

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Odkritje plošče v Lipovcu

V nedeljo ob 11. uri bodo v Velikem Lipovcu v Suhi krajini odkrili spominsko ploščo heroju Dušanu Jerebu in 12 padlim partizanom

Mladina in prebivalci Suhe krajine se te dni pripravljajo na srednjo slovesnost občinskega praznika, ki bo v Vel. Lipovcu. Na svečanosti pričakujejo predstavnike republike, delegate ObS Novo mesto, aktiviste

PREVOZI V VEL. LIPOVEC

Za prevoz na slovesnost v Vel. Lipovcu so zagotovljeni avtobusi, ki bodo odpeljali v nedeljo, 27. oktobra ob 9. uri izpred Doma ljudske prosvete v Novem mestu. Voznike osebnih avtomobilov opozarjamo, da je cesta od Boršta dalje v nedeljo, 27. oktobra, do 12. ure odprta samo za enosmerni promet Boršt-Vel. Lipovec, po 12. uri pa v obratni smeri!

ŠENTJANŽ BO SLAVIL

V soboto in nedeljo, 26. in 27. oktobra, bo slavila svoj praznik krajevna skupnost Šentjanž - v spomin na junaško smrt narodnih herojev Milana Majcna in Jančija Mevžja. Prvi dan bo ob 15. uri v Šentjanžu pionirski košarkarski turnir, ob 16. uri pa jesenski kros. Sledil bo pohod mladine iz trebanjske in sevniške občine po poteh obeh junakov, nato pa bo mladina ob 19. uri priredila miting na Velikem Cirkniku. V nedeljo bo ob 8. uri najprej občinsko tekmovanje gasilskih pionirskih desetov, ob 9. uri koncert godbe na pihala iz Hrastnika, ob 9.30 slavnostna seja krajevne skupnosti, ob 11. uri pa svečana proslava pred spomenikom. Vabljeni!

Prodor hladnega zraka nad večji del Evrope, je povzročil v začetku tedna ponovno poslabšanje vremena. Tudi v drugi polovici tedna bo nestalno in hladno.

DOBRNIČ: POČASTILI KRAJEVNI PRAZNIK

V nedeljo so s kulturnim programom počastili 31-letnico ustanovne konference Antifašistične zveze žensk v Dobrniču. V programu so sodelovali učenci dobriške podružnične šole, prvič pa je nastopil tudi novi trebanjski moški pevski zbor. O pomenu praznovanja je spregovorila predsednica sekcije za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL Rozi Drnovšek.

Hiša se pogreza

V ponedeljek, 21. oktobra okrog 15. ure je Alfred Bizjak z Goleka opazil, da se je začel pogrezati del hriba, na katerem stoji njegova hiša. Nedaleč od hiše se je že pogreznil del asfaltirane ceste Leskovec - Vel. Trn.

Takoj ko je Bizjak obvestil pristojne organe, so cesto zaprli za ves promet, obveščeni pa so bili tudi gasilci in štab za civilno zaščito. Obstaja nevarnost, da se bo hiša porušila. Do zaključka redakcije nismo mogli dobiti podrobnejših podatkov.

Društvo novinarjev Slovenije je ob svojem jubileju v Črnomlju prejelo visoko državno odlikovanje, red republike s srebrnim vencem. Odlikovanje je izročil predsednik republike SZDL Mitja Ribičič. Poročilo o novinarski obletnici berite na 4. strani. (Foto: F. Brus)

Iz trojčka je nastal dvojček

Sevniški IS ima pripombe na republiško zasnovo urbanizacije

Kaj pomagajo debele knjige, razvojni načrt regije, če potem republiška študija naredi po svoje? Razmeroma zgodaj med slovenskimi regijami je imelo Posavje svoj razvojni koncept, vendar: ali le zase? Take ugotovitve je bilo slišati na ponedeljkovi seji izvršnega sveta sevniške občinske skupščine.

V posavsko „zeleno knjigo“ je bilo vloženo ogromno truda pa tudi

denarja, najvažnejše pa je, da je ta študija verjetno bolj kot vse druge dosedanje akcije, vodila k tesnejšemu sodelovanju. Osnutek republiškega prostorskega plana s podnaslovom Zasnova urbanizacije pa gre

molče mimo originalne zamisli o tako imenovanem mostu trojčka: Brežicah - Krškem in Sevnici! Zajeta so sicer nekatera manjša središča kot npr. Brestanica in Senovo, po mnenju sevniškega izvršnega sveta pa je neustrezno obravnavana Sevnica kot dokaj pomembno naravno središče. Sevnica ima mnogo večje prednosti, če se obravnava v sklopu trojčka, kot je bilo to storjeno v posavski študiji.

Ponedeljkova razprava je šele prva o tem gradivu v občini. Med drugim ugotavlja preslabo obdelavo vprašanja električne energije, kjer je Sevnica s stopnjo letnega dviga porabe med prvimi. Nasploh se ta študija preveč naslanja na 11 oz. 12 središč v republiki. Nova študija nadalje nenaravno cepi posavsko regijo na ostala območja. Zaradi tega bodo stališča tega koncepta Sevnici postavili tudi na dnevi red seji sveta posavskih občin in drugih organov. A. Z.

»Borci smo še enotni«

Suhor: zbor nekdanjih italijanskih borcev

„Ni pomembno, v kateri deželi živimo nekdanji borci proti fašizmu in nacizmu. Vsi, ki smo se za svobodo in demokracijo borili z ramo ob rami, smo in bomo še naprej enotni in solidarni,“ je med drugim povedal nekdanji namestnik komisarja italijanske partizanske brigade „Fontanot“ Silvano Baccici v nedeljo na zboru brigade na Suhorju.

Razen okrog 300 nekdanjih pripadnikov te brigade so se slavja udeležili tudi številni Belokranjci in predstavniki javnega in družbenega življenja iz obeh belokranjskih občin.

Tako, kot so Belokranjci, kot je povedal v pozdravnem govoru predsednik metliške občinske skupščine Franc Vrvišar, ponosni, da je bila ta italijanska partizanska brigada ustanovljena pri njih, so pripadniki brigade, je povedal nekdanji komisar brigade Mario Abram, srečni, da so se borili skupaj s slovenskimi partizani proti fašizmu in nacizmu. „Ko smo se borili za svobodo vaše domovine, smo se obenem borili za demokracijo pri nas. Hvaležni smo belokranjskemu prebivalstvu, ki nam je tako rado pomagalo.“

Brigada je bila ustanovljena na Suhorju 17. decembra 1944 in se je borila v sklopu 7. korpusa NOV in

POS Slovenije. V začetku je štela 800 borcev, v številnih hudih bojih pa je žrtvovalo življenje 120 njenih borcev.

B. P.

V petek dopoldne so pred spomenikom „Prvih krških borcev“ vojaki enot Dragana Lukovića in Vukote Vrtikape iz cerkljanske garnizije s slovesno zaobljubo pred piornji, mladino, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, vojakov in njihovih starešin postali pravi pripadniki naše JLA. Ponosno so zazvenele besede: „Svečano se obavežujem...“, potem pa jim je spregovoril komandant garnizije podpolkovnik Rade Japundžić in jim čestital ob pomembnem dogodku. Opozoril jih je na pomen borbene pripravljenosti, na nujno modernizacijo naših oboroženih sil, na herojska dejanja borcev NOB in še posebej na borce prve krške čete. (Foto: Marjan Učakar)

BREŽICE: RAZREŠITEV PREDSEDNIKA

Vsi trije zbori občinske skupščine v Brežicah so na skupni seji 22. oktobra sprejeli vlogo predsednika skupščine Franca Bukovinskega za razrešitev, ki jo je podal iz zdravstvenih razlogov. Sejo je vodil podpredsednik Štanko Rebernik.

BREŽICE: ZADNJA VOŽNJA ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

V okviru prireditve ob letošnjem prazniku občine Brežice sodi tudi zadnja vožnja za državno prvenstvo v motokrosu. V nedeljo, 27. oktobra ob 13.30, se bodo na znani stezi na Prilipah pri Brežicah še enkrat predstavili vsi najboljši jugoslovanski vozniki motokrosa v nacionalnem in internacionalnem razredu. Prireditelji računajo, da bo vozilo okoli 60 tekmovalcev. Dirko organizira AMD Brežice, pokrovitelj pa bo brežiški „Prevoz“. Gledalcem se bodo predstavili tudi štirje domači tekmovalci. (V. P.)

ZLATO ZA NAŠ POGRINJEK

Na razstavi vzornih pogrinjkov, kuharskih izdelkov, tekmovalju barmanov in sportih, prirejenih v Portorožu v okviru nedavnega XXII. slovenskega gostinstvo-turističnega zborja, je žirija prisodila zlato kolajno pogrinjku „Zaključna večerja za Dolenjsko slikarsko kolonijo“, ki sta ga pripravili delavki zdravilišča v Smarjeških Toplicah: Nada Kalčević, inštruktorica strežbe in Karolina Levstik, namestnica šefa strežbe. Zlato kolajno med barmani je dobil Franci Bobič za koktajl „Tališko“. Karolina Tratar, šefinja v kuhinji družbene prehrane v Krki, je na keglaškem tekmovalju prejela srebrno kolajno. Enote TOZD Zdravilišča tovarne zdravil Krka so na teh tekmovaljih edine zastopale dolenjsko gostinstvo.

M. P.

Nekdanji „fontanotovci“ so na suhorskem zboru spet pokramljali z domačini, ki so jim med boji vedno pomagali... (Foto: B. Podobnik)

kultura in izobra- ževanje

Novost: usmerjeno izobraževanje

Srednje šole se bodo morale še bolj prilagoditi potrebam združenega dela
- Ekonomsko in pedagoško šibke šole združiti v centre!

Kot lahko razberemo iz republiškega vzgojno-izobraževalnega programa za leto 1975, bomo v Sloveniji na področju srednjega šolstva še bolj težili k tako imenovanemu usmerjenemu izobraževanju. S tem v zvezi bo potrebno narediti strokovno zasnovo celotnega vzgojno-izobraževalnega sistema, kar po-

meni, da čakajo to področje korenite programske in organizacijske spremembe.

Nalog prav gotovo ne bo malo in tudi lahke ne bodo. Predvsem moramo dobiti tak model usmerjenega izobraževanja, ki bo tako po vsebini kot obliki ustrezal zahtevam celotnega družbenega razvoja. Hkrati s tem moramo izluščiti programsko opredelitev skupne vzgojno-izobraževalne zasnove, kar je pogoj za uvedbo in razvijanje usmerjenega izobraževanja.

Republiški program nadalje navaja, da bomo morali poslej še hitreje združevati ekonomsko in pedagoško šibke šolske enote v izobraževalne centre, s čimer bodo smotrnejši in gospodarnije izrabljeni prostori, učila, oprema in kader. Srednje šole z občasnim poukom bodo postopno prešle na letošnji pouk z organizacijo proizvodnega dela vsaj v prvem obdobju

usmerjene vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

Program predvideva povezovanje šol pri delovnih organizacijah (izobraževalnih centrih) in šol za specializirane delavce v celovit sistem usmerjenega izobraževanja in enakovrednega financiranja. Srednje šole bodo rasle glede na kadrovske potrebe združenega dela in v skladu s policentričnim razvojem, pri čemer bo nujno vključiti tudi srednješolske domove. Potrebam združenega dela bo prilagojen tudi vpis.

Predzadnji torek zvečer so člani Mestnega gledališča ljubljanskega razveselili delavce tovarne zdrvil KRKA z „Naročeno komedijo“ Fadila Hadžića. Programski svet tovarniškega kulturno-umetniškega društva je tako začel uresničevati svoj načrt kulturnih prireditvev za sezono 1974/75 in že prvi večer požel priznanje za odlično organizacijo. (Foto: S. Mikulan)

V TEDNU OTROKA

Pionirji osnovne šole Kočevje so v tednu otroka organizirali zbiranje igrač za otroke, ki za igrače nimajo denarja. V tednu otroka so v vzgojno-izobraževalni ustanovi „Cebelica“ v Kočevju organizirali ure pravljic za otroke iz Kočevja, ki ne obiskujejo vrta.

V. I.

PRIPREVE NA SREČANJE

Predstavniki gledališke komisije pri brežiški ZKPO so obiskali kulturno-prosvetna društva, šole in mladinske aktivne ter se pogovarjali o pripravah na novo sezono. Ker načrtuje področni odbor Združenja gledaliških skupin Slovenije za Posavje že aprila posavsko srečanje, občinska ZKPO pa marca srečanje mladinskih gledaliških in lutkovnih skupin, bodo društva in šole kmalu začeli študirati dramska besedila. V šolah žele še posebej oživiti lutkovno dejavnost, zato bodo novembra organizirali dvodnevni tečaj za vodje in režiserje lutkovnih skupin.

PLEMELJ IN SVETINA RAZSTAVLJATA V ŽIREH

Od minule sobote razstavljata v Žireh svoja dela samorastnika Anton Plemelj (slike) in Tone Svetina (plastike). Izšel je tudi obširen katalog s predgovorom, umetniškimi reprodukcijami in drugimi podatki.

OB 30-LETNICI PRVEGA KONGRESA

Semič pričakuje kulturnike

Na slavnostnem zasedanju bo govoril dr. Boris Majer - Prireditve v Semiču in okolici

Slovenski kulturniki bodo 25. 26. in 27. oktobra v Semiču svečano proslavili 30-letnico prvega kongresa slovenskih kulturnih delavcev, ki je bil 1944. leta v Semiču. Skupaj s kulturniki bodo praznovali Semičani tudi svoj krajevni praznik.

V petek, 25. oktobra, bo v hotelu „Smuk“ seja predsedstva kulturne skupnosti Slovenije, ki bo uvod v praznovanje. Naslednji dan se bodo sešli člani skupščine kulturne skupnosti Slovenije, ta dan pa bo na sporedu še vrsta drugih pomembnih prireditvev. Na domu Partizana bodo odkrili spominsko ploščo, na svečani seji se bodo sešli udeleženci prvega kongresa slovenskih kulturnih delavcev in sedanjí delegati republiške kulturne skupnosti, na njej pa bo spregovoril dr. Boris Majer.

V domu Partizana bodo odprli razstavo „Kultura v NOB“, ki bo odprta še v nedeljo, ponedeljek in torek. V sobotnem večernem kulturnem programu bodo nastopili

KRŠKI LIKOVNIKI NA JESENICAH

V delavskem domu na Jesenicah so do večeraj razstavljali člani Kluba likovnih amaterjev iz Krškega 27 del v olju, akvarelu, temperi in perorisbi. Slikarsko razstavo je organiziral Dolik, s katerim Krčani že več let prijateljsko sodelujejo in si z njegovimi člani izmenjujejo razstave.

najvidnejši slovenski umetniki z različnih področij kulturnega ustvarjanja. Peli bodo tudi pevci črnomaljske nižje glasbene šole.

V nedeljo dopoldne bodo v Semiču odprli knjižnico, popoldne pa bodo znani slovenski umetniki priredili kulturni program v vasi Gorenjci pri Semiču.

B. PODOBNIK

podčrtano

Spet pišemo o neki stvari, ki nekaterim polagoma že izginja iz spomina:

Na letošnjem portoroškem posvetovanju jugoslovanskih založnikov se je pokazalo, da je gospodarski položaj našega založništva precej slab. Knjiga je postala čisto navadno tržno blago, ki ima običajno visoko ceno, in to zato, ker gre (na Slovenskem) za dokaj majhne naklade. Ze vrsto let pa so za knjigo ukinjene skoraj vse družbene dotacije. Prodajna cena knjige povečujejo tudi ogromne podražitve papirja in tiskarskih storitev, zato so založniki skoraj prisiljeni izdati kar največ komercialnih knjig. Temu primerno so zapostavljene družbo-slovne knjige in izvorna slovenska beletristika.

Kot eno od poti iz takega stanja vidijo slovenski založniki v usklajeni založniški politiki, ali, kot je na nekem mestu poudaril Miloš Mikeln, na način „uskladitve programov in delitve dela“. Če to slednje lahko razumemo tudi kot morebitno integracijo slovenskih založb (ki jih je menda preveč!), potem je že bolje, da pride samo do načelne uskladitve delovanja. Zakaj?

Do kdaj?

V neke vrste povezanost z mariborskimi Obzorji je šla že pred leti Dolenjska založba in ob močnem ter uspešnem partnerju zaspala! Obstaja samo na papirju, in to v času, ko je na Dolenjskem bolj ko kdaj potrebna taka ali drugačna založba, da bi izdajala tisto, kar na Dolenjskem nastaja v pisani obliki. Tega pa ni malo!

Ce se bo kdo zdaj, ko kaže, da bo v slovenskem založništvu zapačil bolj enoten veter, spomnil in zbudil tudi Dolenjsko založbo, bo vreden spomina. Sicer pa bojo Dolenjci še naprej prodajali svojo pamet tam, kjer je to mogoče.

Sploh pa naj vpraša kdo: Kaj bi Dolenjci z založbo, saj še poštenje revije ne premorete? Pa še res je (kar se tiče revije, seveda)! D. R.

BREŽICE: NA GIMNAZIJI KULTURA SPET OŽIVELA

Prosvetno društvo Franjo Stiplovec na brežiški gimnaziji je začelo šolsko leto z obetavnim delovnim načrtom. Po nekajletnem mrtvilu spet vadi mladinski pevski zbor, zbrala pa se je tudi recitatorska skupina. Kulturno življenje želijo obogatiti z literarnimi urami (enkrat na mesec) in trenutno že pripravljajo recital iz poezije Janeza Menarta. Literarna sekcija zbira prispevke za svoje glasilo in tudi likovni krožek je marljiv. Za dramsko dejavnost potrebujejo mentorja.

LETOS PRI OBZORJIH:

Novomeška pomlad

Avtor je Marjan Mušič

Med številnimi knjigami, ki bodo izšle letos pri mariborskih Obzorjih, bo za Dolenjce, zlasti za Novomeščane, zanimivo delo „Novomeška pomlad“ izpod peresa novomeškega rojaka Marjana Mušiča, priznanega arhitekta in univerzitetnega profesorja.

V teh mladostnih spomnih z opisom kulturnega in zgodovinskega ozračja iz let po prvi svetovni vojni je avtor v marsičem osvetlil zanimiv čas, ko se je začelo nenavadno razgibanega kulturnega življenja preneslo v Novo mesto.

Božidar Jakac: MARJAN MUŠIČ

Pod vodstvom Riharda Jakopiča se je novomeški prepovedi manifestativno izrazil s prvo umetniško razstavo, slavnostnim koncertom Marija Kogojca ter z recitatorskim večerom Mirana Jarca in Antona Podbevška. Mušič se je te manifestacije sam udeležil, zato je „Novomeška pomlad“ spisal tem priložje.

Novo mesto na razglednicah

Razstava v študijski knjižnici Mirana Jarca obsega nad 400 razglednic - od najstarejše iz leta 1880 do najnovjših oz. današnjih

Da razglednica ni samo enkratnemu sporočilu namenjen kos papirja, ampak je lahko tudi zgodovinski dokument, dokazuje razstava z več kot 400 razglednicami Novega mesta in nekaterih večjih krajev v njegovi okolici, ki so jo prejšnji teden v počastitev novomeškega občinskega praznika pripravili in odprli v avlah študijske knjižnice Mirana Jarca.

Z razstave razglednic je razviden vsestranski razvoj Novega mesta od konca prejšnjega stoletja do danes. Pogled na to mesto ob okljuku Krke

kažejo razglednice iz raznih obdobj iz raznih zornih kotov. Precej dobro je videti, kakšno je bilo Novo mesto na prelomu stoletij, koliko je napredovalo do prve svetovne vojne, med vojnama, kako se je razvijalo v času vesplošne obnove in kaj je novega pridobilo do današnjih dni. Pazljivo očesu ne uide mestna arhitektura, ki jo je razbrati iz primerjave med razglednicami starejšega in mlajšega datuma.

Kandiji odmerjajo razglednice posebno pozornost, prav tako novomeškemu Glavnemu trgu z nekaj značilnimi trgovinami, mestnim vodnjakom in rotovžem. Iz časa, ko so Novo mesto rušile okupatorjeve

bombe, ni razglednic, ampak jih nadomestujejo na razstavi originalne fotografije.

Del razstave je posvečen drugim krajev v občini, posebej še gradovom. Več vitrin je napolnjenih z razglednicami, ki prikazujejo samo Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice in Pletertje.

Zgodovinski in kulturni pomen razglednic ter drugega gradiva, razstavljenega do konca oktobra v študijski knjižnici Mirana Jarca, je s to razstavo nesporno dokazan. Za prihodnji občinski praznik obljublja študijska knjižnica podobno razstavo, ki bo imela naslov „Novo mesto v fotografijah“.

I. ZORAN

Naval na črno - bele tipke

Trobila in pihala za učence kočevske glasbene šole nezanimiva. Večina pri klavirju in harmoniki - Težave: malo prostora in učiteljev

V Glasbeno šolo Kočevje se je to šolsko leto želelo vpisati kar 110 učencev. Sprejeli so jih le 104, šest pa jih bodo šele drugo leto. To število učencev je za sedanje učne moči in prostore v gimnaziji, kjer gostuje glasbena šola, že skoraj preveliko, saj so prišli do skrajne meje zmogljivosti.

Vodstvo šole se že sedaj sprašuje, kako organizirati pouk prihodnje leto. Izčrpana je že zmogljivost prostorov in učiteljev, ki poučujejo v glasbeni šoli. Imajo štiri zaposlene s polnim delovnim časom in še tri zunanje sodelavce. Na razpisu prostih delovnih mest pa se nihče ne javi.

Med 104 učenci se jih kar 42 učijo igranja na klavir, 46 na harmoniko,

6 je vpisanih za violino, 6 za klarinet in le 4 za trobila.

V zadnjem času skokovito narašča zanimanje za klavir, medtem ko za trobila in pihala upada. Učitelji se sprašujejo, kje so vzroki, da se predvsem fantje ne odločajo za pihala in trobila, saj študij ni predolg, niti ne prezahteven, pa tudi instrumenti so v primerjavi s harmoniko ali klavirjem razmeroma poceni.

Večina učencev glasbene šole Kočevje obiskuje osnovno šolo dopoldne, zato jim ostanejo za študij in glasbo le popoldnevi. Velika skrb vodstva glasbene šole je, kako organizirati za tako veliko število učencev pouk od 14. do 19. ure. Tudi pouk ob sobotah ne bi rešil stiske s časom in prostori. Razen tega želijo učenci tudi proste sobote. Rešitev bi bila, če bi dobili nove učne moči in večje prostore.

VILKO ILC

JEZIKOVNI NASVETI

Ko smo pred štirinajstimi dnevi na tem mestu govorili o knjižnem jeziku, smo se ustavili ob našem zadnjem, za nas danes veljavnem pravopisu, ki je izšel l. 1962 pri Državni založbi Slovenije in ga je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, to je naša najvišja kulturna ustanova, pod naslovom Slovenski pravopis. Naj nam bo dovoljeno, da spregovorimo o tej zajetni knjigi še nekaj besed.

SP iz leta 1962 obsega navodila za rabo, uvodni teoretični del (o deljenju besed, o pisavi in rabi domačih in tujih lastnih imen, o rabi in pisavi tujk, o nekaterih priponah, o pisavi sestavljenih besed in rabi ločil) ter slovar, kjer so besede razporejene po abecedi kakor v vsakem besednjaku. Zadnji del je najboljše in pride v vsakdanji rabi kot praktični svetovalec seveda najbolj v poštev. Zato pričnimo kar pri tem:

Odprimo slovar na str. 455! Pod geslom nada najdemo med drugim tele besede: nadobuden (nadobuden) nadopoln, nade poln, poln nad, nadati se, nadejati se upati itd. Iz navodil za rabo na str. 8 je razvidno, da so besede, ki so označene z ničlo, v knjižni rabi prepovedane, namesto teh pa moramo uporabljati besede brez znakov prepovedi, to je: nadobuden, nade poln (pisano narazen!), nadejati se.

Na str. 454 imamo pod geslom nadaljnji pri nekaterih besednih zvezah pušico in za njo drug izraz, npr.: brez nadaljnega → seveda, kakpak, precej, kar; do nadaljnega → začasno, do preklica, do nove odredbe, za zdaj. Pušica pomeni, da beseda ali besedna zveza pred njo ni najboljša in da jo lahko nadomestimo z besedami in izrazi, ki stoji za pušico.

Na str. 263 pa imamo že geslo graben opremljeno s posebnim znamenjem: *graben in zraven izraz jarek. Zvezdica namreč pomeni, da je izraz „graben“ dovoljen le v literarnih delih, ko ima pisatelj z njim poseben namen; mi pa se ga bomo ogibali in pisali: jarek.

To so glavna navodila za uporabo Slovenskega pravopisa.

K. B-R.

JUTRI V BREŽICAH:

Slavje v gradu

Govoril bo M. Poljanšek

V brežiškem gradu bo jutri slovesnost: odkrili bodo spominsko obeležje ob 400-letnici hrvaško-slovenskega punta in odprli razstavo „Od baroka do impresionizma“, ki jo prirejajo v sodelovanju z Narodno galerijo iz Ljubljane. Obiskovalci si bodo lahko ogledali tudi obnovljeno dvoriščno pročelje brežiškega gradu z odkritimi arkadami in veliko sončno uro. Ob otvoritvi bo vse dogodke povezal v govoru Miloš Poljanšek, v kulturnem delu pa bo nastopil Sentjernejski oktet.

Brežiški občinski praznik so do zdaj počastili z več prireditvami. Med drugim so večeraj odprli prenovljene prostore občinske matične knjižnice, ob dogodku pa je bilo še literarno srečanje. Ustanova je dobila še en prostor in bo imela v obeh oddelkih nad 15.000 knjig. V knjižnici bodo lahko poslej prirejali ure pravljic za najmlajše.

Svoj delež k praznovanju bodo dodali tudi pevci, ki bodo imeli v soboto v Pišcah občinsko srečanje. V. PODGORŠEK

Mali kulturni barometer

BEOGRAJSKI GOST - Od prejšnjega četrta je v ljubljanski Moderni galeriji odprta razstava del beograjskega slikarja umetnika Petra Dobroviča. Razstavljene slike pomenijo izbor iz retrospektivne razstave v Muzeju sodobne umetnosti v Beogradu.

ZLATA PLAKETA DVEMA ZBOROMA - Na tretjem tekmovalni slovenskih pevskih zborov Naša pesem 74, ki je bilo pred kratkim v Mariboru, sta prejela zlato plaketo domači zbor „Slava Klavora“ in komorni moški zbor iz Celja. Kot smo že poročali, dolenjski pevci na tem tekmovalju niso sodelovali.

ZAČETEK GLEDALIŠKE SEZONE - Z gostovanjem Mestnega gledališča ljubljanskega se je tudi v Novem mestu začela gledališka sezona 1974/75. Prejšnji teden so igralci tega gledališča uprizorili Hadžičevo komedijo „Naročena komedija“. Prireditvev je bila abonmajska.

JUBILEJ Z „OTHELLOM“ - Znani igralec Mestnega gledališča ljubljanskega Vladimir Skrbinek je proslavil redek umetniški jubilej:

50-letnico svojega poklicnega umetniškega udejstvovanja. Za jubilej se je izbral naslovno vlogo v „Othello“, znani Shakespeareovi tragediji.

V FRANKFURTU TUDI NAŠI - Mladinska knjiga, Cankarjeva založba, Državna založba Slovenije in nekatere druge slovenske založbe so sodelovale na 26. mednarodnem knjižnem sejmu v Frankfurtu, ki so ga te dni zaprli. Na sejmu se je predstavilo nad 3.900 založb iz 62 držav z okoli 250.000 knjigami.

VELIKO ZNAČKARJEV - Med slovenskimi osnovnošolci je dobra knjiga nepogrešljiva. O tem najzgovorneje govori podatek, da je bilo lani med 216.584 učenci osnovnih šol kar 84.827 značkarjev. Akcija bralnih značk ima pod seboj plodna tla, računajo pa, da bo imela v prihodnje še več pristavev.

OTROŠKI OPOMIN - V šostanjški osnovni šoli „Karel Destovnik - Kajuh“ bo do 15. februarja naslednje leto odprta zanimiva razstava lepakov „Varujmo naše okolje“. Razstava je izbor najboljšega, kar je prislo na natečaj, ki so se ga udeležili učenci 90 osnovnih šol iz Slovenije.

Ogledalo mladih

Tudi na kmetiji se lahko dobro živi

Na 1. zboru absolventov šol za kmetovalce in šol za kmetovalke gospodinje: kmet se mora vedno strokovno izpopolnjevati, tako bo uspel

Skupnost kmetijskih šol Slovenije in Društva absolventov šol za kmetovalce, sta 19. oktobra v Novem mestu pod pokroviteljstvom novomeške občinske skupščine pripravila prvo zborovanje absolventov šol za kmetovalce in šol za kmetovalke gospodinje.

V uvodu prvega zborovanja so nekateri govorniki poudarili, da je njihovo srečanje logično nadaljevanje IX. kongresa slovenske mladine. Na zboru, na katerem so mladi spregovorili o delu, šoli in težavah v kmetijstvu, se je namreč zbralo okoli 300 kmetovalcev iz Nove Gorice, Rakičana, Svečine, Turnišča, Šentjurja in Novega mesta.

Kmetovalci in gostje so si najprej ogledali strokovni film, ki je prikazal sodobno mehanizacijo v kmetijstvu. Po predavanju filma je spregovoril podpredsednik novomeške občine inž. Niko Rihar, ravnatelj KIC Grm, ki je udeležencem predstavil novomeško občino. Sledilo je predavanje „Mladi v kmetijstvu in zadrugi“. Andrej

Petelin, predsednik zadružne zveze Slovenije, je poudaril, da lahko s smotnim izkoriščanjem zemljišča in z mehanizacijo tudi na kmetiji vsak dobro živi. Mladi kmet mora vedno razmišljati in iskati nove poti v kmetijstvu. Zato se mora vedno strokovno izpopolnjevati in prilagajati zahtevam na tržišču.

Petelin je spregovoril še o združevanju kmetov. Kmečke skupnosti so se do sedaj lepo izkazale in prispevale k lepim gospodarskim uspehom. Zato morajo biti kmetje povezani, mladi kmetje pa se čim trdnje organizirati v aktivne mladih združenih delavcev in kmetijskih združenih delavcev v družbi. Poudaril je, da morajo biti prav kmetovalci s svojim delom in organiziranim delovanjem v kmetijskih združenih delavcih, kombinatih in krajevnih skupnostih ostalim za zgled. Absolvente je opomnil, da jih po šoli čaka precej družbenega dela. Poživiti morajo delo v aktivih mladih združenih delavcev, spremljati dosežke v kmetijstvu in svoje znanje stalno dopoljevati in bogatiti. Veber je ob koncu spregovoril tudi o Zvezi komunistov in njeni veliki in pomembni nalogi pri razvoju kmetijstva.

Prof. Ivan Veber je govoril o mestu in vlogi mladih kmetovalcev v družbi. Poudaril je, da morajo biti prav kmetovalci s svojim delom in organiziranim delovanjem v kmetijskih združenih delavcih, kombinatih in krajevnih skupnostih ostalim za zgled. Absolvente je opomnil, da jih po šoli čaka precej družbenega dela. Poživiti morajo delo v aktivih mladih združenih delavcev, spremljati dosežke v kmetijstvu in svoje znanje stalno dopoljevati in bogatiti. Veber je ob koncu spregovoril tudi o Zvezi komunistov in njeni veliki in pomembni nalogi pri razvoju kmetijstva.

V METLIKI

Odhajajo...

In zaživjal je vlak... Tako pravi Župančič. Nas pa je zanimalo, kaj menijo o odhajanju mladih delavcev v tujino nekateri Metličani.

MILAN BAJUK: „Bolje je zanje, da odhajajo v tujino. Tam je višji standard in večja možnost zaslužka. Pri nas si po mojem mnenju vsega tega ne morejo privoščiti.“

TONE MUC: „Mladi odhajajo v tujino predvsem zaradi denarja. V naših podjetjih delavcem ne nudijo toliko zaslužka kot na tujem. Seveda odhajajo mladi zato, da bi si ustvarili boljše življenje v svoji domovini.“

JOZE GASPERSIČ: „Denar, sveta vlada! Mladi hočejo dobro živeti. V tujino odhajajo zato, da si tam nekaj prihranijo. S tem pa ni rečeno, da se v Sloveniji ne da dobro zaslužiti, le delati je treba.“

LJUBO BAJIC: „Tudi jaz mislim, da odhajajo mladi v tujino samo zaradi denarja. Moje mnenje pa je, da danes ni potrebno hoditi v tujino za kruhom, saj je tega doma dovolj. Naša podjetja nudijo dobra delovna mesta in soliden zaslužek.“

TONE MILEK: „Za enako delo, ki ga opravljajo mladi v tujini, bi tudi pri nas dobili dobro plačilo. V Nemčiji, na primer, delajo naši delavci po dvanajst ur in več na dan. Poleg tega delajo tudi ob sobotah in nedeljah. Ob slabi hrani si za denar, ki ga prihranijo, lahko kupijo star avto, ki je v tujini izredno poceni.“

NATAKARICA V HOTELU v Metliki: „Zakaj odhajajo? O tem še nisem premišljevala, mislim pa, da odhajajo zaradi denarja.“

In vendar je razlika med današnjimi in Zupančičevimi časi. Takrat so odhajali v tujino zaradi kruha, danes pa zaradi avtomobilov, hiš in drugih dobrin.

K. B.

Že vadijo

Vsa leta, odkar imajo v Trebnjem smučarsko vlečnico, je zima z njimi mačehovska, manjka snega. Menda ga je bilo največ le prvo leto. Vseeno pa si smučarski klub prizadeva, da bi svojim članom, posebno najmlajšim, ki so dosegli že lepe uspehe v republiškem merilu, zagotovil vsaj nekaj take vadbe, kot jo imajo drugi.

Tajnica kluba Rozi Drnovšek, predsednica občinske konference za družbeno aktivnost žensk, nam je povedala, da ima v telovadnici trebanjske šole tako imenovani suhi smučarski trening 25 mladih tekmovalcev! Pripravljajo pa tudi suhi trening za ostale smučarje. Treninge vodi Nace Sila.

„Pravo je seveda šele na snegu,“ pritrudi Rozi, zato je odbor kluba že sklenil popeljati z avtomobilom najbolj vnete smučarje za 29. november nekam, kjer bo sneg. „Le tako bodo naši tekmovalci vsaj v malo bolj enakopravnem položaju s smučarji drugih klubov, ki imajo vse te ugodnosti. Imena, kot so Mirko Strajnar, Marko Grandovec in Adica Gole, spadajo med pionirji že v prvo spetorio v republici, med ostalo desetorico jih je še pet, to pa so že taki uspehi, ki nas zavezujejo, da damo nekaj za boljše priprave,“ pravi Drnovškova.

Niso pozabili tudi starejših. Zanje nameravajo pripraviti smučarski tečaj, ker so s tem tudi stroški, bodo vpeljali prispevek, kot je to v navadi povsod. Znesek ne bo velik: za člane le 20 dinarjev, za nečlane pa 50. Klub torej lepo nadaljuje komaj pred tremi ali štirimi leti začeto delo.

A. Z.

Odslej brez težav

Sredi prejšnjega tedna so v mladinsko organizacijo sprejeli tudi učence osmih razredov iz žužemberške osnovne šole. Več kot 80 učencev se je zbralo v dvorancu kulturnega doma, kjer so po prisrčni kulturno-zabavni prireditvi ploskali 68 novim mladincem, ki jih je v ZSMS sprejel član predsedstva OK ZSMS iz Novega mesta Branko Petrovič.

Med sprejetimi mladinci je bila tudi Jožica Rozman, učenka 8. razreda. Ta je povedala: „Vsi sprejeti mladinci in mladinke smo ta dan nestrno pričakovali, kajti bili smo sprejeti takoj po kongresu. Mladinska organizacija je na naši šoli precej številna. Upam, da homo skupaj lahko rešili marsikatero težavo, ki tare nas mlade. Tako bi radi, da bi v Žužemberku začeli razmišljati o novi šoli, kajti zelo neprijetno je, ko moramo k pouku hoditi v popoldanskem času. Tako nam ostane malo časa za izvenšolske dejavnosti. Kljub temu obiskujem krožek za šivilje in vesela sem, da se bom naučila šivati. Prav gotovo bomo v mladinski organizaciji veliko pridobili.“

Sprejem v ZSMS

11. oktobra je osnovno šolo „Katja Rupena“ v Novem mestu obiskal sekretar občinske konference ZSMS Boris Dular. Vsem učencem osmih razredov je naprej spregovoril o novi organiziranosti mladinske organizacije in o pravicah in dolžnostih mladincev. Po krajšem kulturnem programu je v novo organizacijo sprejel vse učence osmih razredov, ti pa so svečano obljubili, da bodo pomagali še naprej graditi socializem, kajti zavedajo se, da z njim gradijo tudi lepšo bodočnost.

Na občinski pionirski konferenci v Sevnici so delegati posameznih odredov govorili o svojem delu v preteklem šolskem letu, obenem pa so dobili tudi priznanje za sodelovanje v Jugoslovanskih pionirskih igrah v prejšnjem šolskem letu. Na sliki: pionirji na konferenci.

16. oktobra so imeli učenci osnovne šole Kočevje letni občni zbor ŠSD. Na zboru so pregledali delo društva in se pogovorili o prihodnjih nalogah. Na sliki: učenci volijo nov odbor, v katerem je predsednica Dubravka Žagar. (Foto: Jure Podržaj)

Na sliki: sekretar občinske konference ZSMS Boris Dular podeljuje novemu članu mladinske izkaznico. (Foto: Tone Novak)

KOČEVJE: OGLEDALO MLADIH DOBRODOŠLO

Na 25. redni seji je predsedstvo OK ZSMS Kočevje razpravljalo tudi o novi strani v Dolenjskem listu, o „Ogledalu mladih“. Predsedstvo je pozdravilo mladinsko stran, obenem pa je komisiji za informiranje naročilo, naj pripravi obširen program za obveščanje in dopisovanje v „Ogledalo mladih“. (I. O.)

310 SPREJETIH MLADINCEV

Prejšnji teden so v domu kulture v Novem mestu sprejeli v Zvezo socialistične mladine Slovenije 310 mladincev iz Krke, tovarne zdravil. V novo organizacijo je sprejel predsednik občinske konference ZSM Novo mesto Marjan Pavlin. V slavnostnem govoru je mlade spoznal z dolžnostmi in pravicami članov mladinske organizacije, ob sprejemu pa je vsakemu poklonil še knjigo.

PRIPRAVE NA 1. SEJO OK ZSMS

V torek je imelo predsedstvo OK ZSMS Novo mesto 22. sejo, na kateri so bili tudi delegati, ki so se udeležili IX. kongresa ZSMS. Najprej so potrdili zapisnike prejšnjih sej, nato pa so se pogovarjali o pripravah na 1. sejo OK ZSMS Novo mesto. Razen tega so pripravili študijski program mladinske delegacije, ki bo odšla v Ditzingen.

Klanec skrbi na Preloki

Preločani se že vrsto let srečujejo z isto težavo - klancem, ki je pozimi neprevozen - Mladi: »Če bo potrebno, bomo zavihali rokave.«

V mladinskem aktivu na Preloki delajo mladi podobno kot po drugih aktivih. Če je vodstvo dobro, se tudi mladi radi potrudijo in delajo. Predsednica aktiva Verica Stipanovič, dijakinja črnomaljske gimnazije, je o delu, težavah in načrtih aktiva povedala naslednje:

„Prav gotovo bi naš aktiv lahko naredil še precej več, kot je do sedaj. Po kongresu nas čaka precej težkih nalog, in če jih bomo uresničili, bomo lahko zadovoljni. Pri nas so delovni skoraj vsi mladi. Najbolj znana je prav gotovo folklorna skupina, ki je sestavljena pretežno iz mladih ljudi, poznajo pa jo tudi izven naših meja. Tako so jih zelo lepo sprejeli v Celovcu in v Gorici, kar mlade obvezuje, da so na vajah še bolj prizadevni. Razen folklorne se naši mladinci zanimajo še za odrska dela. Vsako leto naštužura mladinskih aktiv komedijo, s katero se potem predstavimo ob novem letu, z njo pa gostujemo tudi po okoliških vaseh. Verjetno ni prošlave, na kateri ne bi s kulturnimi točkami nastopili naši člani. Mladi čutimo dolžnost, da popestrimo življenje tukajšnjih ljudi.“

Številno društvo brez telovadnice

Solsko športno društvo gimnazije Brežice je v letošnjem letu nadvse aktivno. Z resnim delom je začelo takoj v začetku šolskega leta. Sedaj so v teku medrazredna tekmovanja v športnih igrah in atletiki.

Fantje tekmujejo v košarki, rokometu, malem nogometu in odbojki, enako, razen v malem nogometu, pa tudi dekleta. Razveseljivo je, da so v društvu včlanjeni vsi dijaki, z letošnjim letom pa se bodo lahko vključili v društvo tudi profesorji. Ob množičnosti pa se poraja že leta stara težava: člani društva lahko trenirajo le v dveh večjih sobah. Zato si vsi želijo, da bi čimprej dobili primerne vadbene prostore, ki jim jih že več let obljubljajo.

Razen medrazrednih tekmovanj pripravlja društvo tudi športna srečanja z gimnazijami iz drugih mest. Tako so se lani srečali z vrstniki iz Velenja, Škofje Loke, Jesenic, Ljubljane in Samobora, pomerili pa so se tudi s predstavniki garnizije iz Cerklje in Klubom posavskih študentov.

Na gimnaziji pa je delovna tudi planinska sekcija, ki je letos z izletom na Triglav pritegnila v svoje vrste precej novih članov. Ker imajo planinci v načrtu še nekaj podobnih izletov, se bo njihovo članstvo po vsej verjetnosti še bolj okrepilo.

Za zimski čas pripravljajo člani društva še nastope v namiznem tenisu, strelstvu, šahu, orodni telovadbi in v smučanju.

R. M.

Na sliki: delovno predsedstvo na 1. zboru absolventov šol za kmetovalce in šol za kmetovalke gospodinje, ki je bil v Novem mestu (Foto: Igor Makuc)

PISMO

Z Vinice

Kljub zavzemanju OZN in vseh naprednih sil sveta za trajen mir in pravične odnose med narodi obstajajo sile, ki jim popušcanje v svetu ni po volji in si zato prizadevajo netiti sovraštvo med narodi. Vemo, da vojna uničuje vse dobrine, ki jih je ustvaril človek, in da uničuje tudi njega samega. Najbolj žalostno pa je to, da ob tem umirajo ali pa ostajajo trajno prizadeti otroci, ki imajo vso pravico živeti brezskrbno otroštvo. Težko bi prešteli vse otroke, ki so jih mučili in umorili. Nešteto jih živi brez doma, staršev, lačnih in podvrženih nečloveškim krutostim. To se dogaja kljub mednarodnim deklaracijam in konvencijam, ki govorijo o zaščiti otrok.

Žalostna je resnica, da umre vsakih 8 minut en otrok zaradi lakote, medtem ko neke porabijo milijarde za orožje. Nerazumljivo je dejstvo, da daje človeštvo povprečno samo 5 dolarjev, da nauči človeka brati in pisati, in kar 7000 dolarjev, da človeka nauči ubijati. Od leta 3200 pred našim štetjem je človeštvo živelo v miru samo 292 let. V tem času je bilo 14519 večjih ali manjših vojn. Če bi vojne izdatke prikazali v zlatu, potem bi zlat trak, debel 10 metrov in širok 161 km, lahko objel zemljo okoli ekvatorja. Ali se je človeštvo dovolj naučilo iz svoje zgodovine?

Dragi prijatelji! Vabimo vas, da skupaj obsodimo vse tiste, ki povzročajo toliko nesmiselnega gorja. Prosimo vas, da nam pišete, kaj vi mislite o današnjih razmerah v svetu in kaj bi človeštvo moralo po vašem mnenju storiti, da bi živelo v miru in sreči. Vaša pisma bomo vezali v knjigo in jo ob 30. obletnici ustanovitve Združenih narodov poslali generalni skupščini OZN.

KLUB OZN
na VINICI

Verica Stipanovič: „Sedaj se pogostokrat pogovarjamo o klancu v vasi, ki je zaradi hude strmine in slabo speljane ceste pozimi težko prevozen. Kot kaže, ga bomo morali kar sami popraviti.“

kaže, bomo morali pozabiti na vse obljube in sami seči po krampih in lopatah tako kot neko nedeljo, ko smo popravili 4 km dolgo republiško cesto. Razen udarniških akcij v tem času ne bi smeli pozabiti na idejno delo z mladimi, ki ga v našem aktivu vsi pogrešamo. Zato se bomo povezali z občinsko konferenco ZSMS v Črnomlju, ki bo poskrbela za primerno literaturo ali pa celo predavatelje.“

Na enem izmed zadnjih sestankov mladincev v Smarjeti so se pogovarjali tudi o novi organiziranosti Zveze socialistične mladine Slovenije in o tesnejšem sodelovanju med kmečko, delavsko in študentsko mladino. Program dela so na sestanku sprejeli; vsebuje nekaj nalog, ki jih bodo mladi rešili v skupni akciji.

Četrta zmagava Sevnčanov

V 9. kolu slovenske republiške lige so bili doseženi pričakovani izidi

V devetem kolu slovenske rokometne lige so Ribničani v Izoli zabeležili 18 par prvenstvenih točk in so se na prvem mestu še bolj utrdili. Prepričljivo zmago so dosegli tudi Sevnčanini, medtem ko se je derbi med igralkami Lisce in Brežic zaključil s presenetljivo visoko zmago gostij.

SEVNICA – BRANIK
29:17

„Slab začetek, dober konec!“ bi lahko rekli za deveto tekmo v letošnjem republiškem prvenstvu. Gostje iz Maribora so namreč povedli kar s 4:1, nato pa se jim je popolnoma ustavilo, kajti Sevnčanini so dosegli kar 8 zaporednih zadetkov. Izredno razpoložena sta bila tokrat Šumej in Svažič, ki sta dosegla gole iz vseh pozicij. Z odlično obrambo se je tokrat pred 500 gledalci predstavil Sirk, ki je bil kar 12 minut skupaj nepremagljiva ovira za goste.

SEVNICA: Sirk, Krištičič, Simončič, Vrtačnik 1, Jurišič 2, Bizjak 1, Svažič 7, Koprivnik, Štojs 4, Novšak, Šumej 14 in Mozič.

LISCA – BREŽICE
5:19

Vrsta Lisce se je okoli 300 gledalcem predstavila brez dveh standardnih igralok, kljub temu pa nismo pričakovali tako slabe igre. Domače igralke so popustile predvsem v dru-

gem polčasu, ko so dosegle en sam zadetek.

LISCA: M. Plazar, D. Plazar, Kováč, Mlinarič 4, Popovič, Cernelič, Zvegljč in Pfeifer.

BREŽICE: Hribernik, Balon 4, Grlic in Štaber 4, Bah 3, Buzančić 6, Rozman 1, Vogrinc, Cetin, Zakrajšek, Gabrič, Levčič.

IZOLA – INLES
18 : 29

V prvenstveni tekmi republiške rokometne lige so igralci Inlesa gostovali pri Izoli, kjer so dosegli še eno visoko zmago in se na prvem mestu še bolj utrdili. V vrstah gostov so se z odlično igro ponovno izkazali vsi, tako da je bila tudi to ena izmed tekem, na kateri so Ribničani – trenirali.

KRKA – MOKERC
19:15

Novomeški rokometiši so po nekaj zaporednih porazih spet zma-

gali; v vsakem polčasu so bili za dva gola boljši od Ižanov. Zanimivo je, da je na spolzkem igrišču in v dežju domačin Pungerčič dosegel kar 13 golov in ima največ zaslug za zmago domače ekipe.

ALPLES II – KRKA
4:14

MLADE rokometišice iz Novega mesta so še naprej najrešnejše kandidatke za prvo mesto v conski ligi in za vstop v slovensko ligo. V velikem naliu je bilo sicer težko igrati, vendar pa Novomeščanke niso imele težkega dela. Izkazali sta se M. Blažič in debutantka v голу Golobova.

KRMELJ – HRSTNIK
30:12

V izredno lepi rokometni tekmi so se domači igralci izkazali s hitrimi protinapadi in točnimi strelji, tako da so zasluženo z veliko razliko odpravili goste iz Hrastnika.

KRIM – BELA KRAJINA
0:0

Nogometiši Bele krajine so v 8. kolu ljubljanske nogometne podzvezne lige gostovali pri enajsterici Krima in dosegli neodločen rezultat. Tako so na prvem mestu še naprej nogometiši Elana iz Novega mesta.

CEMENT – ELAN
2:2

V prvenstveni tekmi ljubljanske podzvezne nogometne lige so Novomeščani gostovali pri enajsterici Cementa in v izenačeni tekmi na vromčem igrišču domačih nogometišev iztržili pol točke. V predtekmi sta se pomerili mladinski vrsti. Zmagali so domači igralci s 3:2.

Šport

KOČEVJE – ENOTNOST
2:2

Prvenstveno tekmo ljubljanske podzvezne lige so igralci Kočevja odigrali neodločeno. Začetka sta dosegla Briški iz enajstmetrovke in Kovač.

DRUGIČ LJUBLJANA

V počastitev novomeškega občinskega praznika je bil na baliniščih na Loku tradicionalni turnir mestnih reprezentanc Ljubljane, Zagreba in Novega mesta. Zmagali so Ljubljancini, ki so najprej premagali Novo mesto II 13:1, potem pa še prvo novomeško ekipo 13:4. Novo mesto I je premagalo Zagreb 13:11 in bilo drugo, Novo mesto II pa je v boju za tretje mesto premagalo Zagreb 13:11. Ljubljancini so drugič zmagali in se po številu zmag izenačili z mestno reprezentanco Zagreba.

KAJ, KJE, KDO?

V tretjem kolu tekmovanja v prvi republiški ligi v namiznem tenisu bodo Novomeščani jutri odpotovali v kranjskemu Triglavu. V 10. kolu slovenske rokometne lige za ženske, ki bo na sporedu v soboto, bodo v Brežicah nastopile igralke Belinke, rokometišice Lisce pa grede k tretjevrščenim rokometišicam Borca. Fantje v republiški ligi bodo igrali v nedeljo. Sevnčanini grede k tretjevrščenemu Sešuru, Ribničani pa bodo doma poskušali doseči še eno visoko zmago: pomerili se bodo z mariborskim Brankom. V 4. kolu slovenske odbojarske lige bodo gostovale pri novomeški Krki igralke Korotana, Novomeščani pa grede na Bled. V II. odbojarski republiški ligi bodo v Žužemberku prišli igralci Kamne gorice, v Mokronog odbojarski Ljubljane P., Trimo pa bo prost.

V nedeljo je kolesarsko društvo iz Novega mesta pripravilo trim akcijo „Kolo zdravo telo“. Akcije se je udeležilo več kot 300 kolesarjev, ki so vozili na 25 km dolgi progi. Startali so v Novem mestu, šli skozi Otočec, Ratež in končali na Loki v Novem mestu. Med udeleženci so izbrali dobitnika pony kolesa, ki ga je dobil 9-letni Milan Plut, posebne nagrade pa so dobili še: najstarejši udeleženelec Franc Antončič (50 let), najmlajša Igor Gradišar in Aleš Turk (5 let), najstarejši zakonski par (Franc in Marija Antončič), najštevilnejša družina (Antončičevi iz Novega mesta) in največja organizirana skupina (OŠ Bršlin iz Novega mesta, 130 kolesarjev)

odbojka

Prvi prvenstveni točki za Krko

V tretjem kolu SOL Novomeščani izgubili - Dobra igra igralok Krke

V tretjem kolu slovenske odbojarske lige so Novomeščani tudi doma izgubili, igralke novomeške Krke pa so pripravile prijetno presenečenje, ko so na Jesenicah osvojile prvi par prvenstvenih točk.

JESENICE – KRKA
2:3

Novomeščanke, ki so s to tekmo odigrale šele drugo tekmo letošnjega prvenstva, so se na Jesenicah predstavile z dobro odbojko. Dvakrat so povedle domače igralke in obklat

so gostje izenačile, v zadnjem, petem setu pa so se razigrale in zasluženo zmagale s 5:3 (5, -7, 7, -13, -2).

KRKA: Zajc, Forte, Pilič, Fila, Boh, Fabjančič, Gostiša in Zevnik.

TRIMO – PARTIZAN
3:1

V šestem kolu II. republiške odbojarske lige sta se v Trebnjem pomerili vrsti Partizana iz Žužemberka in domačega Trima. Po enopolturnem boju so zasluženo zmagali domači odbojkarji, ki so se izkazali predvsem z odlično igro na mreži. Po nepopolnem šestem kolu vodijo igralci Trima, Žužemberčani so četrti, igralci Mokronoga pa šesti. (Š. P.)

Na krosu 250 udeležencev

V okviru množične akcije „Vsi Slovenci hodimo, tečemo, kolesarimo“ je občinska Zveza za telesno kulturo iz Novega mesta organizirala kros, ki se ga je udeležilo več kot 250 tekmovalcev. Največ jih je bilo iz osnovnih šol. Na nekaterih srednjih šolah za takšne akcije ni zanimanja, prav tako ne na nekaterih osnovnih šolah.

Rezultati: ml. pionirke – 800 m: Mira Derganc (OŠ Bršlin), Pavla Jurišič (OŠ Stopiče), Andreja Hudoklin (OŠ Bršlin); ml. pionirji 1000 m: Sandi Kržan (OŠ Grm), Srečko Vihar (OŠ Grm), Bojan Košmrlj (OŠ Grm); st. pionirke 1000 m: Vesna Zaletelj (OŠ Grm), Marija Springer (OŠ Mirna peč), Darja Derganc (OŠ Bršlin); st. pionirji 1500 m: Rafko Kapš (AK Novo mesto), Janez Bele (SC KS), Milan Štupar (AK Novo mesto); ml. mladinke 1000 m: Ivica Murn (OŠ Stopiče), Jožica Bele (OŠ Šentjernej), Nada Blažič (OŠ Stopiče); ml. mladinci 2000 m: Ciril Kaferle (SC KS), Marjan Kočevar (SC KS), Zvonko Kralj (OŠ Stopiče); st. mladinci 3000 m: Jože Rožman (SC KS), Tone Anžiček (SC KS), Franc Suštar (SC KS).

Rezultati ekipno: ml. pionirke: OŠ Bršlin, OŠ Grm, OŠ Stopiče; ml. pionirji: OŠ Grm, OŠ Šentjernej, OŠ Mirna peč; st. pionirji: OŠ Bršlin, OŠ Grm, OŠ Stopiče; ml. mladinke: OŠ Stopiče; ml. mladinci: SC KS, OŠ Stopiče; st. mladinci: SCKS.

BETI – OLIMPIJA
86:104

Prejšnjo sredo se je na igrišču Partizana na Pungartu v Metliki zbralo več kot 800 gledalcev, ki so si ogledali zanimivo košarkarsko tekmo med domačimi košarkarji in ljubljansko Olimpijo. Gostje so zasluženo osvojili pokal KZS, s svojo igro pa so navdušili številne gledalce. Š to tekmo so se od gledalcev poslovili Dautovič, Medek in Rožič, ki odhajajo v JLA.

BETI: T. Vergot 2, Murko 4, Z. Vergot 14, Jezerinac 20, Lalič 11, Dautovič 11, Medek 22 in Arbutina 2.

OLIMPIJA: Volaj 17, Marter 12, Lorbek 8, Macura 6, Jelovac 12, Ivanovič 2, Križnar 14 in Nuhanič 30.

NOVO MESTO – KAMNIK
0:3

Po treh kolih in dveh odigranih tekmah je Novo mesto ostalo na repu prvenstvene lestvice – brez osvojenega niza. V nedeljo je imelo v gosteh lanskega zveznega drugoligaša Kamnika, ki pa nima več nekdanje močne postave. Novo mesto je, kot ponavadi, začelo živčno, napake so se kar vrstile, odpovedala sta obramba in napad. Kamnik je domačine prekašal zlasti z odlično igro v polju, in četudi je Novo mesto v drugem in tretjem nizu nudilo močnejši odpor, je bila zmaga Kamnika gladka – 3:0 (1, 9, 12). Pri gostih so se z izvrstnimi udarci odlikovali Steharnik, Podjed in Kecek, pri domačinih pa ni moč pohvaliti nobenega posameznika.

NOVO MESTO: Vernik, Cotič, Babnik, Weiss, Lapajne I, Lapajne II, Goleš, Vizjak, Legan, Primc, Železnik, Rajer.

KEGLJANJE: ZMAGALO NOVO MESTO

Na kegljišču Gorjancev v Novem mestu je bilo v soboto prijateljsko srečanje med ekipama Novoteksa in Novega mesta. Ekipa Novega mesta, ki je bila oslabiljena, je po izenačenem boju zmagala: podrla je 6249 kegljev (Barbič 794, L. Košmrlj 811, Bratož 835). Kegljachi Novoteksa so podrli 5989 kegljev (Istenič 794, S. Dravinec 778, Rolih 781) D. B.

Otočec: na trimu 1200 ljudi

Na Otočcu je bil VIII. orientacijski pohod Partizana Slovenije

V soboto, 19. oktobra, je Partizan Slovenije z Zvezo za športno rekreacijo in telesno vzgojo iz Ljubljane pripravil na Otočcu trim akcijo – VIII. orientacijski pohod Partizana Slovenije in trim orientacijo.

Sobotni tek po otoških gozdovih se je pričel nekaj čez osmo, zaključil pa okoli 17. ure, ko so najboljše ekipe v vseh kategorijah prejele lepe pokale in pohvale. Koristnega teka v naravi se je udeležilo okoli 1200 članov, članic, mladincev in mladink Partizana, predstavnikov vojnih post, delovnih organizacij, šol in pionirjev. Vsi so bili nad lepo pokrajino, Krko in dobro zastavljeno progo navdušeni.

Rezultati: člani (14 kilometrov): 1. VSTK Ljubljana I 2:50,52; 9. Športno društvo Krka Novo mesto, II 3:58,44.

Članice (7 kilometrov): 1. Partizan Narodni dom II (Ljubljana) 1:22,50; 4. Športno društvo Krka Novo mesto I 2:30,34; mladinci (7

kilometrov): 1. AK Velenje II 3:04,26, 9. Partizan Leskovec 5:23,14; 10. Posavje TGP Brežice 5:40,00; mladinke (7 kilometrov):

1. Partizan Medvode III 2:25,46, 6. Solško športno društvo OŠ „Katja Rupena“, Novo mesto, 2:42,22.

Udeleženci trim orientacije pa so nastopili za značke in knjižice. Skoraj vsi, ki so se postavili na start, so prišli tudi na cilj, saj je bila progla dobro izpeljana. Škoda, ker se te akcije niso udeležili Novomeščani v večjem številu.

Prvi točki Novega mesta v namiznoteniški ligi

V drugem kolu tekmovanja v prvi moški republiški ligi so se Novomeščani doma pomerili z igralci iz Prestranka pri Postojni.

Domači igralci namiznega tenisa so dobro zaigrali. Kapš in Somrak sta zmagala dvakrat, peto točko pa je prispeval Jože Turk.

Prav gotovo bi lahko novomeški igralci namiznega tenisa v letošnjem prvenstvu dobili še več dvobojev. Zato imajo lepe možnosti, toda le, če bodo redno trenirali.

Franc Dragan: Kako na republiškem prvenstvu?

Prvi Dragan

Na polfinalnem turnirju za republiško prvenstvo v goju, ki so ga novomeški igralci odigrali od 1. do 15. oktobra, je prepričljivo zmagal Franc Dragan, ki je zbral vse možne 4 točke. Na drugo mesto se je uvrstil Tamar Cefarin; premagal ga je edino Dragan. Tretje do peto mesto pa so si razdelili Andrej Kralj, Stojan Golob in Stojan Horvat. Vsi so zbrali po eno točko.

Na finalni del prvenstva, ki bo v Ljubljani sredi novembra, bosta došla Cefarin in Dragan. Vsaj eden od njiju bi se lahko uvrstil med prve tri igralce.

V soboto je bilo na Otočcu 8. republiško prvenstvo v orientaciji in orientacijski pohod – trim. Na sliki: ekipa mladink novomeških tabornikov na startu

Vodi Barle

24. republiško šahovsko prvenstvo v Šmarjeških Toplicah se je prevesilo v drugo polovico. Favoriti igrajo zanesljivo. Edini trije igralci, ki so še neporaženi in trenutno edini kandidati za prvaka, so Barle, Karnar in član novomeškega šahovskega kluba Osterman.

Po odličnem začetku Novomeščanov je z dobro igro nadaljeval le Osterman, medtem ko sta Petkovič in Poredoš popustila. Zaradi neizkušeniosti na tako močnih turnirjih imata manj točk, kot bi jih po prikazani igri lahko nabrala.

Rezultati: 4. kolo: Kržišnik – Puc 0:1, Zorko – P. Kranjc 1:0, O. Kranjc – Osterman 0:1, Lešnik – Poredoš 1:0, Papler – Prestrl 1:0, Bervar – Klemenčič remi, Karnar – Petkovič 1:0, Barle – Šiška 1:0, 5. kolo: Šiška – Kržišnik, Poredoš – Papler, Osterman – Lešnik P. Kranjc – O. Kranjc, vsi remi, Petkovič – Barle 0:1, Klemenčič – Karnar 0:1, Prestrl – Bervar 0:1, Puc – Zorko 1:0, 6. kolo: Kržišnik – Zorko 1:0, O. Kranjc – Puc 0:1, Lešnik – P. Kranjc 0:1, Papler – Osterman 0:1, Bervar – Poredoš remi, Karnar – Prestrl 1:0, Barle – Klemenčič 1:0, Šiška – Petkovič 0:1, 7. kolo: Petkovič – Kržišnik 0:1, Klemenčič – Šiška 1:0, Prestrl – Barle remi, Poredoš – Karnar 0:1, Osterman – Bervar 1:0, P. Kranjc – Papler remi, Puc – Lešnik 0:1, Zorko – O. Kranjc 1:0, 8. kolo: Kržišnik – Puc 1:0, Lešnik – Zorko prekinjeno, Papler – Puc 0:1, Bervar – P. Kranjc remi, Karnar – Osterman remi, Barle – Poredoš 1:0, Šiška – Prestrl prekinjeno, Petkovič – Klemenčič 0:1.

Vrstni red po 8. kolu: 1. Barle 6,5; 2. Karnar 6; 3. Osterman 5,5; 4. Kržišnik in Puc 5 točk; 12. Petkovič 2,5; 15. Poredoš 2 točki.

J. PUCELJ

atletika

NOVOMEŠČANI ČETRTRI

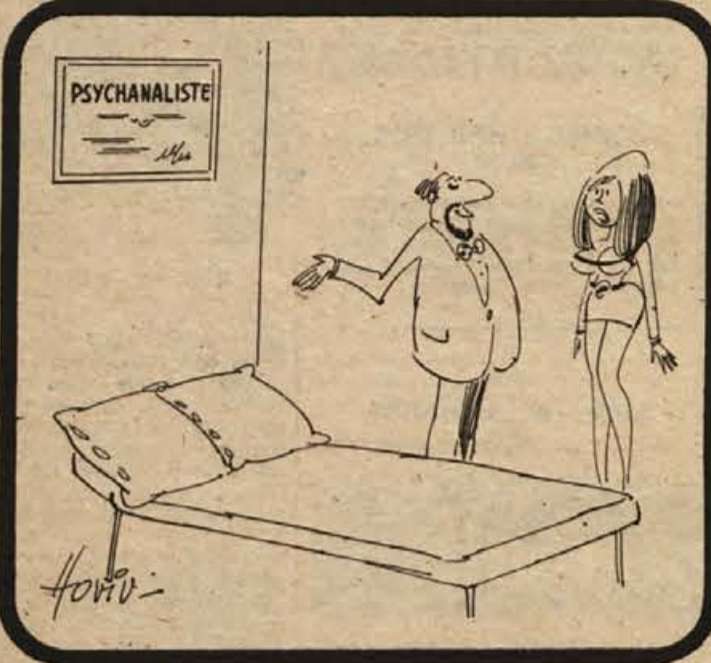
1. oktobra je bila v Celju zaključna uradna atletska prireditve – kriterij slovenskih mest, na katerem je zadnjič nastopila ena najboljših slovenskih atletinj Urbančičeva. Med moškimi je, kot je bilo pričakovati, zmagala Ljubljana, pri ženskah pa Mariborčanke. Na prvenstvu so nastopili tudi novomeški atleti, ki so osvojili vrsto dobrih mest in dosegli solidne rezultate.

Ekipni vrstni red – moški: 1. Ljubljana 73 točk, 2. Celje 66, 3. Maribor 49, 4. Novo mesto 43, 5. Kranj 34, 6. Nova Gorica 26.

Rezultati – moški: vsi imenovani so člani novomeškega atletskega kluba: 100 m: 3. Kramar 11,3; 400 m: 1. Keržan 50,8; 800 m: 4. Bajer 2:02,7; 1500 m: 4. Kovačič 4:20,2; 5000 m: 5. Bučar 17:25,6; višina: 4. Rangus 180 cm daljjava: 3. Simunič 677 cm; palica: 6. Kavčič 260; kroglja: 4. Penko 13,03; kopje: 3. Spilar 65,54; kladivo: 6. Oklešen 21,18; 4 x 100 m: 2. Novo mesto 44,3.

Tega človeka sem že sit!

PO SVETU OKOLI

RODEZIJSKE RADOSTI — Rodezijska vlada je objavila natečaj za besedilo rodezijske himne. Melodijo imajo že izbrano. Ponjo so za zateki kar k Ludwigu van Beethovnu in vzeli za svojo himno njegovo Odo radosti. Sedaj potrebujejo še besedilo, ki bo v besede izrazilo vse rodezijske radosti. Morda bi ne bilo napačno, ko bi za besedilo vzeli kar to, kar v enciklopediji piše pod geslom „rasizem“.

DOBILA JE SVOJE — Cynthia Neskov se je te dni poročila z Edselom Fordom II., dedičem enega največjih ameriških kapitalistov. Po poročnem obredu je novopečena nevesta dejala: „Mislim, da sem danes končno dobila to, kar sem želela.“ To je rekla in sedla v avtomobil, opremljen z zlatimi deli, televizorjem, hladilnikom, telefonom in stereo magnetofonom. Vse kaže, da s svojimi besedami ni mislila na moza.

POKONJINA ZA PSA — Dox, policijski pes, je celih 15 let zvesto služil italijanski policiji. Sodeloval je v 171 akcijah in prejel 38 ordenov in medalj. Ko je pred leti crknil, je njegov lastnik od vlade zahteval, naj mu povrne stroške, ki jih je imel z njim. Sedem let so se za psajo pokojnico puliti po raznih sodiščih vseh stopenj in končno je zmagal lastnik. Toda vlada je borba za pokojnino stala toliko, da bi z denarjem, ki ga je dala za sodne stroške, lahko plačala Dovošo pokojnico in zraven kupila še 50 drugih izveščajskih policijskih psov.

SOVRAZNIK — Ameriški politiki žele proslaviti 200-letnico ustanovitve ZDA, ki bo leta 1976, z veličastno zmago. Premagati hočejo velikega in nevernega sovražnika. Predsednik je v nekem govoru dejal, da je sposobnost Amerikanov in volja za borbo velika. Saj tudi mora biti, premagati hočejo — infliacijo.

ZA PRAVICO — Italijanski možje so dvignili glas v obrambo svojih pravic. Zahtevajo, da se spremeni zakon, ki določa kazni za vse tiste, ki svoje žene silijo, nagovarjajo ali napeljujejo k prostituciji. V zakon namreč nič ne piše o kaznih za ženo, ki svoje može silijo in napeljujejo k „prodajanju“ zdravja in telesu, da bi dosegle materialne koristi. Ustavno sodišče že razmišlja o teh pripombah.

NIXONOVE ZANIMIVOSTI — Richard Nixon je z neko založbo podpisal pogodbo, s katero se obvezuje, da bo napisal svoje spomine. Pogodba določa tudi, da bo bivši ameriški predsednik prejel določen odstotek dobička od prodanih knjig. Direktor založbe Irving Lazar pravi, da bo tako Nixon moral pisati zanimive stvari, če bo hotel kaj zaslužiti. Z malo iskrenostjo v opovrnju svojega predsedniškega Nixonova res ne bo težko zapisati zanimivih stvari.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 22. oktobra 1954)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Tisoče ljudi videlo prašiče

(Kako srečna) je bila misel prireditvi Novem mestu razstavo prašičev pokazal nam je prav očitno dan razstave. Na prav obsežnem in primerno urejenem prostoru pred vojašnico so bili zjutraj že vsi za razstavo pripravljeno prostori napolnjeni, tako da je primanjlovala prostora za živali. Občinstva je bilo pa tudi toliko, da se je nekaj časa vse trlo, četudi je bil pušen med pregrajami 4 metrski prostor zaradi lažje dovodnje. Na tisoče ljudi si je ogledalo razstavo; mnogo jih je bilo med njimi, ki so iz daljnjih strani Kranjske prišli. To nam je najboljši dokaz, da je bila razstava časa primerna in potrebna. (Kdor vino grade) dobro obdelava, gnoji in škropi proti strupeni rosi, ni se mureba bati se trne usi. Na Dolenjskem v št. Rupertu je vinorejec, ki vedno vinograde dobro obdelava, gnoji in škropi proti strupeni rosi, tako da je letos pridelal pravega naravnega vina 70 hektolitrov in ga prodal po 22 godinarjev. Vinorej-

Jedli bomo mikrobo

Človeštvo se množi, zemlja pa ostaja enako velika. Tudi če bi se tako razumno izkoriščali naravne zaloge in obdelali vsak kosček zemlje, bi bilo vse to premalo za ogromno število ljudi v prihodnjem tisočletju. Lakota in stradanje že sedaj trkata na vrata. Kaj torej storiti, kje poiskati rešitev? Nekateri znanstveniki kažejo na ogromna morska prostranstva na neizkoriščeno morskoro rastline in živalstvo, toda tudi to bi bilo sčasoma premalo, poleg tega pa zahteva gojenje, to pa vzame nekaj časa, medtem ko lačna usta nočejo čakati. „Bomo pa jedli mikrobe!“ tako meni japonski znanstvenik, mikrobiolog Tokuja Harada z univerze v Oski. Mikrobi, majhna enocelična bitja, imajo namreč neverjetno moč sinteze beljakovin. Iz organskih snovi, celo tako enostavnih, kot so ogljikovodiki, lahko bakterije in drugi mikrobi zelo hitro in v velikih količinah proizvajajo beljakovine, prav tako pa tudi encime, vitamine, sladkor, mast in nukleinske kisline, skratka prav vse, kar potrebuje človek za svojo prehrano. Poleg tega se mikrobi izredno hitro množijo. Japonski znanstveniki so premislili že več načinov gojenja mikrobov. Še najbolj enostaven način gojitve in „prehranjevanja“ mikrobov je, da bi jih gojili v curku zemeljskega plina, ki vsebuje kar 90 odstotkov metana. Drugi način pa bi bil gojenje mikrobov v plasti parafina. V kratkem času bi se pod vplivom delovanja mikrobov ena tona parafina spremenila v eno tona kulture bakterij, ali drugače povedano, v pol tona beljakovin. Tokuja Harada meni, da bi s samo petimi odstotki nafte proizvedli s pomočjo mikrobov lahko proizvedli kar sedem in pol milijona ton beljakovin na leto.

Hlapec gostom

Na hišnem pragu je sedel Andrejčev Janez in prav jezno gledal predse. V njegovi hiši je odmeval vesel smeh in tudi okoli oglov je tekalo nekaj otročjaev in vpiilo: „Bum, bum, pok, pok!“ „Udesel sem se k Janezu, da se pomeniva kot mož z možem ali kot dva gospodarja, kadar sta pred težko odločitvijo.“ „Kaj te moli? Družba je v hiši jako vesela. Čemu se jim ne pridružiš?“ sem ga vprašal. „Veš, kaj ti povem? Sit sem jih čez glavo, da veš.“ „Menda vendar ne? Mar nisi tvoji sorodniki, ka-ži?“ sem se začudil. „Zlahta je, ja. Zdujše na jesen in zimo, ko imam vse v strambi, pridrijo in zrejo moje žulje in pridele. Ni nam nič proti, če se kdaj oglasio, vendar jih vsako nedeljo ne bom gostil. Saj bom postal še njihov hlapec, ako to dopustim. Pa še izbrični s. Meniš, da jedo vse od kraja, kar jim človek ponudi? Kje neki! Največkrat človek sploh ne ve, s čim bi

Smrčanje ozdravljivo

Koliko žena bi bilo potolaznih, ko bi njihovi možje ponudili ne „veliki drete“. Možje pa bi imeli manj modric po telesu, kajti zaenkrat najbolj učinkovito sredstvo proti smrčanju je budnost, to pa ob trdnem spanju moč nežne najlaze dosegajo tako, da jih sunejo pod rebra. Smrčijo seveda tudi ženske, toda neprimerno manj od moških.

Grdo vreme - slabo zdravje

Človek se vse bolj zaveda, da ni nič izjemnega v naravi, da njegov obstoj odvisen od sprememb in stanja okolja, katerega sestavni del je sam. V zadnjem času se je v svetu dokaj uveljavila nova znanstvena panoga, z katero ne vemo, ali jo naj imenujemo meteorologija ali zdravstvo. Gre namreč za združeno obeh, za medicinsko meteorologijo. Človek različno reagira na spremembe vremena. To so že dolgo vedeli, ni pa bilo znano, v kakšni meri je človekovo zdravje odvisno od vremenskih sprememb. Vrsta raziskav v svetu in tudi že pri nas je pokazala, da je lahko vreme naravnost usodno činitele v razvoju neke bolezni.

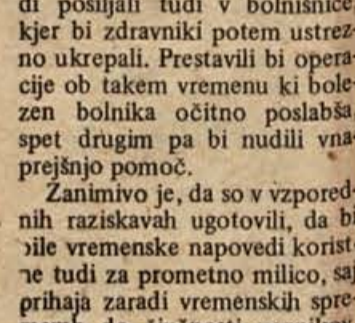

Dr. Janko Hančevič, ki se pri nas ukvarja z medicinsko meteorologijo.

Dr. Janko Hančevič je ob pomoči meteorologinje Nade Pleško pri nas raziskal vpliv vremenskih sprememb na razvoj pljučne embolije. Dokazal je, da je nevarnost embolije toliko večja, kolikor večje in hitrejšo so spremembe temperature in zračnega pritiska.

Podobne raziskave so pokazale, da je skoraj vsak tretji človek meteoropati, kar pomeni, da je, bodisi zdrav ali bolan, zelo občutljiv za vremenske spremembe. Za take ljudi je vreme naravnost usodno, še posebno če bolehalo za revmo, čirami na želodcu ali na dvanajsterniku, za zamašnimi žilami ali nekaterimi srčnimi boleznimi. Tem ljudem skuša pomagati medicinska meteorologija. Vremenslovci naj bi vremenske napovedi pošiljali tudi v bolnišnice, kjer bi zdravniki potem ustrezno ukrepali. Prestavili bi operacije ob takem vremenu ki bolezen bolnika očitno poslabša, spet drugim pa bi nudili vneprejšno pomoč.

Zanimivo je, da so v vzporednih raziskavah ugotovili, da bi bile vremenske napovedi koristne tudi za prometno milico, saj prihaja zaradi vremenskih sprememb do živčnosti voznikov, kar dostikrat povzroča nepotrebne nesreče.

Čprav so stradni že skoraj iztrebljeni, jih v severni Italiji in na Cipru še vedno lovijo z limanicami.

Rešitev prejšnje križanke

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
S	K	R	Z	Č	N	K	A	—	—
V	A	T	E	R	P	O	L	—	—
C	R	I	K	A	P	T	A	—	—
D	A	N	T	C	N	—	—	—	—
P	R	V	A	P	O	M	O	—	—
I	C	A	S	A	S	A	U	K	—
O	T	O	R	N	A	R	T	E	M
K	A	R	A	V	A	N	K	E	K
S	K	I	N	K	G	G	R	E	N
I	S	O	R	E	L	A	L	A	—
P	I	N	P	U	L	J	A	N	A

(Ne)resnice z napako

Trečno porlugal ku
Strežemo domoče
kr avice in pečenje
s kislim zeljem.

Tokrat živa (ne)resnica, s kakršno so prejšnji teden stregli v gostilni na Rotovžu.

Milijoni ujetih ptic selivk

Brezsrčni zaslužkarji ne poznajo meja pri lovljenju ptic pevk, ki najpogosteje končajo v localni restavraciji v Italiji, Franciji itd.

Jesen se nagiba v zimo in ptice selivke so že poletile v tople južne kraje, koliko pa jih bo dejansko prišlo v prezimovališča, je težko reči, kajti na naporni poti jih veliko omaga, še več pa jih na počivališčih polovijo brezvestni zaslužkarji.

Samo v Italiji vsako jesen ujamejo več kot 150 milijonov ptic, v Franciji blizu 40, v Belgiji skoraj 20 in na Cipru okoli 7 milijonov ptic. Največkrat se znajdejo v pasteh majhne ptice pevke, npr. škripančki, drozgi, ščinkavci, repniki, stradri, črnoglavke in taščice. Lovljenje ptic namreč prinaša nekaterim velik dohodek, kajti vsa

Čprav so stradni že skoraj iztrebljeni, jih v severni Italiji in na Cipru še vedno lovijo z limanicami.

DL	KOLNADA STILIT	SP. POKRAJINA	TORISČE	EG. BOG SONCA	STARI SLOVAN	BOŠNIK TONE	OTKOR	HOMERJE EP	SNVO ZA ATL STEZE
BERILLIEVA RUDA									
VRSTA PAJKA									
PRIPADNIK GR.FILOZOF SOLE						PRGOA			
NEKO HRV. VLADAR					STAJA V PLANINI	SP. FIAT ARMENIJE			
SOŠNINA TUKULIJA							PRITODILNICA		
HARA INSP. SKI KABA									
DL	NAS A PEVKA	Z I ME POITROILLO			GOROVJE V BURNI				
TV REZISER					EKRALJ BOGOV	KENTER ISLAMIA			PRITOK SENE
ROGILJA NESRECE					PLJACA				STRAN
REKA V SZ					Z I ME NIKELI				HLOD JAMES STEWART
ANGL. FILM. IZRALEC									AFR. JEZERO
ANTI-KVITETA									DL RASTL. ZAJEDAVAN

Več besed kot dejanj

Spolnost najstnikov je bolj borna, kot menijo

Nova morala, seksualna svoboda, svobodna ljubezen — to so besede, na katere prisegajo mladi vsa vesela, čeprav vse kaže, da ne gre za resno odločitev. Bolj kot za prepričanje gre za golo podleganje vplivom tiska, filma, televizije in drugih množičnih medijev, ki izrabljajo spolnost v dobičarske namene. Ah je res, da so besede o spolni svobodi resnične? Kaže morda praksa drugače?

Na to vprašanje sta poskušala odgovoriti profesorja batimorske univerze John F. Kantner in Melvin Zelink. Za ameriško mladino v času od 15. do 20. leta se je veliko govorilo, da je spolno povsem razpuščena in da ne pozna nikakršnih predsodkov več. Toda raziskave obeh profesorjev so pokazale, da se za besedami skriva veliko bolj skromna resničnost.

Samo 28 odstotkov najstnikov je pred svojim dvajsetim letom imelo spolni odnos. Od teh odpade samo 14 odstotkov na dekleta pri 15 letih in kar 46 odstotkov na 19 let stare ženske, ali drugače rečeno, od vseh najstnikov spolna doba polovica resnično spolno življenje v kasnejšem obdobju. To pa je povsem v nasprotju z mišljenjem, ki je prevladovalo tako med mladimi kot med ostalimi. Poleg tega je treba upoštevati, da gre le v redkih primerih za stalno spolno življenje. Večina vseh izkušenj je omejena na enkratna prigodna srečanja in ponavadi na samo enega partnerja.

Profesorja menita, da bi bil odstotek „izkušenih“ najstnikov še manjši, ko bi ne veljalo med mladimi nekakšno pravilo, da se ne spodobi, da je dekle nedolžno. Vse to pa kaže, da je spolna svoboda bolj stvar čevkanja kot pa dejanj.

PARADIŽNIK V SREDNJEM VEKU

16. Skupnica s Klaro in njenim možičkom se je zagrizla v pot. Skozi grape in oteske, med leščevjem in riboidvom je se smukala. Pozno popoldne je stala pred gradom Kukukenberk. Gluha tišina je vladala v gradu, odkar je Potegon odjadal z dvorišča v vesolje. Veter je ježno lupotal z vrat, na dvorišča pa je sameval naš znanec — kablilet ... „Sedit, fantje! Počite minutko, dve!“ je posadil v travo pred obzidje svoje turske kolege Paradižnik.

„Tako je vrneva s pehtranom!“ je zagotavljal mož in hitel v grad in njegova žena z njim. Gluha tišina je nekaj časa kraljevala okrog graščine, potem pa je z dvorišča zaigrala čudna muzika. Tok, tok, tok ... drrrrrrr! Zastrigli so z usesi Turčin. Dvignili glave — ostremeli! Njuna kuharska kolega sta sedela v čudni škoti. Drvela sta kot sam zlojed in oblak smrdljivega dima sta puščala za seboj. Kmalu sta jim izginila

izpred oči, zavila sta v vas v dolini. Turki pod obzidjem so obnemeli. Paradižnik in Klaro pa sta kričala med vaskimi kočami: „Na noge, raja! Na noge, vojskovođa Paradižnik! Turki so spet tu!“ In spustila sta se urno na cesarsko cesto naša junaka. Drdrala sta proti Dunaju, da posvarita presvitlega cesarja. Drdrala brez oddiha — le še v prijazno mestece, ovito v rokav zelene reke, v Rudolfsderv stajata spotoma se skočila, da spodobeta tudi ondodno meščana ...

Nigel Morland

Suh

Craig Tare

„Pravkar sem dobil brzojavko, s katero mi javlja, da se bo tvoj prihod v New York nekoliko zakasnili. Zal mi je, da te ne bo tu, da bi slisal moje zadnje besede. Zato sem se oddloil, da ti povem svojo zgodbo v magnetofon. Prijetno je vedeti, da si toliko dosegel v življenju, in to brez moje pomoči. Res si že zelo znan pisatelj. Zapustil ti bom precej več denarja, kot ga potrebuješ, toda komu naj ga sicer zapustim? Morda bo tebi mnogo bolj koristila zgodba, ki ti jo bom povedal. Moram se vrniti za mnogo let nazaj. Vsi, ki so sodelovali pri tem dogodku, so razen mene mrtvi. Živ je tudi profesor Shellan, pa je prestar, da bi mu moja zgodba lahko škodovala. Tistega večera nas je bilo v klubu pet. Lord Thamestih, profesor Shellan, Lemmer, George Bakkus in jaz. Vsi smo bili stari prijatelji, čeprav so včasih precej govorili o neki romanci med Georgeom in tvojo materjo. Pa saj veš, da take zgodbe često pripovedujejo ... Oče mi je zapustil dovolj denarja, tako da sem lahko tekmoval z Georgeom pri vseh njegovih muhah. Ne pozabi pa, da je kot bogat človek vedno želel biti v ospredju. V svojih kasnejših letih je odklonil ljubezen od starih, točneje: zvedel je, da mene to zanima. Tistega večera, kot že tolikokrat do tedaj, smo sedeli in se pogovarjali, ko je George nenadoma začel žaliti Shellana ter zahtevati, naj mu vrne neki dolg. Ubogi Shellan se je znašel v zelo neprijetni situaciji. Vsem je bilo neprijetno, zato sem se tudi odločil da izovzem Georgea. Rekel sem mu strahopetec. — Harry, pa veš, kaj govoriš? — me je presenečeno vprašal. — Popolnoma. Vidiš, staviš s tabo, da se ne bi upal prebiti niti ene noči v Craig Tare. — Kaj se, misliš na tisto tvojo staro hišo v Berkshiru? — No, ponujam ti stavco. Če privoliš, da pod pogoj, ki ti jih bom narekoval jaz, ostaneš eno noč tam, ti bom dal svojo zbirko Ranzeseovih draguljev, če pa izgubiš ti, mi boš dal Tangovo zbirko. — Torej, če tam prespim, bom dobil dragulje? — Tako je. Seveda, če boš potem še med nami. — Kakšni pa so tvoji pogoji? — Preprosti. Noč boš prebil v spalnici. Za vsak primer bova Lemmer in jaz s tabo. Če nama ne zaupaš, naj bosta Thamestih in Shellan pred vrati in naj nas tik pred odhodom v sobo temeljito preiščeta. Preden smo oblekli pižame, smo se morali popolnoma sleci in Thamestih in Shellan sta nas temeljito preiskala. George je zahteval, naj mi pregledata tudi brado, kar je izzvalo smeh, toda stroga „sodnika“ sta to napravila. Seveda sta prej tudi pregledala sobo. Sli smo spat. George je legel na sredo, Lemmer na desno, jaz na levo. Prebudil me je strašen Thamestihov krik. — Vso noč niti enega samega zvoka, nobenega šuma, pa vendar ... Kazal je na Georgea, ki je na videz popolnoma mirno spal. Prezrano grio pa je bilo strašno. Čeprav nama ni bilo niti najmanj prijetno, sva ostala z Georgeom v sobi, dokler ni prišli policiji. Inspektor Garrick je postavil nekaj vprašanj, nato pa je predlagal, naj Thamestih pregleda Lemmerja in mene, kot je to napravlil, preden sva odšla v sobo. Thamestih je to napravil zelo pedantno. Pregledal je tudi mojo brado in zdelo se mi je, da je skoraj razočaran, ker ni našel nobenega noza. Garrick je nazadnje moral priznati, da je zadeva nejasna. Policija je pregledala celo sobo, nas so temeljito pregledali, pa ni bilo nikjer niti senčnice orožja. Bilo pa je očitno, da so Georgea ubili z ostrim predmetom. To je bila seveda velika senzacija za častnike. Kot rezultat skrarno skrivnostnega umora in velike publicitete so tisoči ljudi prihajali v Craig Taro. Bilo je tudi sojenje. Sodnik pa, kot že prej inspektor Garrick, ni mogel ničesar dokazati. Res tudi on ni mogel verjeti v duhove, vendar se je zdelo, da je lahko samo kar duh prišel v sobo v prvem nadstropju in ubil Georgea. Tako je bilo to. Po vsem tem sem prodal Craig Taro, denar od nje pa sem poslal Rdečemu križu. Ni ti treba posebej pripovedovati, kakšne zgodbe so pletli potem. Rovevale so se najbolj neverjetne teorije. Lemmerju in meni ni bilo prijetno, toda sčasoma so ljudje pozabili na umor v Craig Tari. Le tu in tam se je pojavila kakšna zgodba o zakleti hiši. Toda, sin, povedati ti moram, da so bile tiste zgodbe o tvoji materi točne. Zgodbe o zakletosti Craig Tare pa so bile seveda izmišljene. Jaz sem si jih izmislil — da bi lahko uresničil načrt za uboj. Ubij brez nevarnosti, da bi storila odkrili. Tanek list celuloida, nabrušena kot britev — to je odgovor. Jaz sem prerezal grlo Georgeu, ko je spal. Nikoli ni vedel, kaj se je zgodilo. Bilo je končano v delčku sekunde. Kri z roke in orodja sem si izmisl s slino, brado pa sem porabil kot britevo. Orodje, s katerim sem ubil Georgea, je odšlo iz sobe na isti način, kot je prišlo vanjo. Prišlo je na podpat boste noge s pomočjo brezbarvnega lepila. Morda ti tudi to zveni neverjetno, pa se lahko vsak sam prepriča, da je izvedljivo. Morda boš mislil, da ti tega ne bi bilo treba povedati. Kadar pa nekdo umira, potem je zadnji trenutek, da se izpove. In jaz res nimam več dosti časa. Mimo tega se mi zdi, da si dovolj pogumen, prav kot je bila tvoja draga mati, da pogledaš resnici v oči, čeprav si — sin mojega prijatelja Georgea. Zamej si klub temu vedno bil moj ljubi sin. Zbogom! Nikar si o meni ne misli kaj slabega.“

POTA IN STRA...
§...
PLOTOTA

Dve leti ni nič plačal

Mihael Papež bo šel za 8 mesecev v zapor, ker noče plačevati preživnine za otroka

„Neplačevanje preživnine je kaznivo dejanje in se tisti, kdor se izmika dajati preživnino, kaznuje z zaporom do enega leta. Povsem očitno je, da se obdolženec izmika plačevati za svojo mladoletno hčerko Brigito, itd...“ piše v sodbi novomeškega občinskega sodišča.

Mihael Papež, 32-letni delavec s Potovrha, samski, se je moral zagovarjati zato, ker že od februarja 1972 ni za svojo nezakonsko hčerko plačal preživnine, moral pa bi nakazati njeni materi po 300 din na mesec. Enkrat je dal 1.000 din, potem ni bilo od njega nobenega cvenka. Možak je zdrav in za delo sposoben. Preživnino bi lahko plačeval, to je ugotovilo sodišče. Tudi ob sedanjem rednem zasluhu 1.700 din na mesec bi lahko 300 din pogrešil, če bi bil voljan dati. Toda Papež ni tak!

8. mesecev zapora. Sodba še ni pravno močna.

Papež je svojo očetovsko dolžnost povsem zanemaril, razen tega pa je celo pred sodiščem jasno in glasno izpovedal, da ne misli za otroka plačevati. Tudi iz obnašanja do otrokove matere, ki je bilo na razpravi prav nesramno, je moč sklepati, da prostovoljno Papež ne bo dajal denarja. Vse to je senat pod predsedstvom Cvete Matjašič privedel do tega, da je Papeža obsodil na zaporno kazen.

TRIJE RAZBITI

20. oktobra zvečer je vozil po avtocesti mimo Skopje Davorko Korenič iz Zagreba in hotel obvoziti ob cesti stoječi avto. Ravno takrat sta nasproti pripeljala Stanko Omerza iz Hrušice pri Novem mestu in Nikola Bukovinski iz Sinkovca. Korenič je trčil v oba, nato pa še v stoječi avto. Škoda je za več kot 40.000 din.

Presneto deževje! Kakšen dan je malo več, kakšen dan pa malo manj vode na cesti med Kostanjevico in Zameškim, v glavnem pa je vsa jesen cesta nepravozna. Podobnih cestnih odsekov imamo še več, kajti vse vode silijo čez breg. (Foto: R. Bačer)

Dežurni poročajo

OKRADLI POKVARJEN AVTO

V noči na 16. oktober je nekdo odmontiral z osebnega avtomobila Franca Škufce iz Malega Lipja več delov v vrednosti 6.000 din. Škufci se je avto pokvaril in ga je čez noč pustil ob cesti Žužemberk - Gradenc, nekdo pa je to izkoristil.

V SADOVNJAKU SO GA NAŠLI

16. oktobra so pri vasi Maline našli mrtvega 41-letnega Vinka Luzarja brez stalnega bivališča. Luzar se je več let zadrževal v okolici Malin, kjer je pomagal kmetom pri delu in se tako preživljal. Zdravnik je ugotovil, da na truplu ni bilo znakov nasilja.

SPET TATINSKI ROMI

Košeletovim iz Muhaberja so Romi v zadnjem času odnesli štiri kure in 5 puranov, tako da so oškodovani za najmanj 800 din. Julijani Jemc iz Muhaberja pa je ponoči 19. oktobra zmanjkalo več kokoši.

POVSOD KURJI TATOVI

V noči na 15. oktober je Franciški Stircec iz Martinje vasi nekdo ukradel 7 kur. Kaže, da je tat potreboval tudi leseno kolo voza, ker je tudi tega odnesel s seboj. Strmškova je oškodovana za 850 din.

KRAVAL PRI HRARSTARJU

18. oktobra dopoldne so miličniki odpeljali na hladno do iztreznitve Mahuma Kolari, delavca brez zaposlitve iz Novega mesta, in Šelka Krasničiča, delavca podjetja NOVOGRAD. Oba sta močno vinjena razgrajala v šmihelski gostilni. Morala bosta se pred sodnika za prekrške.

PO TUJE VINO

V noči na 19. oktober je bilo vlomljeno v klet Antona Longarja na Muhaberju. Vlomilec je odnesel 15 litrov vina.

PIJAN NA MOTORJU

19. oktobra zvečer je moral v prostor za pridržanje 59-letni Franc Bežič iz Dol. Težke vode. Miličniki so ga zalotili vinjenega na motorju, ker pa se je pri kontroli še nesramno obnašal, je moral prespati pod ključem.

NI IZPELJAL OVINKA

18. oktobra zvečer je Andrej Kranjc iz Brežic vozil kombi iz Krške vasi proti domu, pri Vel. Malencah pa ni mogel izpeljati ovinka, trčil je v kamen in se prevrnil v jarek. Škoda je za 7.000 din.

TRČIL V HIŠO

19. oktobra zvečer je Miloš Španovič iz Krškega vozil po Cesti Krških žrtev v Krškem, kjer ga je v ovinku zaneslo in je trčil v vogal hiše števil. 62. Zaradi sunka se je avto obrnil. Sopotnica Nada Preskar je bila ranjena.

para grafi

V prejšnji številki je bilo nekaj besed o testamentu, tokrat pa pogledimo, kaj se zgodi v primeru, če kdo umre, zapusti movino, pa nasledniki niso znani ali so mladoletni, ali pa dedujejo duševno prizadete osebe, ali pa če imovina umrlega preide v last družbeno-politične skupnosti, delovne ali druge samoupravne organizacije. Zakon o dedovanju določa, da mora v takih primerih popisati in oceniti lastnino pristojno sodišče po službeni dolžnosti. Sodišče mora prav tako popisati in oceniti lastnino pokojnega še v primerih, če to zahtevajo dediči ali zastopniki umrlega.

Tak postopek je razumljiv, če upoštevamo, da gre za zaščito pravic občanov ali skupnosti, ki bi bili sicer prikrajšani. Razen tega zakon zavezuje tudi upravni organ občinske skupščine, da brez sodišča, ob sestavljanju

osmrtnice, izvrši popis in oceno movine, če to zahteva kateri od dedičev ali legator.

Popis in ocena movine so velikega pomena tudi takrat, ko je potrebno ukrepati zaradi zavarovanja ostaline. Če se ugotovi, da nihče od prisojnih dedičev ni sposoben upravljeti z movino in ni zakonskega zastopnika, ali če so dediči neznani ali odsotni, ali če druge okoliščine

O popisu in oceni movine

zahtevajo posebno opreznost, pristojno občinsko sodišče lahko v nujnih primerih popisano movino preda v čuvanje zanesljivi osebi. Gotovina, vrednostni papirji, dragocenosti, hranilne vloge in druge važne listine pa v teh primerih ostanejo v hrambi na sodišču, na področju katerega se imovina nahaja.

Kaj vse popišejo in ocenijo? Popis ostaline zajema celotno movino, premični-

ne in nepremičnine, ki so pripadale umrlemu ob smrti, neglede na to, ali so se nahajale pri njem ali pri kom drugem. Popišejo in ocenijo tudi lastnino, najdeno pri umrlem, za katero nekdo trdi, da to ni bila last umrlega. V popisu se vnesejo še vsi dolgovni umrlega, vstevše neplačane davke. Če pa pri popisu lastnine umrlega najdemo predmete, za katerih čuvanje ali prijavljanje obstaja

jo posebni predpisi (na primer orožje), se ravnajo po predpisih.

Ob popisu in oceni je obvezna prisotnost dveh polnoletnih oseb, lahko pa temu postopku prisostvuje vsaka zainteresirana oseba. Stranka, ki ni zadovoljna z oceno in popisom lastnine, lahko poda ugovor. V takih primerih lahko sodišče, če smatra za potrebno, ponovno odredi popis in oceno lastnine.

Piše sodnik M. L.

Ob lepih dohodkih še vlomi

Nekdanji ugledni Beograjčan je po lastni izpovedi že 12 let aktivni kriminalc - Zalotili so ga pri odpiranju blagajne v Sevnici

Škoda je človeka, reče vsak, kdor pozna primer 47-letnega Beograjčana Bogdana Manojloviča. Oktobra letos se je zaradi kriminala zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, že prej pa po drugih sodiščih.

Manojlovič ima za seboj burno preteklost in s take vrste človekom sodišča nimajo dostikrat opraviti. Zdaj je upokojenec z dokaj lepimi prejemki, kajti prej je bil ugleden človek. Borec invalid, potem na raznih položajih, od šefa zaporov do sodnika za prekrške, in na političnih dolžnostih. Možak ima namreč višjo upravno šolo in je zelo sposoben, toda vse to mu ne pomaga, kajti po osebnem polomu v službi in družinskih peripetijah je pristal v kriminalu. Sam je rekel: „Zadnjih 12 let sem aktiven kriminalc...“ Zdaj je razvalina življenja.

Nazadnje je bil lani pred novosadskim sodiščem obsojen na 2 leti in 6 mesecev zapora. Te kazni še ni prestal. Medtem ko so ga iskali, se je z lepim avtom pripeljal v naše kraje in v Sevnici so ga miličniki zalotili letos 5. julija ponoči, ko je skušal odpreti težko blagajno v osnovni šoli Sevnica, že prej pa je iz pisalne mize vzel 569 din.

Medtem ko tega vloma, pri katerem je bil zasačen, ne zanika, pa pred sodiščem nikakor ni

hotel priznati vloma, ki ga je zagrešil med 15. in 16. junijem 1970 v osnovni šoli Krško. Takrat je zmanjkalo 5.169 din gotovine. Za storilec ni bilo sledu, razen prstnih odtisov in odtisov dlani, ki pa se po analizah in izjavah strokovnjakov

popolnoma ujemajo z Manojlovičevimi. Četudi tega vloma (je izkušen!) ni priznal, so ga spoznali za krivega.

Senat, ki mu je predsedoval Janez Smolej, je Manojloviču izrekel enotno kazen, vstevši z neprestano novosadsko kaznijo: 5 let strogega zapora. Do pravomočnosti sodbe bo ostal v priporu.

KRONIKA NESREČ

ŠENTJERNEJ: TRK PRED ISKRO

15. oktobra dopoldne se je Marjan Jerič iz Mirne pripeljal z avtom v Sentjerneju, pri odcepu za tovarno ISKRA pa je naproti pripeljal s tovornjakom Stane Novak iz Orehovice. Novak je zavil v levo in z Jeričem sta trčila. Škoda so ocenili na 5.000 din.

JEDINŠČICA: AVTO V TOVORNJAK

Darكو Lenuzzi iz Novega mesta je 15. oktobra popoldne vozil tovornjak od Stranske vasi proti Jedinščici, naproti pa je pripeljal z osebnim avtom Franc Staniša iz Dol. Težke vode. Staniša je pred srečanjem zavril, nakar je avto zaneslo v tovornjak. Pri trčenju se je poškodoval Jože Hribar z Ravkownika, sopotnik in osebnem avtu; odpeljali so ga v bolnišnico. Škoda znaša 9.000 din.

DOBROŠKA VAS: CESTA ZAPRTA

Novomešan Janez Jevnik je 16. oktobra zjutraj vozil tovornjak po avtocesti proti Zagrebu, pri Dobruški vasi pa je hotel zaviti na parkirni prostor. Ko je predtem zmanjšal hitrost, se je od zadaj zalezal vanj tovornjak, ki ga je vozil Gregor Zakrajšek iz Trstenika v prekratki varnostni razdalji. Zakrajšekov sopotnik Ivan Stare se je tako poškodoval, da je moral v bolnišnico, zaradi nesreče pa je bil promet vse do 11. ure preusmerjen. Gmotno škoda cenijo na 30.000 din.

ČRNOMELJ: BILO JE PREPOZNO

Domačin Dobrovoje Petrovič je 16. oktobra zvečer vozil z avtom skozi mesto, na mostu pred križiščem Rozmanove in Fabjanove ulice pa je videl, da namerava čez cesto zunaj prehoda Črnomeljčanka Alojzija Lumbar. Avtomobilist je potrebil, Lumbarjeva je najprej obstala potem pa stekla pred avtom čez cesto. Kljub temu da je voznik zavril, je ženska zadel. Pomoč so ji nudili v zdravstvenem domu. Gmotna škoda ni velika.

NOVO MESTO: TRČIL PRED PREHODOM

Novomešan Franc Dominko je 16. oktobra popoldne pripeljal z avtom po Cesti komandanta Staneta in pred prehodom za pešce ustavil, takrat pa je vanj trčil avto, ki ga je za njim vozil 16-letni Janez K. Škoda cenijo na 2.000 din.

JEZERO: SILOVITO TRČENJE

Trebanjec Ivan Vraničar je 16. oktobra dopoldne vozil z avtom proti Zagrebu, naproti pa mu je po levi pripeljal osebni avto zagrebške registracije in trčil v Vraničarjev

avto. Trčenje je bilo tako silovito, da je Vraničarjev avto zasukalo, vzvratno je zdrknil na bankino in se prekucnil na streho. V zagrebškem avtu sta bili dve ženski. Voznica je obležala v nezavesti, sopotnica pa ima hud pretres možganov, tako da miličniki še niso mogli priti do njenih osebnih podatkov.

RUMANJA VAS: KAR NA CESTO

19. oktobra dopoldne se je Jože Dular iz Dol. Toplic peljal z avtom iz Straže proti domu, v Rummanji vasi pa je z nekoga dvorišča pripeljal na cesto s kolesom 9-letni Jože Zoran. Voznik je kljub zaviranju dečka zadel in zbil na tla, na srečo pa je bil le laže poškodovan. Tudi gmotna škoda ni velika, saj znaša blizu 2.000 din.

BUČKA: V NEPREGLEDNEM OVINKU

19. oktobra popoldne sta trčila v nepreglednem ovinku med Bučko in Skocjanom avtomobila, ki sta ju vozila Marjan Habjan iz Novega mesta in zdomec Franc Banič z Bučke. Slednji je pripeljal z ovinkov po levi. Škoda je za 5.000 din.

VLOM V KRŠKEM

V noči na 21. oktober je nekdo razbil izlozbeno okno na prodajalni HRANA na Cesti 1. julija v Krškem. Vlomilec je prišel v skladišče, kjer je iskal v predalih denar, a ga ni našel. Potem se je zadovoljil s tem, da je iz hladilnika v prodajalni odnesel šunko.

BRISAL JE STEKLO...

21. oktobra je voznik osebnega avta Ivan Kelhar z Bizelskega vozil iz Brežic proti domu, med vožnjo pa je v Stari vasi brisal z eno roko prednje steklo, pri čemer je izgubil oblast nad vozilom in ga je zaneslo v jarek, od tam pa v telefonski drog. Telesne poškodbe k sreči ni, materialna škoda pa znaša 10.000 din.

NE DOPOLDNE!

V prejšnji številki našega lista smo poročali o prometni nesreči Novomešanke Lilijane Gogič, ki je z avtom v naselju Nad mlino zadela otroka. Na zahtevo prizadete popravljamo vest: nesreča je bila popoldne in ne dopoldne, kot je pomotoma pisalo.

»Namen smo dosegli«

Na posavskem koncu so bolj previdni

Brežiška prometna milica ima na svojem območju več črnih točk v prometu, kjer prihaja do hudih nesreč; mnoge se končajo s smrtnim izidom. Tak je del ceste Ljubljana-Zagreb na tem območju, več pasti pa je tudi na lokalnih cestah. Kakšno bilanco nesreč imajo v Brežicah in kako je glede tega po uvedbi novega zakona, je povedal Jože Teropišič, komandir postaje milice.

„Do 1. oktobra letos smo imeli na območju brežiške občine 294 prometnih nesreč, v katerih je 8 ljudi izgubilo življenje, 110 pa je bilo huje ali laže ranjenih. Če primerjamo te številke z lanskimi vse do konca leta, ko smo imeli 398 nesreč in 20 mrtvih, lahko domnevamo, da bo letoletna bilanca v letu 1974 manj strašna.“

Kakšni vzroki so najčešči pri nesrečah?

„Voznike največkrat pripelje v nesrečo izsiljevanje prednosti, prevelika hitrost, delno pa tudi vinjenost.“

Kakšne izkušnje imate glede nesreč po 1. oktobru, ko je v veljavi novi, ostrejši zakon?

„Imam vtis, da so vozniki previdnejši. Po mojem je zakon dosegel namen tudi v preventivnem smislu. Ljudje se hujskih kazni bojijo in nas sprašujejo za podrobnosti. Opažamo več previdnosti pri zavijanju in na mestnem križišču, na primer pred občino, dajejo vozniki prednost pešcem, kar se prej ni vedno dogajalo.“

Ste v prvi polovici oktobra že organizirali kakšno prometno akcijo?

„S tem žele začenjamo, ker smo imeli dopuste. Imamo pa radar in drugo opremo in bomo v kratkem ukrepali. Včasih smo v eni akciji zalotili po 100 kršiteljev, upam pa, da jih zdaj ne bo toliko. Občasno kontroliramo promet tudi na območju Krškega in Sevnice.“

R. B.

»Nismo čakali na druge!«

Franc Bartolj: »Pripravljenost, ki so jo pokazali v Birčni vasi, je za zgled drugim.«

„Je že tu čas, ko moramo reorganizirati KO SZDL po delegatskem načelu v vsej občini in prek evidentiranja dobiti ljudi, ki bodo pripravljeni izvajati naloge iz dokumenta „Socialistična zveza danes“ ter mnoge druge, ki se sproti porajajo v krajevnih skupnostih. Žaželeno je, naj bi prišlo v vodstva krajevnih organizacij čimveč članov ZK, ZB, ZSM in drugih aktivistov,“ pravi sekretar občinske konference SZDL v Novem mestu in predsednik KO SZDL v Birčni vasi Franc Bartolj.

„Mislim, da bi moral v nadaljevanju intervjuja odgo-

Franc Bartolj

varjati na vprašanja zlasti kot predsednik krajevine organizacije, to pa bi tudi rad, saj nameravam povedati še marsikaj tudi iz življenja krajevine skupnosti, v kateri živim,“ se je Bartolj pristo- voljno opredelil, ko sem ga vprašal, v kateri funkciji želi biti predstavljen v tej rubriki. Ko sva se tako zedinila, je nadaljeval:

„Nalog v krajevni skupnosti ni malo, toda če jih naj tudi dejansko uresničimo, je nujno, da je program krajevine skupnosti hkrati program Socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij ter društev. Seveda je za izvajanje zadolžena Socialistična zveza, ker lahko le v njenem okviru zadovoljimo širši družbeni interes v krajevni skupnosti. Prepričan sem, da bo delegatski sistem zagotovil še večjo aktivnost vseh dejavni-

kov v sami krajevni skupnosti, to pa pomeni, da bomo v krajevnih skupnostih poslej še bolj odvisni od svojih spodbud in sposobnosti. Čakati, da bo vse prišlo od zunaj, je nesmiselno, hkrati pa je tako početje krivično do tistih, ki si sami nenehno prizadevajo.

Nekatere krajevine skupnosti so že do zdaj pokazale veliko samoiniciativo pri reševanju komunalne in druge problematike. Za dokaz lahko vzamem kar našo krajevno skupnost, ki je v devetih letih obstoja s pičlimi sredstvi dosegla spodbudne uspehe. V Birčni vasi pravkar gradimo dvorano pri podružnični šoli. Prostori, ki jih bomo tako dobili, bodo rabili šoli, s pridom pa jih bomo izkoristili za poživitev družbenopolitičnega in kulturnega življenja v naši krajevni skupnosti. Akcijo smo začeli na pobudo političnega aktiva, podprla pa jo je temeljna kandidacijska konferenca. Kasneje je prebivalstvo to akcijo vzelo za svojo, darovalo les, denar in svoj prosti čas. Nekateri najmarljiviji posamezniki so opravili za dvorano že nad 150 brezplačnih delovnih ur. Posebno prizadevni so člani mladinskega aktiva iz Birčne vasi, ki pa se jim vselej radi pridružijo tudi mladi iz Stranske vasi in Lakovnic.“

Bartolj pravi, da so gradnjo začeli s 4 starimi milijoni, z najrazličnejšimi akcijami in prostovoljnim delom pa so jo že tako oplemenitili, da bo objekt, ko bo pod streho, vreden okoli 80 starih milijonov. Kajpak so se za denarno pomoč obrnili tudi na delovne organizacije, v katerih ustvarjajo dohodek ljudje iz birčenske krajevine skupnosti. Denarna pomoč je prišla do zdaj le iz GG in Kremena, drugi so odgovorili, da ne dajo nič, nekateri pa niti tega niso storili.

I. ZORAN

Med potjo na Suhor pri Metliki je okoli 300 preživelih borcev italijanske partizanske brigade Fontanot v soboto, 19. oktobra, v Žužemberku pri spomeniku na Cviblju s krajšo komemoracijo počastilo spomin na padle tovariše in druge žrtve fašističnega nasilja, katerih imena so vklesana na marmornih ploščah. O pomenu spomenika in dogodkih pred tremi desetletji je gostom govoril Stane Gorinšek, predsednik krajevine organizacije ZB Žužemberk, kakor je tajnica te organizacije Ljudmila Pirc prvič dala v podpis spominsko knjigo obiskovalcev Cviblja. Med prvimi se je vpisal italijanski senator Silvano Baccici, namestnik komisarja brigade Fontanot. (Foto: I. Zoran)

POLOVICA PRIREDITEV JE ŽE ZA NAMI

Slavnostna seja bo v Stopičah

Jutri v Novem mestu proslava 80-letnice bolnišnice, v soboto na Bučki srečanje pionirjev in borcev, v nedeljo v Velikem Lipovcu odkritje spominske plošče Dušanu Jerebu - Letos 17 večjih prireditev

Prejšnji teden so v Novem mestu objavili dokončen spored prireditev in manifestacij ob letošnjem občinskem prazniku. Od 17 prireditev, objavljenih na plakatu, jih je polovica že mimo. Slavnostna seja občinske skupščine bo 29. oktobra v Stopičah, kjer bodo dan odprli asfaltirano cesto in športno igrišče.

Do konca tega tedna bodo štiri prireditve: v Novem mestu bodo jutri proslavili 80-letnico bolnišnice in izročili priznanja ob zaključku letošnjih športnih iger, v soboto bo na Bučki srečanje pionirjev in borcev, v nedeljo pa bodo v Velikem Lipovcu pri Ajdovcu odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Dušanu Jerebu in tovarišem.

Prireditve se bodo nadaljevale 28. oktobra v Šentjerneju, kjer bodo slavnostno izročili namenu otroški vrtec in poslovne prostore tamkajšnje Iskre, v Novem mestu pa bo istega dne zvečer občinska revija pevskih zborov. Po slavnostni seji in otvoritvi novega igrišča bo v Stopičah 29. oktobra tudi rokometni turnir.

Zadnja manifestacija tega skoraj trimesečnega praznovanja bo 29. novembra, ko bo-

V SOBOTO SPET Napad na Bučko

O dogodku pred 33 leti bo govoril član sveta federacije M. Marinko

V spomin na dogodke leta 1941, ko je novomeška četa napadla Bučko, bo v soboto, 26. oktobra, v tem kraju proslava, ki jo v počastitev 29. oktobra, občinskega praznika, in svojega dne prireja osnovna šola iz Šmarjete.

O napadu na Bučko bo govoril Miha Marinko, član sveta federacije, sam napad na ta kraj pa bodo prikazali vojaki novomeške garnizije. V kulturnem delu bodo z recitacijami in drugimi točkami poleg učencev šmarjeteške šole sodelovali člani amaterskega gledališča in vojaki iz Novega mesta, medtem ko je Šentjernejski oktet pripravil pester spored partizanskih in drugih pesmi.

Proslava se bo končala s tovariškim srečanjem pionirjev in borcev, zato so prireditelji na proslavo še posebej povabili vse preživlele borce novomeške partizanske čete. Celotno prireditev je gmotno podprla Novotehna iz Novega mesta, ki je prevzela tudi pokroviteljstvo nad proslavo.

ZABAVNI PEVCI IZ BEOGRADA.

V sredo, 30. oktobra ob 20. uri, bo v novomeškem Domu JLA koncert glasbenozabavnih melodij. Ob spremljavi orkestra Beograda bodo nastopili: Lepa Lukić, Predrag Goković - Cune, Jovan Barbulović in Bora Spasić.

DVOR: CISTERNE ČAKAJO

Delovišče na Dvoru, kjer gradijo bencinsko črpalko, kljub slabemu vremenu ne počiva. Graditelji izrabijo vsako vedro uro za nadaljevanje zemeljskih del. Velike večtisočlitrske cisterne že dalj časa čakajo, da jih bodo vkopali.

VEL. SLATNIK - KRIŽE:

Dobili so vodo

Veliki Slatnik in zaselek Križe sta dobila vodovod. Odločili so se, da ga bodo zgradili s samoprispevkom. Vsi občani so bili za gradnjo. Gradbenemu odboru je z milijonom starih dinarjev pomagala krajevna skupnost Mali Slatnik, podjetje Vodovod iz Novega mesta pa je dalo strokovno pomoč.

Poleg izdatnih denarnih prispevkov so ljudje žrtvovali tudi mnogo prostega časa. Skupaj so opravili nad 8.000 brezplačnih delovnih ur, posamezniki pa celo po 200 do 500 ur. Na delo so šli predvsem ob sobotah in nedeljah. V za vse pomembni delovni akciji sta sodelovala tudi gasilsko društvo in mladinski aktiv Potov vrh-Veliki Slatnik.

ANTON HREN

MINI ANKETA:

Tako kot zadnji mesec se ne bo v takem letnem času že desetletja ni solzilo. Dolgotrajno deževje je napolnilo struge potokov in rek, ki so se razlele po poljih. Moče je bilo toliko, da je zemlja ni mogla sproti poplavi tudi na takih mestih, kjer se voda ponavadi sploh ne obdrži. In vse to v letnem času, ko imajo kmetje na njihah še polno pridelkov in v vinskih gorinah nepotrngano grozdje, ki zaradi muhasta vremena tudi ni prav dozorelo. Kaj menijo o vremenskih neprilikah občani? :

Vreme

Anton KOŠMRLJ, kmet z Vel. Slatnika: „Tako slabega vremena pa res ne pomnim, čeprav sem star. Grozdje sem že potrgal, toda kakšno bo vino, bomo šele videli. Slabo vre, ker je prehladno. Na njivah imam še koruzo in koren, zaradi mokrega vremena pa ne morem sejati. Če se bo kaj popravilo, se bo že nekako uredilo.“

Marko BANKO, upokojenec: „Verjetno je bilo kdaj tudi slabše z vremenom, toda tudi takrat je preseglo vse mere. Ob neoprvljenih poljskih pridelkih je največ škoda zaradi velikih poplav, tako v Sloveniji kot v južnih republikah.“

Stanko POVSE, zidar v pokozju z Uršnih sel: „Skodo sem imel pri trti, verjetno pa bo tudi pri zelju in koruzi, ker nepopravljena gnije na njivah. Tudi orati in sejati ni mogoče. Zagodlo nam je to vreme, ne pomnim, da že kdaj tako. Nekaj se obrača, saj tudi zime niso več take kot včasih, ko je od mraza vse pokalo.“

Jože BRODAR, upokojenec: „Kaj bi govoril o vremenu, saj sami vidite, kakšno je! Imam malo kmetije, toda vse sem že popravil in nimam škode. Zato pa je imajo več drugi. Koruza je ostala na njivah, največ težav pa je s krmiljenjem živine, kajti kmetje morajo že zdaj krmiti s senom, zato ga bo pozimi zmanjkovalo.“

Čeprav smo v zadnji anketi pisali o namenu ankete, se je spet zgodilo, da neka kmečka gospodinja iz okolice Trebnjega ni hotela izdati svojega imena potem, ko je že povedala o vremenu naslednje: „Ne spominjam se, da bi bilo kdaj na jesen tako vreme. Kmetje imamo precej škode, saj grozdje ni dozorelo tako, kot bi moralo, na njivah pa je ostal koren, koruza in zelje. Če bi se vreme izboljšalo, bi se še vse uredilo.“

D. R.

ZDRTE CESTE

Nedeljsko neurje je povzročilo hudo razdejavanje na številnih makadamskih in asfaltnih cestah v novomeški občini. Hudoourni voda je nanosila mulja in blata, ponekod so nastala kar manjša jezera. Na Potoku se je zamašil odtok in je voda zalila cesto na avtobusnem postajališču. Prenekateri avtomobilisti je v nedeljo obtičal. Krka in njeni pritoki so v ponedeljek valili močno naraslo vodo.

Dolarji še vedno najbolj iskani

Novomeška industrija je tudi letos dosegla lepe iztržke pri izvozu - Med peterico »velikih« imata le IMV in Novoteks manjši izvoz

V letošnjih prvih devetih mesecih so industrijska podjetja iz novomeške občine izvozila za 34.576.636 dolarjev izdelkov, od tega na konvertibilno področje za 30.327.999 dolarjev. Glavno izvozno breme je bilo spet na pečih peterice „velikih“, med katerimi sta IMV in Novoteks letos iztržila v tujini manj kot lani.

Pred dnevi so po Novem mestu delavci ELEKTRO zamenjavali dotrajane žarnice na cestni razsvetljavi, na kar so občani marsikje težko čakali. Ni prijetno zvečer v temi hoditi proti domu in veliko ljudi je, ki se po 22. uri vračajo s popoldanskega šišta. (Foto: R. Bačer)

Kljub za okoli 7 odstotkov manjšemu izvozu je bil izvozni iztržek novomeške Industrije motornih vozil s 13.909.441 dolarji med vsemi industrijskimi podjetji v občini v januarjsko-septemberskem obdobju največji. Posebej velja poudariti, da je IMV prodajala izdelke izključno na trgu s konvertibilno valutno.

Izvoz tovarne zdravil Krke je v tem času desegal 10.695.000 dolarjev; od tega je tovarna na konvertibilnem področju iztržila 7.188.000 dolarjev. Novoles se je od lani „popravil“ za 20 odstotkov in dobil za izdelke, prodane vse na konvertibilnem področju, 6.096.400 dolarjev.

Novoteksov izvoz je znašal 2.267.400 dolarjev, od tega je 1.526.400 dolarjev podjetje iz-

tržilo v zahodnih državah. Labod je poslal na tuja tržišča za 1.095.950 dolarjev blaga, vse na konvertibilno področje.

Zanimivo je, da so se letos med resnejše izvoznike zapisala tudi druga industrijska podjetja v občini, pri čemer velja posebej omeniti novomeško Iskro. Tudi izvoz čevljev je novomeška Industrija obutve letos precej povečala.

V obdobju julij - september je največji izvoz dosegla Krka, ki je v tujini prodala za 4.459.000 dolarjev izdelkov. Izvoz IMV je bil v tem času polovico manjši od Krkinega. Novoles in drugi izvozniki so v tretjem četrtletju dosegli tretjino svojega letošnjega izvoza.

ZAPOSLENOST RASTE

Ob koncu septembra je bilo v industrijskih podjetjih novomeške občine zaposlenih 11.265 ljudi, kar je za 6 odstotkov več kot v prvih devetih mesecih lani, ko je v industriji delalo 10.525 ljudi. V tem času se je zaposlenost povečala v IMV, Šentjernejski Iskri, v tovarni zdravil Krka in Novolesu, pri Kremenu so imeli enako število delavcev kot lani, manj zaposlenih pa so letos štejele: žužemberška Iskra, Novoteks, Industrija obutve in druge industrijske delovne organizacije.

Novomeška kronika

KJE SO KOŠARICE ZA ODPADKE? - V Novomeški kroniki smo že večkrat opozorili, da je po mestu premalo košaric za smeti. Odgovorni so jih kmalu postavili po vsem mestu, toda kot kaže, nekdo te košarice - zbira. Sedaj občanom ne preostane nič drugega, kot da papirčke nosijo po žepih do doma.

TRGOVINA JE - TRGOVINA - Po Novem mestu so potrošniki s trgovinami nezadovoljni. Po njihovem mnenju so slabo založene, razen tega so cene enakim izdelkom v različnih trgovinah različne. In še nekaj: nekateri trgovci, predvsem mlajši, so do potrošnikov nesramni. Vedejo se, kot da bi bili kupci nekaj povsem naključnega.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE - Prejšnji teden se je na transfuzijski postaji oglasilo kar 122 prostovoljcev. Največ je bilo gospodinj, kmetov in dijakov. Kri so darovali tudi člani Rdečega križa iz nemskega Ditzingena, ki so bili v Novem mestu na enotedenskem obisku.

ROJSTVA - Rodili sta: Slavica Cekuta iz Ragsavske 10a - Gorazda in Bogdana Cibic iz Lebanove 50 - Ano in Katarino.

TRŽNICA - Prejšnji petek je bila tržnica dobro založena, zaradi konkurence pa so se cene posameznim živim nekoliko znižale. Cene:

Ene gospa je rekla, da dekleta kar rade prebirajo „Modo za mlade“ v „Prilogi“ Dolenjskega lista, druga pa ji je pritrdila in rekla, da je to še posebej očitno pri „Okrasu“, kjer prodajalke namesto klobukov pomerjajo cvetlične lončke v najrazličnejših odtenkih in designskih različicah.

OBVESTILO

Obveščamo vse lastnike cestnih motornih vozil v občini Črnomelj, da od 16. oktobra dalje vsa plačila v zvezi z registracijo motornega vozila opravijo pri Avto-moto društvu Črnomelj. Ravno tako so pri društvu na razpolago potrebne tiskovine in upravna taksa.

PROSTA DELOVNA MESTA

ZAČASNA SKUPNOST
ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZAVAROVANJA
NOVO MESTO
Strokovna služba

OBJAVLJA
prosta delovna mesta:

I. V Novem mestu

1. REFERENTA ZA PRAVNE IN PREMOŽENJSKO-PRAVNE ZADEVE
2. FINANČNEGA REVIZORJA
3. REFERENTA ZA OTROŠKI DODATEK
4. EVIDENTIČARJA

II. V Črnomlju

5. REFERENTA ZA OTROŠKI DODATEK IN ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

POGOJI:

Pod 1.: pravna fakulteta ali tej sorodna visoka šola, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca.

Pod 2.: višja ekonomsko-komercialna ali tej sorodna višja šola, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca.

Pod 3.: pravna fakulteta I. stopnje ali višja šola za socialne delavce ali višja upravna šola ali dokončane njim sorodne šole, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca.

Pod 4.: dokončana najmanj 2 letnika ESS ali gimnazije ali upravno-administrativne šole ali dokončana dveletna administrativna šola ali dokončana trgovska šola, 1 leto delovnih izkušenj.

Pod 5.: višja šola pravne ali upravne smeri ali tej sorodne šole, 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati morajo obvladati slovenski jezik.

Pri vseh objavljenih delovnih mestih gre za delo za nedoločen čas.

Prijave pošljite skupaj z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in z navedbo dosedanjih zaposlitev v 15 dneh po objavi na naslov:

ZAČASNA SKUPNOST ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZAVAROVANJA — Strokovna služba, Kidričev trg št. 3, NOVO MESTO.

EKONOMSKO-ADMINISTRATIVNI ŠOLSKI CENTER
NOVO MESTO

razpisuje

PRODAJO RABLJENIH PISALNIH STROJEV

Ogled pisalnih strojev bo v soboto, 26. oktobra 1974, od 8. do 10. ure v stavbi centra, Ulica talcev 3a.

IŠČEMO NOVE SODELAVCE!

SK „SEMENARNA“
LJUBLJANA-PE CELJE

razpisuje dve prosti delovni mesti v novi trgovini v Krškem, in sicer:

1. POSLOVODJA TRGOVINE
2. POMOČNIKA V TRGOVINI

Pogoji:

pod točko 1 — končana šola za prodajalce in najmanj 5 let prakse v trgovini

pod točko 2 — končana šola za prodajalce in 2 leti prakse v trgovini.

Prednost imajo prodajalci s prakso v prodaji reprodukcijskega blaga.

Osební dohodki po pravilniku podjetja. Razpis velja do zasedbe obeh razpisanih delovnih mest.

Delovna skupnost
Stanovanjskega podjetja
Črnomelj

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA

Pogoji:

1. visoka ali višja izobrazba ekonomske ali gradbene smeri z delovnim stažem 8 let, od tega 4 leta na vodilnih delovnih mestih;

2. srednja strokovna izobrazba z delovnim stažem najmanj 10 let, od tega 6 let na vodilnih delovnih mestih;

3. vsi kandidati morajo imeti moralno-politične kvalitete.

Ponudbe naj interesenti pošljejo v 15 dneh po objavi v časopisu.

OBVESTILO

OBVESTILO VINOGRADNIKOM!

1. Občinska skupščina Novo mesto je na podlagi določil 8. člena zakona o vinu, 4., 5., in 6. člena pravilnika o načinu in postopku dosladkanja mošta ter na podlagi strokovnega mnenja Kmetijskega inštituta Slovenije dovolila pridelovalcem vina v letu 1974 dodajanje sladkorja, in to:

- modri frankinji do 17 % sladkorja, največ pa 4,5 kg (štiri in pol kg) sladkorja na 100 litrov mošta;
- žametni črnini do 15 % sladkorja, največ pa 4,5 kg (štiri in pol kg) sladkorja na 100 litrov mošta;
- kraljevini do 17 % sladkorja, največ pa 5 kg (pet kg) sladkorja na 100 litrov mošta.

Dovoljene količine sladkorja se morajo dodati le vrelemu moštu, in sicer do 10. novembra 1974.

Doslaskanje mošta smejo opraviti le tisti vinogradniki, ki so vpisani v register pridelovalcev grozdja in vina.

2. Vsi vinogradniki, ki pridelujejo vino za trg, ga morajo obvezno prijaviti na pristojnem krajevnem uradu, za območje Novega mesta pa pri referentu za kmetijstvo Obs Novo mesto.

Vsa pojasnila glede sladkanja mošta in vpisa v register vinogradnikov dobe vinogradniki pri krajevnih uradih ali pa pri referentu za kmetijstvo Obs Novo mesto.

Oddelek za gospodarstvo

Novo mesto, 21. 10. 1974

PROSTO DELOVNO MESTO!

Trgovsko podjetje
„Kera-commerce“
Zagreb, Masarykova 22,
išče za trgovino s skladiščem v Brežicah, Prvih borcev 40a

NEKVALIFICIRANEGA DELAVCA

Pogoj:

- nekvalificiran delavec
- odslužen vojaški rok

Delovna doba za nedoločen čas z obveznim poizkusnim delom.

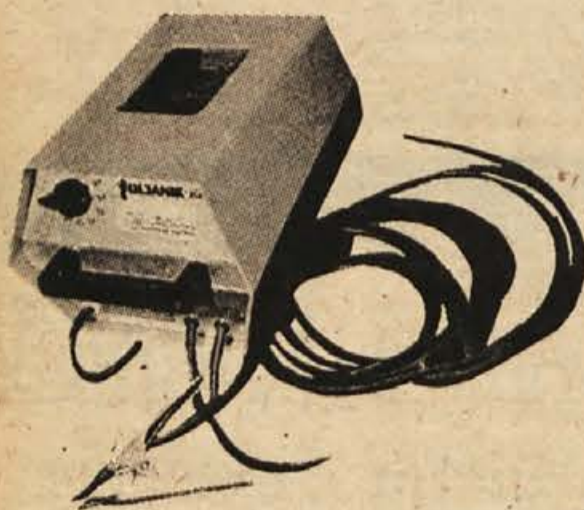
Ponudbe dostavite na naslov:

„Kera-commerce“ Zagreb
poslovalnica Brežice
Prvih borcev 40a

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta!

BULJANIK

PRENOSNI
TRANSFORMATOR
ZA VARJENJE

TBH 140
Bantam

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjaveča jekla in jekla, ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leto dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

VSESTRANSKO — PRIPRAVNO — EKONOMIČNO

Brodogradilište, tvornica dizel motora i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P. P. ŠTEV 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

Vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in občanom čestita in želi prijetno praznovanje občinskega praznika občine Novo mesto

GIP GRADIS

TOZD GE Ljubljana-okolica
SEKTOR NOVO MESTO

PROSTA DELOVNA MESTA

Razpisna komisija Komunalno obrtnega podjetja Trebnje razpisuje na podlagi 6. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu naslednja prosta delovna mesta:

1. TEHNIČNI VODJA GRADBENE DEJAVNOSTI
2. GRADBENI DELOVODJA
3. TESARJA

Kandidati za razpisana prosta delovna mesta morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. da imajo višjo izobrazbo-gradbeni inž. s 3-letno prakso ali SS-gradbeni šola z ustreznim izpitom in 5 let delovne prakse;
2. da imajo gradbeni delovodski izpit;
3. VKV ali KV tesar

Rok prijave na razpis je do zasedbe delovnih mest.

Kandidati morajo pismenim prijavam priložiti dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

Nastop delovnega razmerja lahko takoj ali po dogovoru. Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD.

Edina revija za
Slovence po svetu,
njihov stalen most z domovino je revija

RODNA GRUDA

Naročite jo tudi svojim sodnikom v tujini!

RODNA GRUDA
61001 Ljubljana, p. p. 196
Cankarjeva 1/II

Okrogle iz »Jeseni 74«

MRTVI GOVORE

Vaja „Jesen 74“ ni prinesla „rdečih“ samo velike uspehe, ampak tudi nekaj žrtev, saj je napadalec uporabil v boju razne zvijače, zasede, napade na štabe, helikopterske napade in podobno. Sekretar občinske konference SZDL Ribnica Ivan Petrič je predlagal, naj bi vsi, ki so jih sodniki proglasili za „padle“ oziroma „mrtve“, napisali spomine „Mrtvi govore“, ki bi bili gotovo zelo zanimivi in brani.

KAKŠEN TONČEK?

Med vajo so imeli „rdeči“ in „plavi“ tudi posebne osebne znake oziroma kartončke in huda se je pisala tistemu, ki ni imel kartončka oziroma ni imel pravega. Franceta Zajca, predsednika občinske sindikalne organizacije, je med vajo ustavil miličnik in ga povprašal za kartonček. Vendar je miličnik govoril nerazločno ali pa je Zajc slabo slišal, saj je vprašal miličnika:

— Kakšen Tonček?

Miličnik pa spet po svoje, nakar je Zajc rekel:

— Nak, šifre „Tonček“ pa ne poznam, čeprav vem vse ostale...

Vendar se je končno le vse razjasnilo.

NEVARNA ŠIFRA

Šifre je treba med vojno pametno izbirati. To je pokazal tudi naslednji radijski razgovor:

— Halo, „Deka“, tukaj „Ogenj“.

— Halo, tukaj „Deka“, — se je oglasil Edo Tanko, — a pri vas gori? Naj vključimo sireno?

MISLI NA OBČANE

En izmed voditeljev obrambe v ribniški občini, Danilo Mohar, mi je med vojno namignil proti ribniškemu ključavničarju, ki je v bližini nekaj popraviljal, in dejal:

— Zapiši ti tam v „Medvedu“, da občan sprašuje, zakaj je naš ključavničar v treh dneh prišel s pomočjo „lekarke“ (bolniške) že štirikrat v Ribnico; medved pa naj odgovori, da zato, da občani ne bi ostali med vojno brez ključavničarskih storitev.

KJE JE HRANA?

Na „inšpekcijo“ pri ribniški občinski skupščini sta prišla med vajo tudi dva predstavnika iz pokrajinskega vodstva. Verjetno ju je zanimalo, kje je „med vojno“ shranjen občinski arhiv, vendar sta vprašanje oblikovala precej nesrečno, in sicer tako:

— Kje se pa hrani občinska uprava?

Vojaki se na takih maketah lažje in hitreje uče kot na zemljevidu ali na pravem zemljišču. Ta učni pripomoček so v ribniški vojašnici izdelali po zamisli enega izmed vojakov. (Foto: Primc)

Gospodarski uspehi, toda inflacija

Ugodna gospodarska rast zadnjih let se tudi letos nadaljuje

Gospodarstvo ribniške občine je doseglo v prvem polletju letos v primerjavi z istim obdobjem lani naslednje rezultate (v oklepajih so navedeni isti podatki za isto obdobje za vso republiko): celotni dohodek je porastel za 54,9 odstotka (43 odstotkov), prideljena sredstva za 53,3 odstotka (44 odstotkov), družbeni proizvod za 58,4 odstotka (37 odstotkov), dohodek za 60,8 odstotka (38 odstotkov) in zaposlenost za 5,5 odstotka (5 odstotkov). Amortizacija je v istem obdobju porastla po predpisanih stopnjah za 29,1 odstotka in po povečanih stopnjah za 41,1 odstotka ter ostanek dohodka za več kot enkrat, natančno za 128 odstotkov.

Gospodarska rast je bila torej letos ugodna. To velja še posebno, če jo primerjamo z republiko. Seveda je tako nagla rast v veliki meri posledica splošnega porasta cen. Samo v trgovini na drobno so cene v tem obdobju porastle za 22,8 odstotka. V tej številki seveda še niso vključene podražitve v drugi polovici leta in tako tudi ne podražitve v juliju. Ta, inflacijska gibanja zelo zmanjšujejo ugodne rezultate, ki jih dosega ribniško gospodarstvo, predvsem še neposredna proizvodnja.

Ekonomičnost poslovanja se je letos v ribniškem gospodarstvu izboljšala za 1,1 odstotka. Na 100 porabljenih dinarjev je bilo ustvarjenega za 129,1 din celotnega dohodka. Ekonomičnost je seveda pri nekaterih večja od povprečne, slabša pa je pri računovodskem biroju, Veterinarski postaji, ITPP in Komunali.

Produktivnost, izražena kot dohodek na zaposlenega, je porastla letos kar za 52,4 odstotka. Rentabilnost (dohodek, primerjan s povprečno izkoriščenimi osnovnimi in obratnimi sredstvi) pa je večja za 13 odstotkov. Stopnja splošne akumulativnosti je porasla za 42 in interne za 46,2 odstotka.

Za osebne dohodke je bilo letos porabljenih za 34,8 odstotka več kot lani. Vendar je udeležba osebnih dohodkov v dohodku letos precej manjša. Lani je bilo za osebne dohodke porabljenega 62,2 odstotka dohodka, letos pa le 52,5 odstotka.

O vseh teh in še drugih gospodarskih dosežkih ribniške občine bodo v kratkem razpravljali izvršni svet in vsi zbori občinske skupščine. Skušali bodo najti rešitev, kako naj bi gospodarstvo ugodno rast nadaljevalo tudi v bodoče. Ti uspehi pa povedo, da ribniškemu gospodarstvu inflacija le škoduje in da so in bodo zato ribniški delovni

NOVA PTT MATEMATIKA

France Grivec iz Dolenje vasi je debelo pogledal, ko je dobil račun PTT za telefonske storitve v juliju. Znašal je kar 1.180,05 din! Misli si je, da je to pač pomota, ki jo bo PTT ugotovila in popravila, pa bo naslednji mesec boljše. Vendar se je račun za avgust gasil že 1.860,10 din. Zdej mu je bilo tega dovolj in je ves telefon prelepil z lepilnim trakom tako, da ga res ni mogel nihče uporabljati. Seveda ga je skoraj kap, ko je pred kratkim dobil račun za september, ki znašal 2.328,75 din, in seveda še opomin za dolg iz julija v znesku 1.180,05 din in iz avgusta za 1.860,10 din. O vsem tem je dejal: „Kaže, da obračunava vajo storitve že po novi matematiki... Sicer pa računov ne bom plačal, razen če mi dokažejo, da je res mogoče toliko telefonirati vsak mesec.“

ljudje med tistimi, ki si bodo prizadevali za trdno gospodarstvo.

J. PRIMC

„Kje bo skušal vdreti napadalec v občino in kako ga bomo presenetili?“ sta razmišljala pred velikim zemljevidom na občinskem komandnem mestu tovariša Mohar in Brinšek ob nedavni vojaški vaji „Jesen 74“. (Foto: J. Primc)

Zahvala udeležencem »Jeseni 74«

Vsi so storili vse, da je vaja zelo uspeša

Občinska skupščina Ribnica in občinske družbeno-politične organizacije se najlepše zahvaljujejo vsem delovnim ljudem in občanom občine Ribnica za njihov prispevek k uspešni izvedbi vojaških vaj „Jesen 74“.

Posebej se zahvaljujejo pripadnikom teritorialnih enot, partijskim enotam, ki so v najtežjih vremenskih razmerah, v celoti izpolnili naloge, ter enotam narodne in civilne zaščite, ki so popolnoma upravičile svoj obstoj in si pridobile dragocene izkušnje za bodoče delovanje v okviru splošne ljudske obrambe.

Enako velja zahvala pripadnikom Jugoslovanske ljudske armade, ki so nastopali v vlogi „rdečih“ ali „modrih“ in pokazali v vaji veliko strokovno usposobljenost, saj so večše upravljali z orožjem.

Posebna zahvala velja odborom za splošni ljudski odpor pri krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah. Storili so namreč vse, da je uspeh vaje „Jesen 74“ presegel vsa pričakovanja.

Zahvalujemo se vsem, ki so kakorkoli, v tej ali oni vlogi, sodelovali pri uresničevanju njihovih načrtov med vajo.

Pionirjem in mladincem ter prosvetnim delavcem se zahvalujemo za uspešno izvedbo vseh nalog, samoiniciativnost, iznajdljivost in požrtvovalnost pri vseh delih, ki so jih opravljali med vajami. Naš mladi rod je pokazal veliko domoljubno zavest, kar je izprical v številnih propagandnih in drugih akcijah pred vajami in med njimi.

Delovne organizacije, SZDL in sindikati, mladinske in druge organizacije in društva so v celoti vestno opravili svoje naloge, zato velja vsem lepa hvala.

In ne nazadnje naj velja pohvala in zahvala vsem neznanim kmekim ljudem za gostoljubnost, ki so ju izkazovali pripadnikom vojaških enot in tako pripomogli k splošnemu uspehu vaje „Jesen 74“.

Občinska skupščina Ribnica družbeno-politične organizacije občine Ribnica

»Artilerac« obveščča

Med vojaško vajo na terenu je bil tiskan tudi bilten, v katerem so bile objavljene vesti s položajev, prispevki vojakov, seveda pa je bil namenjen kotiček tudi humorju, ki med odmorom vedno prav pride.

Odkrili smo vojaka Radeta Radenkovića, ki skupaj s Cveto Petrovićem in Borom Le-

Rade Radenković

kičem ureja „Artilerca“. Vprašali smo ga, kakšen pomen ima bilten za vojaško enoto in če ga je težko izdajati na terenu. Odgovoril je:

„Ni prvič, da delam pri biltenu. Stiri smo izdali že pred petimi meseci, ko smo bili tudi na neki vaji, petega pred tremi dnevi, med to vajo pa nameravamo izdati še dva.“

Kakor vidite, je bilten kar obsežen, pripraviti pa ga je treba hitro. Naši sodelavci so vojaki s položajev, iz vsebine biltena pa se vidi, da je posvečen vaji. V uredništvu se trudimo, da ga čimprej dokončamo in pošljemo na položaje, da vojaki in starešine čimprej zvedo, kaj je novega na ostalih položajih.

Namen biltena je obveščati vojake o vseh dogodkih, da jim ni treba iskati obvestil drugod. Povrh tega bi bilo lahko tako obvestilo v pravi vojni tudi napačno, podtaknjeno od sovražnika.

Za zaključek bi rekel, da nam v uredništvu ni težko, ker vemo, zakaj delamo.“

Umrl je partizan Jaka

Orožniku Stefanu in šivilji Ani Vukelić se je 23. novembra 1923 rodil v Ortneku četrti otrok, deček Milan, ki ga iz osvobodilne vojne poznajo vsi slovenski partizani pod imenom „partizan Jaka“.

Bil je najmlajši otrok v družini. Pred njim so prihajali na svet Stefan, Stefa in Slava, ki je bila Jaku od rojstva do prerane smrti sestra in mati, zakaj mati mu je umrla, ko je imel dve leti. Potem je družina zašla v hude težave in se je popolnoma razšla.

Slavi je bilo dvanajst let, ko je šla službit v Dolenjo vas pri Ribnici, k Lovšinovim, nato pa h Klunovim. Pri vsaki družini je bila po štiri leta za hišno. Delala je za hrano in obleko, ki so jo dajali njej in njenemu mladoletnemu bratcu, ki je bil z njo.

Ko je Jaka že hodil v šolo, si je našla službo v Kočevju, da je lahko

dokončal meščansko šolo. Tedaj se je poročila, Jaka pa se je šel učiti za peka v Ljubljano. Leta 1940 ji je ubilo v kočevskem rudniku moža in Jaka se je spet vrnil k njej. Oba sta se zaposlila v rudniku. Tam se je Jaka spoznal z revolucionarji in se jim pridružil. Kmalu je zvedel za tega dobrega fanta okrožni sekretar KPS profesor Jože Šeško in večkrat ga je pošiljal z zaupnimi nalogami kot kurirja.

Prvo leto italijanske okupacije je Jaka pomagal tudi slaščičarju Aljuju Bejtoviću, da je kaj zaslužil in se preživel, med slaščičami pa je v trciklu vozil in razširjal tajni tisk OF.

Spomladi 1942 je med prvimi fanti zapustil Kočevje in odšel v partizane. Bil je bорец in mitraljezec v kočevskem bataljonu pa komandant bataljona v Cankarjevi brigadi, zatem pa namestnik komandanta de-

vete in osme SNOB, v kateri se je bojeval do končne zmage.

Bil je nosilec partizanske spomenice 1941 in številnih odlikovanj, kot so: red in medalja za hrabrost, partizanska zvezda, red bratstva in

Milan Vukelić

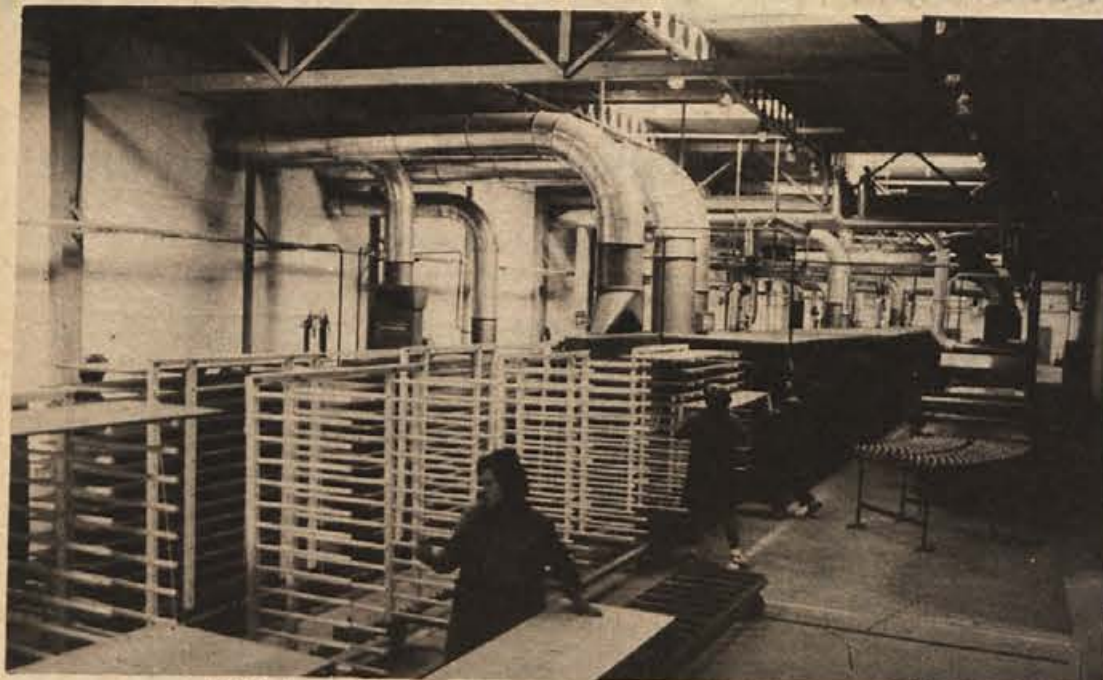
enotnosti II. reda, zasluge za narod. Bil je kapetan I. reda.

Po vojni je opravljal številne družbene in gospodarske funkcije, med drugim je bil direktor tovarne bombonov in čokolade „Sana“ Horče pri Mariboru.

Ustvaril si je svoj dom in družino in imel edino hčerko, na kateri je gradil vse. Zena mu je pred leti umrla, hčerka pa se je poročila na očetov dom. Z ženo je Jaka zgubil vse. Ves str, bolan in žalosten je taval. Imel ni nikogar več, razen prijateljev in svoje dobre sestre Slave. Nazadnje je moral še v dom osemletnih in ostarelih, od koder so ga hudo bolnega prepeljali v bolnišnico. Tam je umrl.

14. oktobra se je od njega poslovila velika množica ljudi, njegovih vojnih tovarišev, predstavnikov oblasti in družbenih organizacij, med njimi general Andrej Cetinski, ki mu je v partizanih dal prav Jaka ime Lev, katerega ima še danes. Partizan Jaka počiva zdaj v Limbušu pri Mariboru v osamelem grobu.

TONE OZBOLT

Lakirnica – nova pridobitev Tovarne pohištva v Brežicah

Slovin lahko predela 300 vagonov grozdja

Kooperanti dobe premalo kreditov, zato obnova šepa

Letos spomladi je Slovin dokončal v Brežicah prvo fazo investicije, ki obsega tri tisoč kvadratnih metrov skladišča, in-

lacijsko stavbo z vsemi priključki, recepcijo za grozdje ter stiskalnico z zmogljivostjo 6 tisoč kilogramov.

V teku je gradnja predelovalne kleti, ki sodi že v drugo fazo. Klet bo imela zmogljivost 240 vagonov. V njej že stojijo velike plastične in železne cisterne. Slovin povečuje tudi recepcijo za grozdje. Kupil je dve novi stiskalnici in s tem zaključil predelavo za 300 vagonov v sezoni. Prva faza investicije je veljala 14 milijonov dinarjev, za drugo pa planirajo 15 milijonov.

Kooperanti Slovina, TOZD Brežice-Bizelsko, so letos obnovili 50 hektarov vinogradov. V podjetju izjavljajo, da imajo izredne težave pri kreditiranju kooperacijske obnove. Za 50 hektarov so lahko najeli samo 1,3 milijona dinarjev bančnega posojila ali 26 tisočakov za hektar. Ostalo dajejo iz hranilno-kreditne službe.

Pri kmetih povzročajo to veliko nezadovoljstvo in kooperanti se upravičeno pritožujejo, ker ne dobijo dogovorjene vsote. Spet imajo vzrok več za nezaupanje, s tem pa se zmanjšuje zanimanje za investicijska vlaganja v obnovo vinogradov.

KMALU VODOVOD V GLOBOKEM

Prebivalci Gлогоkega se pripravljajo na graditev vodovoda. Dogovorili so se, da bo vsak zainteresirani prispeval po 4 tisoč dinarjev. Enak znesek bodo zahtevali tudi od lastnikov vinskih klet, hramov in vikendov, ki so iz drugih krajevnih skupnosti. Če si seveda prav tako želijo napeljati vodo. Domačini bodo za vodovod do vinskih klet prispevali le 50 starih tisočakov, toda odpraviti bodo morali vsa zemljiška dela sami.

MRTVIM JE PRETESNO

Svet krajevne skupnosti v Cerkljah zbira dokumentacijo za uređitev novega pokopališča zunaj vasi. Sedanji prostor je zelo utesen, saj je na površini borih 25 arov okoli 800 grobov. Za novo pokopališče predvidevajo dva hektara zemljišča. Občani upajo, da bo postopek za pridobitev zemljišča kmalu končan.

Rudarji na planem

Stroji jim pomagajo

Združenje z Anhovem je prinesla kolektivni rudarskega obrata v Globokem lepše čase. Zadnji rudarji so zapustili jamo septembra letos. Za vse se je odprl dnevni kop, tudi za glino. Pesek so začeli kopati na prostem že lani.

Števila zaposlenih od minulega leta niso povečevali. Kolektiv šteje 60 ljudi. Kruh si služijo z izkopom glin in peska. Pomagajo si z mehanizacijo, ki jo sproti dokumentirajo.

Gline so letos nakopali 9.894 ton, izvozili pa so je 5278 ton. Do konca leta se bo proizvodnja povečala še za 3 tisoč ton.

Gradbenega peska, ki ga izkopavajo na Bizelskem, so doslej pridobili 9187 ton. V Globokem kopljejo livarski pesek. Količino 8732 ton bodo do konca decembra povečali še za 2000 ton, gradbenega peska pa nameravajo nakopati le še kakih 500 ton.

Trenutno se pripravljajo na delno rekonstrukcijo stare pralnice kremenovega peska, prihodnje leto pa planirajo gradnjo nove separacije, za katero so že naročili idejni projekt.

KAPELE: PREVOZI ŠE NISO UREJENI

Krajevna skupnost Kapele je na zadnji seji posvetila pozornost problemom šolarjev, ki se prevažajo k pouku v Dobovo. Ugotovili so, da so vozači izključeni iz izvenšolskih dejavnosti iz dveh razlogov: eden je pomanjkanje časa, drugi pa ta, da šola po pouku nima organiziranega varstva. S predstavnikom podjetja SAP so se dogovorili za uvedbo avtobusa, ki bo prevažal otroke v skladu s šolskim urnikom.

Ob tem so se dotaknili še nekaterih drugih vprašanj v zvezi s prometnimi rešitvami na območju kapele in dobovske krajevne skupnosti. V obeh skupnostih pogrešajo avtobusno progo za delavce popoldanske izmene. O tem se bodo dogovarjali z avtobusnim podjetjem, ki mu bodo prej dostavili vse potrebne podatke.

Stroji iz Brežic

Brežiški obrat Agrotehnike za izdelovanje kmetijskih strojev se je v letu dni trdno postavil na noge. Ustvarjena vrednost bo dosegla letos 9 milijonov dinarjev, prihodnje leto pa 12. Stroški se že pokrivajo, čeprav proizvodnja še ni popolnoma vpevljena.

Trenutno zaposluje obrat 52 ljudi, predviden pa je za 150 do 200 delavcev. V njem izdelujejo traktorske kabine, žage za kosilnice BCS, trosilnice za umetni gnoj, traktorske kulture in vozičke. Sčasoma bodo prešli še na proizvodnjo drugih kmetijskih strojev.

VARNOST JE NUJNA

Na zaklionišča so do sedaj pozabljali tako graditelji novih poslopij, kot tudi tisti, ki naj bi te objekte vzdrževali. Odlok, ki ga je letos sprejela občinska skupščina v Krškem, določa, da občina gradi oz. adaptira obstoječa hišna zaklionišča iz sredstev, ki se stakajo v namenski sklad. Organizacije združenega dela pa so dolžne zgraditi in opremiti zaklionišča za svoje delavce iz lastnih sredstev. Ukrepi za pojačano varnost pridejo v poštev zlasti za javne objekte. Program gradnje in adaptacije bo podrobneje določen v perspektivnem načrtu, ki bo predvidel tudi razporeditev sredstev.

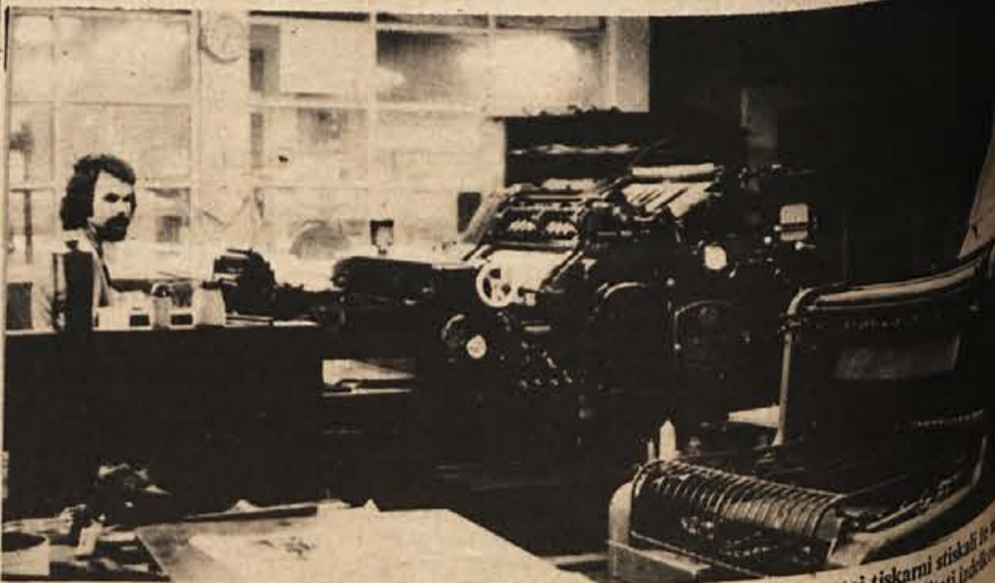
OBNOVLJENI NAČRTI

Avto-moto društvo je na Stadionu Matije Gubca že postavilo del zgradbe, ki naj bi ji dogradili še nadstropje. V njem naj bi bili učilnica za teoretični pouk, namenjen amaterskim voznikom motornih vozil, pisarne in manjše stanovanje. Načrti za to gradnjo so že stari, sedaj pa jih bo treba potegniti iz predala in jih postopno uresničiti.

KMALU POBRATENJE – Delegacija krške občine je z „Vlakom bratstva in prijateljstva“ obiskala srbsko občino Cajetina in bo z njo najbrž še to leto podpisala listino o pobratenju. O tem so se domenili na nedavnih pogovorih.

Forma viva 1974. Nove oblike bogatijo razsežni park hrastovih figur v Kostanjevici. (Foto: Jožica Teppey)

Delovni dan v Papirkonfekciji Krško. Na tiskarskih strojih, kakršen je ta, so v tej tiskarni stiskali milijone tiskovin. Pohvaliti je treba tudi prizadevnost mladih grafikov, ki se kaže v kvaliteti izdelave (Foto: B. Krže)

Ob letu osorej se bo videlo

Delegati predkongresne sindikalne konference o celodnevem šolanju

Za celodnevno šolanje na prvi pogled v nekaterih novejših šolah res ni ovir in marsikdo je že mislil, da bo to v Krškem in Brestanici lahko steklo. Toda pokazalo se je, da tega ni mogoče speljati čez noč. Na predkongresni sindikalni konferenci v Krškem so delegati opozorili na stvari, ki jih je treba urediti, preden bo možno uresničiti tako zamisljene načrte za izobraževanje osnovnošolske mladine.

Pokazalo se je, da niti osnovna šola v Brestanici niti Krškem ne izpolnjujeta pogojev. Premalo imata pedagogov. Z razpisom bi jih morda res dobili več, vendar bi na tak način osiromašili najbolj oddaljene šole, od koder bi se marsikak učitelj rad preselil bliže, bodisi v občinsko, bodisi v krajevno središče.

Celodnevno bivanje otrok v šoli zahteva tudi večje zmogljivosti kuhinje. V Krškem na primer kuhajo zdaj po 400 obrokov, potem pa bi jih morali kar 800.

Delegati so nato spregovorili o neuskladenem času takega šolanja z zaposlitvijo staršev. Otroci bi prebili v šoli čas od 8. do 17. ure, starši pa so zdoma od 6. do 14. ure. Delegati so menili da bi bili z otroki premalo skupaj in da bi se družinsko življenje še bolj razbilo.

Na konferenci so podprli osnutek desetega sklepa za 8. kongres Zveze sindikatov Slove-

rili, kako se besede sprejemajo v dejanja.

Za vse sklepe naj bi kooperanti po možnosti nakazali tudi prispejalce, ker bodo tako lažje uresničeni.

nije z željo, da bi se uresničil, vendar bi morali ob letu preve-

KRŠKE NOVICE

NADLEŽNE SMETI – Del Stadiiona Matije Gubca je postal odlagališče smeti in tako postaja kraj, ki mestu nikakor ni v ponos. Na ta problem so pričeli resno opozarjati številni občani, ki jim nikakor ni vseeno, kakšen bo videz objekta, s katerim so se še pred časom lahko postavljali. Zadnje besedo bo morala seveda izreči sanitarna inšpekcija.

DOLGO ČAKANJE – Zanimanje za opravljanje izpitov za amaterske voznike motornih vozil v krški občini nenehno narašča. Za nova tečaja se je doslej prijavilo že okoli 70 občanov. Medtem ko za teoretični del pouka ne bo problemov, pa se

bodo kandidati težko zvočili v praktičnem delu, to je vožnji. Primanjkuje inštruktorjev in bi pri avto-moto društvu moralo zaposlovanje enega profesionalca.

ŠE EN AKTIV – O obkroženju delovanju občinske mladine priča večje zanimanje za organiziranje mladostnikov na poletju. V predstavitveni javnosti so ustanovili dva nova aktivna meseca, v Črneči vasi in v Ostrcu. Teden pa so ustanovili še aktivne Pijaške. Tako je v občini že aktivov v delovnih organizacijah, lah in krajevnih skupnostih.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Samoupravni odnosi so se v metliški občini v vseh TOZD, OZD in krajevskih skupnostih v zadnjem času okrepili, kljub temu pa bo treba še mnogo naporov, da bodo nova ustavna določila pridobila pravi vsebinski pomen. Tako so med drugim zapisali v skupnem poročilu, v katerem so analizirali stanje samoupravnih odnosov v občini predstavniki komisij za družbenoekonomske odnose in za organiziranost in razvoj ZK pri občinskem komiteju ZK ter predstavniki občinskega sindikalnega sveta in občinske konference SZDL.

da so delegatski odnosi v krajevnih skupnostih dobro zaživele.

Delegacije se sestajajo pred sejami občinske skupščine, udeležba delegatov je izredno dobra, delegati prihajajo na seje pripravljeno in nastopajo v imenu vseh občanov. Poiskati pa bo potrebno še način, kako naj bi vključili v pripravo stališč, ki naj jih zagovarja delegacija, kar največ občanov.

B. PODOBNIK

V spomin na tridnevne hude boje pred enaintridesetimi leti so Viničani v nedeljo proslavili krajevni praznik. Na njem so podelili tudi priznanja turističnega društva sedmim občanom, ki so najbolj skrbeli za lepo urejeno okolico. (Foto: B. Podobnik)

Denarne pomoči so še premajhne

Kmetov je vse manj, med tistimi, ki vztrajajo, starih je največ

Socialna služba pri črnomaljski občinski skupščini zaradi pomanjkanja denarja še vedno ne more izplačevati takih družbenih denarnih pomoči, kot jo predvideva družbeni dogovor. Kljub temu pa je doslej kar uspešno reševala problematiko na svojem področju delovanja. Še bolj uspešno pa naj bi delovala do konca leta ustanovljena interesna skupnost socialnega skrbstva.

Na delo službe socialnega varstva so v črnomaljski občini v zadnjem času močno vplivali nagli razvoj gospodarstva, sprememba strukture prebivalcev, družinskih odnosov in še nekateri drugi pojavi. Zmanjšalo se je število kmečkih prebivalcev, vse več je zaposlenih, med njimi tudi žensk. Na srečo se velik del socialnih odnosov z dvigom splošne kulture, zdravstvene, materialne in prosvetne ravni izboljšuje. Nekatero probleme je treba seveda še vedno reševati na drugačen način, največkrat z denarnimi pomočmi ali pa z od-

dajami posameznikov v zavode in v rejo.

V črnomaljski občini ugotavljajo, da še mnogo, predvsem kmečkih družin še vedno le životari. Na kmetijah so ostali starejši, v mnogih primerih tudi bolni ljudje, gospodarstva s polja in hiše propadajo, zemlja je slabo obdelana, vrednost kmečke lastnine se zmanjšuje. Socialna služba pri občinski skupščini podeljuje družbeno denarno pomoč od 150 do 500 dinarjev na mesec 80 najbolj potrebnim občanom. Za te namene porabijo vsak mesec

21.850 dinarjev. Devetim prošencem, ki sami niso zmožni upravljati z denarjem, pa daje socialna služba nakaznice za prehrano. Ti prejemajo vsak mesec skupno 3.000 dinarjev. Take družbene pomoči izplačujejo v občini od letošnjega julija dalje.

Od vseh prejemnikov družbene denarne pomoči v občini je 29 takih, ki jim je ta pomoč edini vir za preživljanje. Razen teh, ki pomoči že prejemale, pa je v občini še precej revežev, ki bi potrebovali pomoč. Stalno denarno pomoč naj bi podelili še 25 oseb, 42 posameznikom pa so podelili enkratno denarno pomoč za nakup ozimnice in kurjave, za kar so porabili skupno 26.900 dinarjev.

B. PODOBNIK

»Belsad« najuspešnejši

Enota »lastne proizvodnje« pri KZ posluje z izgubo - Prepoved izvoza mesa škoduje

Kljub temu da je imela delovna enota »lastna proizvodnja« pri črnomaljski kmetijski zadrugi v prvi polovici letos okrog 651 tisočakov izgube, je bilo poslovanje celotnega kolektiva zadruge uspešno. V primerjavi s istim obdobjem lani se je celotna proizvodnja povečala za 22, dohodek pa za 16 odstotkov. Zaskrbljuje pa manjši ostane dohodka, saj se je v primerjavi z lanskim zmanjšal za 28 odstotkov.

Kolektiv zadruge šteje nekaj več kot 200 zaposlenih. Največ (110 delavcev) je kvalificiranih in visokokvalificiranih, višje ali visoko izobrazbo jih ima osem, nekvalificiranih je le 31. Tudi zaradi vsega tega fluktuacija delovne sile v kmetijski zadrugi ni velika, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa je znašal v prvem polletju letos 1.977 dinarjev. Zadruga posluje v petih delovnih enotah in treh proizvodnih okoljih.

Vse delovne enote, razen »lastne proizvodnje«, so poslovale aktivno. Ta enota, ki je usmerjena največ na

pitje govede, pridelovanje sena in silaže ter v manjšem obsegu še na proizvodnjo semenskih žitaric, grozdja in vina, je načrtovala izgubo že v začetku leta. Prepoved izvoza mesa in s tem podaljšano pitje govede ter večji stroški, ki so nastali v zvezi s tem, pa so »dosegli« namesto 421.458 din kar 651.269 dinarjev izgube. Ker je imela ta enota ob polletnem obračunu okrog dve tretjini proizvodnje še nedokončane, do konca leta ne pričakujejo povečanja izgube.

Najbolj je bilo delo uspešno v delovni enoti »Belsad«. Tu se je obseg proizvodnje v prvi polovici letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal kar za 146 odstotkov. Zato in pa zaradi organizacijske samostojnosti ter kadrovske zasedbe v »Belsadu« sta upravni odbor in občni zbor črnomaljske kmetijske zadruge imenovala komisijo, ki bo proučila možnosti, da bi postal »Belsad« samostojna TOZD. Pričakovati je namreč, da se bo »Belsad« tudi v prihodnje hitro razvijal. Kmetijske in živilsko-predelovalne organizacije združenega dela v dolenski regiji so namreč že pripravile osnutek samoupravnega sporazuma, ki naj bi jih močneje povezal.

B. PODOBNIK

VINICA: PRIZNANJA

Letos turistično društvo na Vinici ni podelilo nagrad tistim, ki so se najbolj izkazali pri skrbi za lepo okolje. Za denar, ki ga je turistično društvo v preteklih letih porabila za nagrade, bodo letos nakupili okrasno cvetje, ki ga bodo posadili ob cesto. Društvo pa je podelilo priznanja, ki so jih dobili: Ana Balkovec z Viniče, Ana Balkovec iz Drenovca, Ivanka Jakič, Edvard Mihelič, Mirko Mihelič, Ana Mikšič in Jure Karin. Priznanja so dobili za lepo urejeno procelja hiš, za skrb za lepo okolico na krajih, kjer so gradili hiše, za ureditev brega nad kampom...

Težko delo

Dež, sneg in drugo mu niso omajali volje do poklica, ki ga opravlja s srcem. Pismonoša Nikolaj Skube je na poti ob vsakem vremenu in ob vsakem letnem času. V Adlešičih in okolici raznašam pošto že nekaj več kot pet let. Moj teren je precej obsežen, saj obiskujem kar sedemnajst vasi. Vsak dan raznosim pošto samo v Adlešičih, po ostalih vaseh pa jo raznašam vsak drugi dan. Po terenu se vozim s svojim mopedom, za kar mi da pošta vsake tri mesece sto dinarjev. To ponavadi zadostuje komaj za bencin, saj prevozim v enem dnevu približno petindvajset kilometrov. V petih letih sem šel na teren peš samo enkrat, ko je bil previsok sneg. Najtežje raznašam takrat, ko je Dolenjski list. Tu v Beli krajini kar velja vaše geslo: »V vsako hišo...«, saj imam Dolenjski listov kar 135, takoj za Dolenjskim listom pa je Kmečki glas, ki ima v tem koncu okoli 70 naročnikov.

Zdi se mi, da za tako težko delo ne dobim dovolj plačila, saj moj osebni dohodek ne presega dva tisoč novih dinarjev. Moj delovni dan traja navadno osem ur, v primeru slabega vremena pa se zavleče tudi za tri ali več ur.

B. KRZE

ZAPOSTAVLJENI OTROCI

Otroci iz Krasince in sosednjih vasi Boršta in Priložja obiskujejo šolo v Podzemlju. Čutijo pa se hudo zapostavljeni, predvsem v deželnih dneh, ko morajo do kolen brodit po vođi, saj je cesta med Krasincem in Podzemljem ob takem vremenu poplavljen. In ti otroci z zavistjo opazujejo svoje vrstnike iz Gradca, Primostka, ki imajo v šolo bliže, pa še asfaltirana cesta vodi do Podzemlja. Toda umni šolniki so sklenili, naj s šolskim kombijem vozijo v šolo otroke iz Gradca in Primostka, Krasinci naj pa kar pešačijo...

KDO V SKUPŠČINO?

Na zborih občanov, ki se bodo pričeli konec oktobra, bodo v metliški občini spregovorili o združenju krajevskih skupnosti, organiziranju družbenopolitičnih organizacij v novih krajevskih skupnostih, evidentirali pa bodo tudi kandidate za člane delegacij, ki bodo pošiljale svoje predstavnike v bodočo skupščino samoupravnih interesnih skupnosti. Skupščine naj bi zaživele v začetku prihodnjega leta, volitve vanje pa bodo decembra.

KRVODAJALCI

V Metliki bo krvodajalska akcija 30. in 31. oktobra v Domu Partizana. Krvodajalci se lahko prijavijo pri vseh aktivistih RK ali pa takrat, ko bodo prišli darovav kri. Prvi dan krvodajalske akcije (30. oktobra) bo odpeljal krvodajalce poseben avtobus z Jugorja ob 7.30, ustavi pa se bo še na Suhorju in pred obratom IMV. Iz Draščič bo avtobus ta dan odpeljal krvodajalce ob 9. uri, z Radovice se bodo krvodajalci pripeljali z rednim avtobusom, iz Dobravice pa z vlakom. Naslednji dan, 31. oktobra, bo odpeljal poseben avtobus krvodajalce iz Gradca ob 7.30, na poti v Metliko pa se bo ustavil še v Krasincu, Podzemlju, Otoku in v Primostku.

Kakšne KS si želijo?

Močnejše krajevne skupnosti naj bi bolje opravljale svoje vse pomembnejše poslanstvo. Zato so družbenopolitične organizacije v metliški občini predlagale, naj bi namesto sedanjih trinajstih krajevskih skupnosti ustanovili le štiri. To je le predlog, ki lahko doživi v javni razpravi, ki se bo pričela v novembru, še različne spremembe. Predstavniki krajevskih skupnosti in organizacij SZDL pa smo že sedaj povprašali, kaj menijo o tem.

LOJZE VESELIČ, sekretar občinske konference SZDL: »Predlog o manjšem številu krajevskih skupnosti smo izdelali zato, ker tako majhne krajevne skupnosti, kot so nekatere sedaj, zares ne morejo uspešno delati. Samo 145 ljudi, kolikor jih na primer šteje krajevna skupnost Grabrovec, je premalo. Po novem naj bi štela najmanjša krajevna skupnost okrog 1.500 prebivalcev.«

EMIL ŠKABAR, Gradac: »O tem smo se v krajevni skupnosti že pogovarjali. Pozdravljamo močnejše krajevne skupnosti, menili pa smo, da mora ostati tudi sedež bodoče krajevne skupnosti v Gradcu. Tu je bila včasih tudi občina. Upamo, da bo v večjih krajevskih skupnostih možno hitreje rešiti tudi način financiranja.«

ANTON KOSTELEČ, Draščiči: »Majhne krajevne skupnosti nimajo bodočnosti. Vse je preveč razdrobljeno, premalo imajo denarja in ljudi, ki so sposobni delati. Menim pa, da bodo morale imeti krajevne skupnosti po novem vsaj enega poklicnega uslužbenca. Preveč dela ima vsak, da bi lahko opravljal vse delo zastonj.«

FRANC ŽUGELJ, Rosalnice: »Občani bodo o predlogu združevanja krajevskih skupnosti šele razpravljali. Nekatera mnenja, ki so jih že izrekli, pa govore o želji, naj bi se naša KS priključila metliški. Menim, da bo potrebno organizirati nov način samouprave po vaseh, vaše svete, na primer.«

JOŽE VIDETIČ, Suhor: »Mnenja občanov o tem problemu sicer še ne poznam, zato bom povedal le svoje. V večjih krajevskih skupnostih se bo laže lötiti kake delovne udarniške akcije, teže pa bo privabiti ljudi iz oddaljenih vasi na sestaneke. In bojim se, da bo to razlog krhanja krajevne samouprave.«

Besedilo in slike: BRANKO PODOBNIK

SPREHOD PO METLIKI

NOVA GOSTILNA - Ob prihodu v Metliko z novomeške strani bo te dni odprl gostilno Nikola Badovinar. Poleg domače kapljice bo dobili toplja jedila, gostilna pa razpolaga tudi z nekaj sobami za prenočevanje.

ne zaležejo več. OZIMNICA - Sindikalne organizacije po podjetjih so nabavile za svoje zaposlene ozimnico. Zanimanje je bilo veliko, saj so si tako ljudje oskrbeli sadje, zelenjavo in krompir po zmernih cenah.

USTNI ČASOPIS, ki ga je pripravilo uredništvo Dela predprejšnjega soboto, ni uspel, ker je bila dvorana zaradi slabega vremena in slabe obveščenosti prazna. Škoda, saj so organizatorji pripravili zanimiv program. Kaže, da plakati kot obvestilo

POSIPANA POT - Pot na Veselico so posipali s precej debelim gramozom, ki pa ga bo voda kmalu odnesla v dolino. Čas bi že bil, da bi kje staknili sredstva in bi čisto do tega priljubljenega gostišča asphaltirali.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Zadovoljiv vzpon gospodarstva

Kočevsko gospodarstvo hitreje krenilo naprej, vendar v primerjavi z ribniškim počasneje - Najuspešnejša sta gozdarstvo in obrt

Gospodarstvo kočevske občine je v prvem polletju letos v primerjavi s istim obdobjem lani doseglo ugodne rezultate, ki so celo boljši kot republiški (katere navajamo v oklepaju). Celotni dohodek je porasel za 37,36 odstotka (43), porabljena sredstva za 35,67 odstotka (44), družbeni proizvod za 40,05 odstotka (37), dohodek za 41,51 odstotka (38) in zaposlenost za 4,84 (5).

Izplačani čisti osebni dohodki so porasli za 30,93 odstotka, izplačani prispevki iz osebnih dohodkov pa za 22,13 odstotka. Povprečni čisti izplačani osebni dohodek v gospodarstvu je znašal 2.449 din in se je povečal za 24,88 odstotka. V gospodarstvu se je letos izboljšala ekonomičnost za 1,3

GIBANJE PREBIVALSTVA

V septembru so bili na območju matičnega urada Kočevje rojeni: tri dekllice in en deček. Poročilo se je 6 parov. Umrli so: Franjo Zagar, upokojenec, Kolodvorska 1, star 59 let; Franc Miklič, avtomehanik iz Livol, star 19 let; Miroslav Novak, delavec iz Salke vasi 51, star 46 let; Jože Umek, upokojenec iz Konca vasi 10, star 69 let, in Ana Jerebič, gospodinja iz Cvišerjev 2, stara 45 let.

ZA KOZJANSKO

Občinska skupščina Kočevje bo prispevala za Kozjansko tudi 48.000 din iz rezervnega sklada proračuna občine. Skupna pomoč za odpravo posledic potresa na Kozjanskem iz vse občine je predvidena v višini 913.000 din.

odstotka, produktivnost za 35 odstotkov in rentabilnost za 25 odstotkov. Na 100 din porabljenej sredstev je bilo v prvem polletju letos doseženega za 142,6 din celotnega dohodka (v republiki le 125 din).

Družbeni proizvod je najbolj porasel v gozdarstvu, in sicer kar za 106,71 odstotka ali za več kot enkrat, v obrti za 59,77 odstotka, v prometu za 39,96 odstotka, v kmetijstvu za 39,43 odstotka, gradbeništvo za 31,87 odstotka in stanovanjsko-komunalnem področju za 6,22 odstotka. Slabše rezultate od lanskih sta dosegli le delovni organizaciji TRIKON in HYDROVOD. TRIKON je imel celo izgubo, saj ni izkazal ostanka dohodka, kar 10 delovnih organizacij pa je izkazalo manjši ostane dohodka, kot so ga imele v prvem polletju lani.

O rezultatih gospodarjenja so pred kratkim razpravljali tudi vsi zbori občinske skupščine. V zboru krajevnih skupnosti razprava ni bila posebno živahna.

Ugotovili so le, da so rezultati zadovoljivi, in predlagali, naj bi v bodoče vnesli v pregledu tudi tiste TOZD, ki imajo sedež OZD izven občine, na primer NAMA.

Delegatom je bilo pojasnjeno, da je TRIKON že nakupil nove stroje in da bo izgubo do konca leta v celoti odpravil. Razen tega se tudi TRIKON dogovarja o združevanju vseh podjetij v Sloveniji, ki proizvajajo pletenine. J. PRIMC

KOSTANJ ZA LEK

Med pionirji osnovne šole Kočevje je veliko zanimanje za divji kostanj, ki ga vsako jesen odkupuje LEK iz Ljubljane. Letos so odkupno ceno povečali od dinar na 1,50 dinarja za kg, zato otroci tekmujejo, kdo ga bo več nabral. V. I.

Knjige vabijo

Razmišljanje ob mesecu knjige

Atomski vek. Hitimo in se pehamo od jutra do večera. Hlastamo, da bi nagrabili čim več, se povzpeli na lestevici, doseglji čim višji standard. „Ni časa“, je geslo našega beganja iz dneva v dan, iz leta v leto, od mladosti do bolj ali manj zaslužnega pokoja, do smrti... Se bomo kdaj umirili? Bomo še kdaj imeli kaj časa zase, za okolico, za sprehod v svet fantazije?

Cepprav živimo sredi v gneči, smo pravzaprav le sami, obdani z betonskimi zidovi stolpnice in temnimi pregradami v naši notranjosti. Bežimo pred samoto, pa smo vedno bolj osamljeni. Resnični prijatelji so vedno bolj redki.

Psihologi imajo vedno več dela, psihologi vedno globlje vrtajo po naši duševnosti, sociologi vneto raziskujejo naše odnose v družbi, a ko prideš zvečer utrujen domov, ti vse to nič ne pomaga. Zeliš si tople besede in prijazen razgovor s prijateljem.

Na polici leži knjiga. Tiha je in nič ne dela reklame zase. Čaka, da jo zagledaš in se zaveš, kaj je ona pravzaprav. Če stegneš roko in sežeš po njej, si podal roko prijatelju in ga povabil k sebi. Ko začneš brati, steče pravzaprav pogovor z nekom, ki je tudi človek, ki trpi kot ti ali ki čuti podobno kot ti. Preselil si se v neki drug svet, ki ga do tedaj še nisi poznal. Človek ne more sam doživeti vsega, kar nudita življenje in svet, na katerem živi. V knjigah je nabrano vse, kar so doživljali drugi, odkar je človek iznašel pisavo in tisk, pa do danes, do atomskega veka.

Bojmo se vsiljivih in nadležnih znancev. Knjiga se nikoli ne vsiljuje in odloži jo, kadar hoče.

Minila bo ura ali več branja, in ko bomo odložili knjigo, nam bo bolje pri srcu. Naenkrat bomo začutili, da pravzaprav nismo sami, da je okoli nas in nekje na drugi celini prav toliko neresenih vprašanj, prav toliko gorja in tudi radosti. V tej ali oni osebi iz knjige se bomo zagledali kakor v ogledalu in se zdržnili. Tako se bomo navadili, da se bomo večkrat pogovarjali s tem zvestim in nevsiljivim prijateljem - s knjigo. Postala nam bo potrebna kot kruh vsakdanji, brez nje nam bo življenje še bolj pušto in prazno, brez nje se bomo počutili še bolj same.

Kadar stopim v knjižnico, imam občutek, kakor da sem prišel v svetišče: tu je zbrano vse veselje sveta, vse trpljenje človeštva, vsi mogoči nazori in pogledi, tu je skrit jok in prešeren krik navdušenosti, opisana so vsa čuda sveta, razložena vsa človeška zgodovina. Knjige na policah čakajo in vabijo: „Vzemi in beri!“ Če ti ne bo všeč prva, boš vzela drugo. Gotovo pa boš našel tisto, ki ti bo dala nekaj, kar podzavestno iščeš v sebi in v življenju okoli sebe.

Knjižnice postavajo vedno bolj zatočišče, kamor se zateka nemirni in nezadovoljni iskalec - človek 20. stoletja. Če te korak še ni zanesel v knjižnico, poižkusi enkrat! Priluhni! Mogoče boš tudi ti zasljal nežno vabilo: „Vzemi in beri!“

Ljudska knjižnica Kočevje, Dom telesne kulture, II. nadstropje, je odprta ob ponedeljkih in četrtek od 9. do 14. ure, ob torkih, sredi in petkih pa od 14. do 19. ure. Za odrasle in mladino.

Več ko znaš, več veljaš

Kaj se lahko naučimo v domačem kraju s pomočjo naše Delavske univerze - Vrsta tečajev za jezike

Delavska univerza Ribnica ima za šolsko leto 1974/75 zelo pester izobraževalni program. Razdeljen je na družbeno, strokovno in splošno izobraževanje.

Na področju družbenega izobraževanja obsega program politično šolo za nove člane ZK, mladinsko politično šolo, šolo za samoupravljalce, seminar za prosvetne delavce in ciklus predavanj za delegate, člane aktivna neposrednih proizvajalcev, člane aktivov mladih delavcev, člane komisij za delavski nadzor in člane komisij za medsebojna razmerja.

Na področju strokovnega izobraževanja so v načrtu strojevisni tečajji, knjigovodski tečajji, krojni in šiviljski tečajji, kuharski tečaj, tečaj za varjenje, tečaj o varstvu pri delu, tečaj za vodje delovnih enot v proizvodnji, šola za izdelovanje žičnih tkanin in pletiv, seminar za vodenje

poslovnih knjig za obrtnike in tečaj o higijenskem minimumu.

Na področju splošnega izobraževanja je predvidena večerna osnovna šola (5., 6., 7. in 8. razred), tečajji nemškega, angleškega in italijanskega jezika za odrasle in za predšolsko mladino, ciklus predavanj o obrambni vzgoji prebivalstva, ciklus predavanja za kmete, tečaj o kozmetiki in turistično izobraževanju.

Informativne vpise za vse oblike izobraževanja sprejema Delavska univerza vsak dan, pojasnila pa daje tudi po telefonu.

Pomagajmo Kozjanskemu!

Zima se bliža, ljudje pa so še pod šotori

Usklajevalni (koordinacijski) odbor za odpravo posledic potresa na Kozjanskem pri občinski konferenci SZDL Ribnica je pretekli teden razposlal vsem delovnim in drugim organizacijam ter zasebnim obrtnikom poziv, naj izpolnijo svojo človeško družbeno dolžnost za prizadeto Kozjansko ter povsod izpeljejo prvo akcijo „En dan dela za Kozjansko“.

Po sedanjih podatkih je namreč ribniška občina doslej izpolnila okoli 75 odstotkov obveznosti. Verjetno pa je vplačil tudi več, a so nekateri denar nakazali, pozabili pa so o tem obvestiti usklajevalni odbor pri SZDL.

Seveda so akcijo za pomoč Kozjanskemu zavre delno tudi priprave na vajo „Jesen 74“ in sama vaja. Zdaj je to za nami, zato naj zamudniki pohite z nakazili. Hitro se namreč bliža zima, okoli 300 družin na Kozjanskem pa še živi pod šotori in v drugih neprimernih bivališčih. Vsem tem je treba do zime zagotoviti varno streho.

ASFALT TISTIM, KI SO SOFINANCIRALI

V Ribnici so pred kratkim asfaltirali del Levstikove in Prešernove ulice ter Trubarjevo ulico. Asfalt so dobila tista območja, kjer so zanj prispevali del tudi prebivalci sami in so tako oplenitili sredstva krajevne skupnosti.

K ZDRAVNIKU POPOLDNE

Zdravstveni dom v Ribnici je s 14. oktobrom uvedel redno popoldansko ordinacijo, ki traja vsak dan, razen sobote, od 15. do 19. ure. Zdravstveni delavci prosijo občane, naj se poslužujejo čimbolj popoldanske ordinacije. Tako bodo razbremenili dopoldansko. To bo v korist predvsem vsem zavarovancem oziroma občanom, saj bodo tako dopoldne in popoldne veliko manj časa čakali, da pridejo na vrsto za pregled.

Seveda so v več občinah in delovnih organizacijah uspešno zaključili prvo akcijo in izvedli še drugo podobno akcijo za pomoč Kozjanskemu. Ta človekoljubna dolžnost čaka kajpada tudi naše delovne ljudi in občane.

NE LE DUŠEVNA HRANA

Na dan mrtvih, 1. novembra, bodo končno rešeni ribniški živi. Tako smo zvedeli pri občinski skupščini. V bivši Kramarčkovi hiši (Šeškova 54) bo Petko Djordjevič, ki je prišel iz Ogulina, odprl zasebno pekarno, ki bo v dveh pešeh spekla na dan 6.000 kg kruha, kar bo dovolj za vse občane, hotel, gostilne in menze po delovnih organizacijah. Doslej je Ribnico oskrbovalo s kruhom „Žito“, vendar tako, da je kruha pogosto zmanjkovalo ali pa ni prispel ob pravem oziroma primernem času. Človeku ni potrebna le duševna hrana, ampak tudi telesna.

JABOLKA PO 3 DIN

Sindikati bodo začeli akcijo za ozimnico, predvsem za nakup jabolk in hrušk. Sadje nameravajo nabaviti pri proizvajalcih, ker bo tako znatno ceneje kot v trgovinah. Tako naj bi bila zelo dobra jabolka po nekaj več kot 3 din kilogram.

A. Andoljšek: „Na bencinski črpalki v Žlebiču imamo tudi zdaj, ko ni več sezone, veliko dela. Manj točimo le v razne steklenice in kante, ker se je sezona del s kmetijskimi stroji končala. (Foto: Primc)“

Kako hitro?

Pred kratkim je Cestno podjetje Novo mesto nekotliko omililo prometni režim na območju ribniške občine. Tako ni več omejena hitrost na 50 km na uro skozi vasi Breg in Gorič vas, pa tudi sama Ribnica, skozi katero je omejena hitrost na 40 km na uro, se je „skrčila“ z obeh glavnih smeri. Ti ukrepi Cestnega podjetja so vredni pohvale, saj na teh odsekih ni potrebna pretirna omejitev hitrosti.

Vendar je takih mest, kjer bi lahko dopustili večjo hitrost, še nekaj. Tako sta na precej dolgem odseku v Ortneku, ki ga z obeh strani omejujeta tabli „Ortnek“ s črnim robom, le dve hiši in avtobusno postajališče. Hiši nimata izhoda na cesto, avtobusno postajališče pa bi po predpisih moralo biti izven ceste. Cesta je ravna, pregledna in omejitve na 60 km na uro ni potrebna. Morda bi le pri avtobusnem postajališču postavili znak „Splošna nevarnost“ ali omejitve hitrosti na 60 km na uro, medtem ko na ostalem delu ceste omejitve ni potrebna. Podobno je pri naselju Žlebič. Tudi Prigorica je „predolga“. Verjetno je podobno še kje.

Omejitev hitrosti so gotovo potrebne, kjer so nevarna mesta ali strnjena naselja. Skratka: potrebne so tam, kjer terja to varnost ljudi, občanov in voznikov. Niso pa potrebne tam, kjer je cesta pregledna in nobenemu ne grozi nevarnost. Take omejitve, žal, namreč lahko „služijo“ le miličnikom z radarjem za nabiranje denarja, ne pa za ureditev varne vožnje in za izločanje iz prometa tistih, ki resnično ogrožajo promet. J. PRIMC

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

DOVOLJ VODE - Letos so obnovili vodni zbiralnik na Vinicah, da imajo zdaj dovolj vode tudi v vasi Sušje in Slapnik. Položili so tudi nove, debelejšje cevi. Vsaka družina v vaseh, ki so priključene na ta vodovod, je prispevala za obnovno 3.000 din in dodatno še v drugih oblikah. Ljudje upajo, da bo vode dovolj tudi, ko bo suša, ne le zdaj, ko so po-plave.

VRST NI - Druga ribniška mesnica je že spet odprta, zato ni več vrst za meso. Zvedeli smo, da je bila zaprta zaradi mesarjeve bolezni. Ribničani, bдите nad zdravjem mesarjev, da ne zbole vsi hkrati, saj boste potem natrpali le repo, krompir, zelje in fižol!

medved odgovarja - Po čem sklepaš, da bo ribniška občina v razvoju zdaj zdaj dohitela kočevsko? - Ne le po tem, ker je v kočevski porasel letos dohodek za 41 odstotkov, pri nas pa za 60, ampak tudi po tem, ker smo hitro zatem, ko so v Kočevju sezidali minaret pri vrtcu, dobili tudi mi svojega pri hotelu.

REŠETO

Kočevska NAMA je dobila pred kratkim v trgovini z živili novo hladilno vitrino, da lahko prodajajo meso po kakovosti. Razen tega so začeli prodajati za malico še ocvrte in pečene piščance po 50 din kilogram, pečen svinjski kare po 70 din, tatarski biftek po 100 din, francosko solato po 18 din kilogram in drugo. (Foto: J. Primc)

DROBNE IZ KOČEVJA

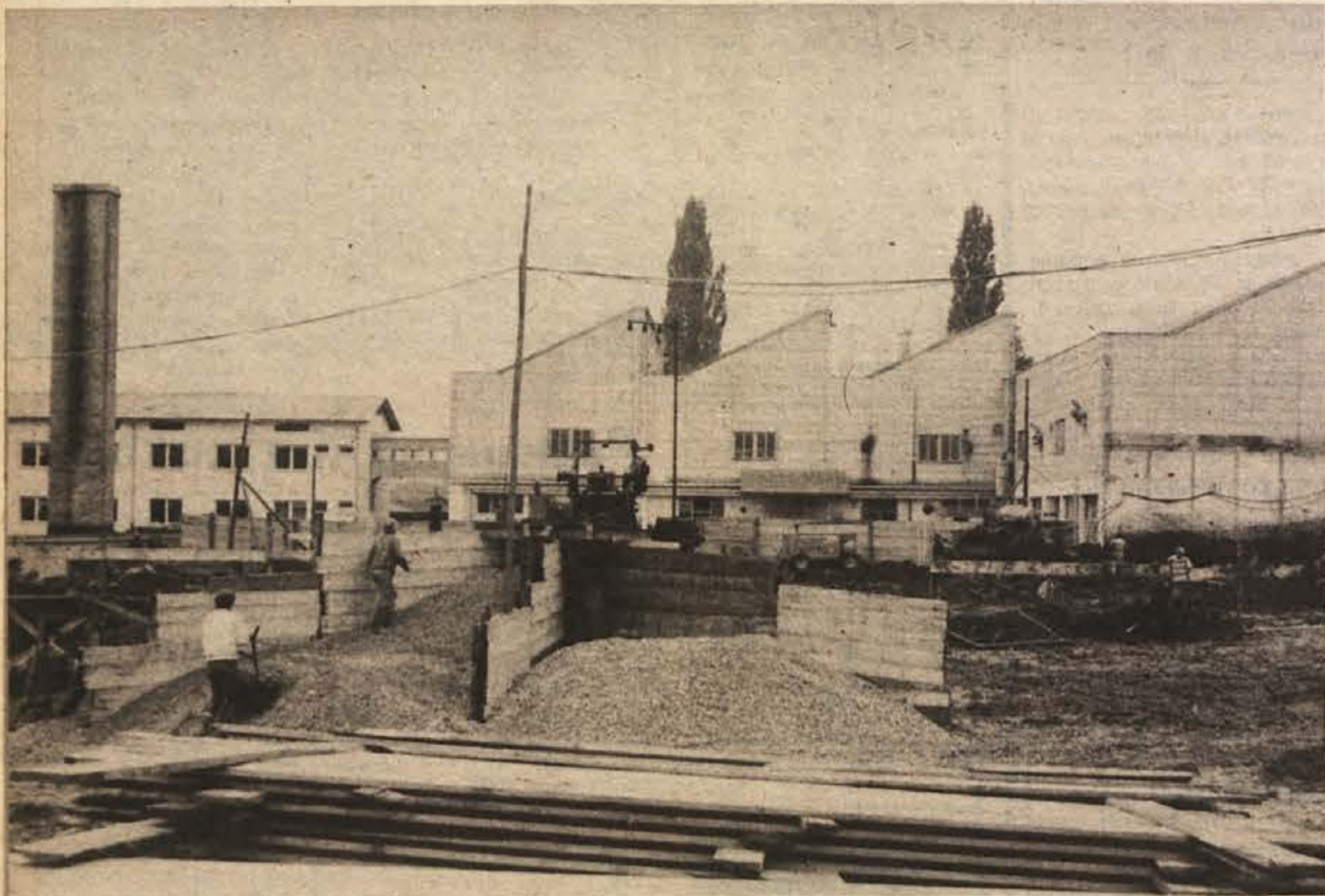
NEKULTURNI TELEFON - Telefon je naprava, ki je v naprednem in kulturnem svetu vsakdanja in nujna potreba. Jasno pa je, da ji je treba prav streči, pa tudi olike in uglajenosti je treba pri razgovoru, čeprav si s sogovornikom ne gledamo v oči. Mogoče se ta ugotovitev zdi komu naivna ali smešna, vendar ni tako. Iz telefona utegneš, na primer, slišati grob ženske glasu: „Kaj se pa ti oglašáš, saj najsm tjabo klical, ampak AVTO!“ Očitno je ženska vrtila številčnik tja v en dan, za oliko pa sloh ne ve. Seveda se tudi predstavila ni, čeprav je po vsem kulturnem svetu taka navada.

ZAMAŠENO - Jaški za površinske vode slabo požirajo, zato je obnalivih po mestu precej luž. Nujno jih bo treba očistiti, ker bo sicer po prvem snegu po mestu velika brozga. Zamrznjenih jaškov tudi ne bo mogoče očistiti. Na to vsako leto opozarjamo, tudi letos smo že, a odziva je malo. Tudi iz pokvarjenih žlebov še vedno pljuska po pesčih. Vse to občani bolj kritizirajo kot ostali promet po cestah.

- Zakaj si prenehal brati informacije poslovnega uspeha gospodarstva že, na drugi strani? - Ker piše na prvi strani, da je letos povprečna plača večja za 24,89 odstotka, na drugi, da je večja le še za 24,88, in če bi šlo tako naprej od strani do strani, bi bil vedno slabše volje.

KOČEVJSKE NOVICE

Na Vrtači širi ISKRA proizvodne prostore. Gradnja se je že začela in pomeni za kolektiv nadaljnjo pomembno rast.

Ko Semičani za vsak krajevni praznik tehtajo uspehe in ugotavljajo neizpolnjene želje, se že nekaj let pojavlja isto: kraj dubiva podoba pravega industrijskega središča, ISKRA raste in se razvija, neizpolnjeni pa ostajata v glavnem dve stvari: partizanska magistrala še ni končana in zdravstveni dom še vedno dela v nemožnih pogojih. Ob tem pa se Semič lahko pohvali z vrsto drugih pridobitev

Le naj poizkusi na lastni koži, kdor se hoče prepričati, da Semič nima republiške cestne povezave s svetom, razen v smeri Gradac, ki je najdaljša. Do nedavnega so vezale kraj republiške ceste Jugorje-Štrekljavec-Črnomelj, Gaber-Semič in Gaber-Črnomelj. Zdaj sta prvi dve občinski, tretja pa, imenovana partizanska magistrala, je v gradnji.

Nova trasa asfaltne ceste je zgrajena iz Črnomlja do Ručetne vasi, od tam dalje pa se zatika. Izdelanih je 10 variant, ker se morajo izogniti hudemu klancu, med temi sta dve možnosti bolj obdelani. Prva predvideva, naj se cesta dvigne nad Ručetno vasio in Kotom v reber in bi tako obšla vsa semiška naselja. Druga varianta pa pelje cesto pod vinogradi po dolini do Semiča, pri zdravstvenem domu pa bi šla po stari trasi do Gabra. Za prebivalstvo je ta možnost edino sprejemljiva. Na

nedavnih zborih v krajevnih skupnostih, kjer so bili tudi predstavniki krajevnih organizacij, so soglasno zahtevali, naj obvelja trasa, ki bo cesto peljala do Semiča. Obenem pa so sklenili, naj razgovore o tem vodijo samo pooblaščen predstavniki krajevne skupnosti, nikakor pa ne posamezniki z lokalnimi interesi, ker so ti že naredili zmedo.

Kakorkoli že, ljudje pričakujejo, da se bo po vseh obljubah in pogovorih gradnja partizanske magistrale v letu 1975 nadaljevala. Ko bo cesta zgrajena vse do Dol. Toplic, bo Semič enkrat za 30 km bliže Ljubljani.

Če z Gorjancev zaviješ po najbližji, nekdanji republiški cesti čez Štrekljavec do Semiča, težko da z nepoškodovanim vozilom prideš v kraj. Jamé so do 20 cm globoke in tako blizu ena drugi, da se jim ne moreš umakniti. Asfalt in modernizacija ceste med Semičem in Štrekljavcem je v programu javnih del črnomaljske občine že dolgo zapisana, ljudje pa menijo, da bi bil čas to stvar urediti.

Stanovanjski blok, pa dvorane ...

Krajevna skupnost Semič velja za eno najbolj delavnih v občini tudi letos, čeprav je z denarjem dokaj na tesnem. Dobil so le 40.000 od planiranih 90.000 din iz občinskega proračuna, pomagajo pa si s prispevkom ISKRE.

Krajevna skupnost je v letu 1974 dobro popravila več vaških poti, in sicer na ta način: plačajo minerca, drobilnik, vrtnje, vse ostalo pa naredijo ljudje prostovoljno. Med manjšimi cestami velja omeniti še eno pridobitev: gozdno cesto od Luže do Križa proti Pribišju.

Semič je v letošnjem letu dobil 17-stanovanjski blok, v katerem so 4 stanovanja za upokojence, 5 stanovanj so dobili borci, eno je kupil VIATOR, vsa ostala pa ISKRA. V tem bloku imajo tudi upokojenci svoj klub. Obnovili so še Prosvetni dom Jožeta Mihelčiča, ki je dobil tudi malo sejno dvorano, centralno ogrevanje in nove aparature za kino, obnovljena je dvorana TVD Partizan in fasada na tej stavbi. V šoli bosta še letos začela delati dva oddelka za podaljšano bivanje, dozdadli so jedilnico. Gasilci so ob 80-letnici društva obnovili gasilski dom in dobili velik gasilski avto s cisterno in priključki. To je bilo Iskrino darilo.

In kaj še? Začeli so graditi vrtec za 60 predšolskih otrok in 12 dojenčkov, ki bo v letu 1975 končan. Pripravljajo vse za gradnjo 24-stanovanjskega bloka, ki bo prav tako vseljiv prihodnje leto. V tej stavbi bo imela prostore tudi podružnica banke.

Kaj pa kmečki turizem?

Zadnja leta je Semič turistično veliko bolj živahen, saj imajo lep hotel SMUK, kamor VIATOR večkrat pripelja polne avtobuse gostov od drugod. Na žalost se ljudje razlezejo po Semiču; radi bi poizkusili domače vino, mošt, pekli kostanj, trgali grozdje. Trkajo na vrata hiš in sprašujejo. Včasih naletijo na razumevanje, včasih pa ne. V krajevnih organizacijah menijo, da bi se morali organizirano lotiti kmečkega turizma. Nekaj zidanic bi moralo biti ob sobotah in nedeljah na voljo gostom, ampak tako, da turisti ne bi „prosili“ za uslugo, temveč da bi jih kmetje z veseljem čakali. Verjetno bi to zlahka uredili, če bi se komu ljubilo organizirati, kajti vsak rad zasluži.

Še vedno drži, kar smo zapisali že pred leti, da ISKRA drži pokonci ves semiški napredek. Četudi imajo industrijski obrat IMV, ki tudi mnogim ljudem daje zaslužek, pa je odnos podjetja do kraja v ISKRI povsem drugačen.

ISKRA spet gradi

ISKRI gre dobro. Letos so na primer v devet mesecih poslovanja ustvarili za 109 milijonov dinarjev celotnega dohodka, kar je za 33 odst. več kot v tem času lani. Število zaposlenih je naraslo za 23 odst., osebni dohodki pa so se od lanskih povprečnih 1.678 din dvignili na 2.080 din. Prav tako kaže izvoz velik porast, saj so na tuja tržišča v devetih mesecih leta 1974 prodali za 1.743.000 dolarjev blaga, medtem ko je znašal lanski izvoz v tem času samo 1.143.000 dolarjev.

Pozna se, da je bil letos februarja v Črnomlju odprt nov Iskrin obrat, v katerem dela 220 ljudi, in da so v bivšem obratnem servisu v Semiču uredili nov obrat, v katerem proizvajajo dele, ki so jih prej kupovali drugje ali celo uvažali. V letu 1974 so znašala investicijska vlaganja dobrih 40 milijonov dinarjev.

Tovarno na Vrtači povečujejo. Gradijo 3.400 m² novih proizvodnih prostorov in obnavljajo stare tovarniške hale. Proiz-

ZHEBRAJ NOVO.

VEDNO VEČ

Venček slavnostnih prireditev

28. oktober - semiški praznik, ki je spomin na ustanovitve I. belokranjske čete na Smuku, sovpada letos s 30-letnico kongresa partizanskih kulturnikov. Tako bosta praznovanji združeni, program pa bo naslednji:

V SOBOTO, 26. OKTOBRA

ob 10. uri: delovno zasedanje republiške kulturne skupnosti v hotelu Smuk;

ob 15. uri: odkritje spominske plošče na domu TVD Partizan, kjer je bil kulturni kongres, nato otvoritev razstave, ki jo prireja Muzej NOB iz Ljubljane. Iz Semiča bo šla ta razstava na pot po vsej Jugoslaviji. Ob tej priložnosti bo govoril Mitja Ribičič, predsednik republiške konference SZDL. Potem bo svečano zasedanje kulturne skupnosti SRS in udeležencev kongresa kulturnikov pred 30 leti. K tej slavnosti bodo kulturni program prispevali vrhunski slovenski umetniki;

ob 19. uri: proslava krajevnega praznika, na kateri bodo ponovili umetniški program, ki bo popoldne predvajal za goste.

V NEDELJO, 27. OKTOBRA:

ob 10. uri: ogled razširjene zbirke v krajevnem oddelku Belokranjskega muzeja v Semiču, nato bodo odprli novo Ljudsko knjižnico v prostorih krajevnega urada;

ob 14. uri: pri gasilskem domu v Gorjancih partizanski miting, ki ga prirejajo partizanski gledališčniki in drugi izvajalci.

Zvečer bodo v prenovljeni dvorani Prosvetnega doma predvajali slovenski film „Cvetje v jeseni“.

Prenovljeni gasilski dom in novi stanovanjski blok sta dve od vrste letošnjih novosti v kraju.

vodnja se nenehno širi in modernizira. Proizvodni program je v glavnem še vedno isti: delajo različne kondenzatorje, pomembno pa je, da več sestavnih delov proizvajajo doma.

Za leto 1975 pričakujejo v ISKRI nadaljnjo rast celotnega dohodka za 20 odst. Poudariti pa je treba, da je ob taki rasti in večji proizvodnji letošnji ostanek dohodka slabši, kot so ga bili vajeni v dobrih letih. Hude podražitve surovin, ki so posledica svetovne naftne krize, so kolektiv močno prizadele, razen tega pa imajo velike (in večje kot lani) zakonske in pogodbene obveznosti.

V ISKRI dajo precej tudi za družbeni standard. Organizirali so prevoze na delo iz vseh smeri, celo iz Vinice. Letos so dali za gradnjo družbenih stanovanj 1.400.000 din, 1 milijon pa so razdelili zasebnikom kot gradbena posojila. Prehrano imajo že dolgo urejeno znotraj tovarniških zidov, cene pa so take, kakršne bi lahko drugje z lučjo iskali. Enolončnica velja na primer 2 din, kosilo pa 4 din.

Pomanjkanje strokovnega kadra, ki je bilo več let značilno za ISKRO, se je močno ublažilo po zaslugi vztrajnega štipendiranja. Tudi letos imajo na srednjih, višjih in visokih šolah 53 dijakov in študentov, 17

štipendistov pa je v raznih poklicnih šolah. Zdaj strokovni kader po številu kar ustreza, vendar ob tako nagli rasti pogrešajo izkušenih strokovnjakov.

Ena pomembnih pridobitev za člane kolektiva bo tovarniško glasilo, na katerega izdajanje se ravnokar pripravljajo. Spoznali so namreč, da je dobro obveščanje pogoj za dobro samoupravljanje.

Na področju samoupravnih zadev iz prenašanja ustave v prakso pa se v ISKRI ukvarjajo še z reorganizacijo. Semiška tovarna je del slovenske ISKRE, v kateri je 26.000 zaposlenih. S spajanjem tega kolektiva z GORENJEM iz Velenja obstaja predlog, naj bi več kot 20 organizacij združenega dela v ISKRI združili v 6 OZD, ostale pa bi bile TOZD. Tako naj bi se semiški kolektiv združil z industrijo elementov Ljubljana, v kateri so tudi drugi dolenski obrati: Žužemberk, Šentjernej in Mokronog. O tem tečejo pogovori. Semičani se temu ne protivijo, nikakor pa ne bodo pristali na organizacijsko spremembo, ki bi imela za posledico zmanjšane pristojnosti. To bi pomenilo korak nazaj. V kolektivu se pojavljajo celo obratne težnje, naj bi pod streho tovarne kondenzatorjev nastalo več TOZD.

Novi stroji in prenovljeni obrat bivšega obrtnega servisa dajejo ISKRI možnost, da več delov za kondenzatorje proizvaja doma.

PROSTA DELOVNA MESTA!

KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA“, Novo mesto, komisija za urejanje medsebojnih razmerij v združenem delu TOZD Lastne kmetijske proizvodnje, vabi k sodelovanju in razglašuje naslednja delovna mesta za delovno enoto Zalog:

6 ŽIVINOREJCEV (po možnosti 3 družine) ZA PITANJE GOVEJE ŽIVINE.

Nastop dela mogoč takoj. Stanovanje na razpolago. Osebnih dohodkov po pravilniku zadruga. Razglas velja do zasedbe delovnih mest.

Prijave pošljite na upravo Kmetijske zadruga „Krka“, Novo mesto.

MODNA KONFEKCIJA

„KRIM“
Ljubljana, Masarykova c. 4.

sprejme takoj za TOZD PROIZVODNJE

1 POMOČNIKA OBRATOVOVODJE za obrat v Novem mestu z dokončano srednjo konfekcijsko šolo ali modelarsko oz. mojstrskim izpitom ter ustrezno prakso;

2 VEČ KV in PK krojačev – krojačic in šivilj za obrat v Novem mestu in Sodražici.
KV kandidati so lahko začetniki, PK pa s prakso.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi OD, dodatek na leta zaposlitve, stimulacija na dosežen uspeh, povrnjeni stroški prevoza, 30 dni dopusta, možnost nakupa Krimovih izdelkov po proizvodnih cenah in možnost izobraževanja z zelo ugodnimi pogoji.

Ponudbe pošljite ali pa se osebno zglasite v splošno-kadrovski sektorju podjetja, lahko pa tudi na sedežih obratov.

ŠTIPENDIJE

Novoteks

tekstilna tovarna

NOVO MESTO

Foersterjeva 10, n. sol. o.

razpisuje za šolsko leto 1974/75
naslednje štipendije:

za TOZD TKANINA Novo mesto, n. sub. o.

1. Tehniška tekstilna šola	
a) predilski odsek	1 štipendijo
b) kemijski odsek	1 štipendijo
c) pletilski odsek	1 štipendijo
2. Tehniška šola za strojno stroko	2 štipendiji
3. Višja tehniška šola, oddelek za tekstilno tehnologijo	1 štipendijo
4. Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, oddelek za tekstilno tehnologijo	2 štipendiji
5. Ekonomska fakulteta	1 štipendijo

Za štipendiste pod točkami 1a, 1b, 2, 3 in 5 želimo zaradi narave njihovega dela predvsem moške kandidate.

Pogoji za dodelitev štipendije:

- kandidati za srednje šole morajo imeti v zadnjem obiskovanem razredu najmanj dober uspeh in odlično oceno v vedenju;
- kandidati za visokošolski študij morajo imeti v četrtem razredu srednje šole in pri zaključnem izpitu vsaj dober učni uspeh;
- kandidati, ki že študirajo na fakulteti, se lahko udeležijo razpisa, če so na dosedanjih izpitih dosegli v poprečju vsaj dobro oceno.

Prosilci naj prošnji za štipendijo (obrazec 1,65) priložijo spričevalo ali potrdilo o do sedaj opravljenih izpitih z ocenami in potrdilo o premoženjskem stanju.

Prošnje sprejema kadrovski oddelek NOVOTEKSA, tekstilne tovarne, Novo mesto, Foersterjeva 10, n. sol. o., do 9. 11. 1974.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

PROSTA DELOVNA MESTA!

ŠOLSKE CENTER ZA GOSTINSTVO
NOVO MESTO

razpisuje prosti delovni mesti:

1. FINANČNEGA DELAVCA V KNJIGOVODSTVU
2. KVÁLIFICIRANEGA KUJARJA – KUJARICE

Pogoji za delovno mesto pod 1: srednja ekonomska šola ali tej ustrezna šola ali nepopolna srednja šola in 5 let prakse.

Pogoji za delovno mesto pod 2: gostinska šola in 1 leto prakse.

Osebnih dohodkov po samoupravnem dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Nastop službe takoj.

PROSTA DELOVNA MESTA!

HP „KOLINSKA“, prehrabna industrija

Ljubljana

TOZD TOVARNA ZA PREDELAVO KROMPIRJA

MIRNA NA DOLENJSKEM

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- 1 KEMIJSKI TEHNIK – KONTROLOR
Pogoj: kemijska tehniška srednja šola, po možnosti moški, lahko začetnik;
- 2 VRATAR – ČUVAJ
Pogoj: dokončana osemletka, sposobnost za kontaktiranje z ljudmi;
- 3 ADMINISTRATORKA
Pogoj: končana ekonomska ali administrativna šola, lahko pripravnik
- 4 KLJUČAVNIČAR – VZDRŽEVALEC
Pogoj: končana poklicna šola kovinske stroke, 3-letna praksa;
- 5 MANJŠE ŠTEVILO NK DELAVCEV ZA DELO V PROIZVODNJI
Delo je za nedoločen čas.

Ponudbe z dokazili o zahtevanih pogojih pošljite na naslov:

HP KOLINSKA

TOZD Tovarna za predelavo krompirja

68233 MIRNA

(za Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu)

VZEMITE SVOJ MILIJON!

Kar tako milijonov (SEVEDA STARIH) ne dajemo. Treba se bo malce potruditi. Sprašujete, kaj vam je storiti. Vsak teden objavlja ITD razpredelnico s 25 številkami. Vaša naloga je, da obkrožite 5 številke, ki jih seveda sami izbirate. Držite pesti, da bo kombinacija, ki jo vsak teden izžrebajo v uredništvu ITD taka, kot ste jo napisali VI.

12 TEDNOV – 12 MILIJONOV ZA BRALCE itd

**ČE UGANETE VSAJ
3 ŠTEVILKE, PREJMETE
LEPO KNJIGO**

**ZA TISTE PA, HI BODO AKCIJO
ILUSTRIRANEGA TEDNIKA DELA
SPREMVALI VSEH 12 TEDNOV:**

**VELIKA NOVOLETNA
SUPER NAGRADA**

IZPOLNITE KUPON, VZEMITE SVOJ MILIJON!

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 24. oktobra – Feliks Petek, 25. oktobra – Darinka Sobota, 26. oktobra – Lucijan Nedeljak, 27. oktobra – Sabina Ponedeljek, 28. oktobra – Simon Torek, 29. oktobra – Narcis Sreda, 30. oktobra – Sonja Četrtek, 31. oktobra – Krištof

LUNINE MENE

31. oktobra ob 02.19 ščip.

KINIO

BRESTANICA: 26. in 27. 10. ameriški barvni film „Plavi vojak“.
BREŽICE: 25. in 26. 10. ameriški barvni film „Ljubimci iz Venecije“ 27. in 28. 10. ameriški barvni film „Človek imenovan poldan“.
 29. in 30. 10. ameriški barvni film „Ramesmit je pobegnil“.
CRNOMELJ: 25; 10. ameriški barvni film „Vreli diamant“.
 27. 10.

ameriški barvni film „24 ur Le Mansa“.
 30. 10. ameriški barvni film „Dvojčiki za“.
KOSTANJEVA: 27. 10. angleški barvni film „Pred milijon leti“.
 KRŠKO: 26. in 27. 10. ameriški barvni film „Tarzan in žena leopard“ 30. 10. italijanski barvni film „Imenuj me Alleluja“.
MIRNA: 26. in 27. „Tolpa Cola Yunga in J. Jamesa“.
METLIKA: 25. in 27. 10. ameriški barvni film „Dan zemljskih posestnikov“ in ameriški barvni film „Dvoboj“. 30. in 31. 10. angleški barvni film „Dober posel v Italiji“.
NOVO MESTO: španski barvni film „Zadnja zanka“ 27. in 28. 10. „Mirko in Slavko“. Od 29. do 31. 10. jugoslovanski barvni film „Begunec“.
RIBNICA: 26. in 27. 10. ameriški barvni film „V vrtincu“.
SEVNICA: 26. in 27. 10. italijanski barvni film „Zabranjene strasti“. 30. 10. ameriški film „Pojem pesem Domitika“.
SENTJERNEJ: 26. in 27. 10. „V avtobusu“.
TREBNJE: 26. in 27. 10. ameriški barvni avanturistični film „Rdeči gusar“.

v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!
IVAN KOBE, Celje, Ljubljanska cesta 73, vam nudi vrtnice vseh vrst po zmerani ceni.
ZAUPATE V DOMAČA ZDRAVILA? Z domačimi zdravili uspešno ozdravite mozolje, pege, rjave lise ter krčne žile in revmo. Pošljem vam nasvet in navodila, če priložite dve znamki po 1,20 din in čitljivo napisan svoj naslov s pošto številko in opisom bolezni, nakar boste prejeli odgovor. Pismo pošljite na naslov: Smrekar, pošto ležeče, 61001 Ljubljana.
INSTRUIRAM angleščino, francoščino, zgodovino, družbeno ureditve SFRJ, sociologijo, geografijo itd. za srednje šole in vse predmete osnovnih šol. Ponudbe pod „STUDENT“.

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubelega očeta, starega očeta, dedka

GREGORJA POVŠETA
iz Murnic pri Sentjanžu

se od srca zahvaljujem vsem, ki ste ga v velikem številu spremili na zadnjo pot, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Hvala sosedom za pomoč, dr. Levstiku za skrbno nego, Društvu upokojencev Sentjanž, župniku za obredne in vsem govornikom za poslovilne besede. Posebna zahvala lovski družini Sentjanž za organizacijo pogreba, rudarski godbi iz Hrastnika za žalostinke.

Zalujoči: žena Jelka, otroci: Elica, Gregor, Marinka, Martina, Anica, Lojze, Dragica, Mirko, zeti, snaha, vnuki in drugo sorodstvo

Nenadoma in mnogo prezgodaj je 13. oktobra 1974 v 57-letu starosti umrl naš dragi mož, oče in brat – borec in invalid iz NOB

FRANC AMF
iz Družinske vasi pri Šmarjških Toplicah.

Prisrčna hvala vsem za pomoč, izraze sožalja, vence in cvetje. Posebno se zahvaljujem kirurškemu osebju novomeške bolnice za njihovo prizadevanje, organizaciji ZZZB NOV za venco ter poslovilne besede doma in ob odprtem grobu, kolektivu in učencem osnovne šole v Šmarjeti za venco ter slovo ob grobu, godbi iz Novega mesta za žalostinke, gasilskemu društvu Bela cerkev za prevoz pokojnika. Še enkrat hvala lepa vsem za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Tončka, hčerke z družinami, sinova, brat in drugo sorodstvo

Vsem zdravnikom in sestram ginekološkega oddelka novomeške bolnice se iskreno zahvaljujem za uspešno operacijo in skrbno nego hvaležna pacientka ANGELCA HIDEK, Na tratih 2, Novo mesto.

CESTNIKE

DRAGEMU CVETKU BUNCU, inšpektorju v Trebnjem, želi za njegov rojstni dan veliko zdravil in srečnih let v krogu družinice, vse pa lepo pozdravlja ANGELCA.

PREKLIC

LADO MALEŠEVAC, Mirna peč 57, opozarjam vse delavce Iskre, posebno pa Jožeta Lušnika, da prenehajo širiti neresnične govoriče, ker jih bom v nasprotnem primeru sodno preganjal.

JOZE MIKLIČ in **STNAKO BEVC,** Karteljevo, Mirna peč, prepovedujeva gonjo živine, pašo in vožnjo po najinih travnikih na Veverski Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

OJBVESTILA

CENJENE STRANKE obveščam, da bom odprla svoj gostinski lokal 1. novembra 1974. Obratovala bom od ponedeljka do petka. V soboto in nedeljo bo lokal zaprt. Fani Košak, gostilna, Ul. talcev 2, Novo mesto.

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ZALUZJE, PLATNENE ZAVESE VSEH BARV. IZVRŠUJEM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMA BOGO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

ALOJZIJE KASTREVC
Muhaber 15

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, župniku za opravljeni obred in sosedom za nesebično pomoč v času bolezni. Iskrena hvala.

Zalujoči: hčere Zali, Mici, Malči z možem in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega in nepozabnega moža

JOŽETA ZUPANČIČA
iz Podhoste 1 pri Dol. Toplicah

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili toliko vencev in cvetja. Posebno se zahvaljujem dr. Zakrajškovi iz novomeške bolnice za njeno razumevanje in nesebičen trud ohraniti sleherno človeško življenje, glavnemu odboru ZZZB NOV Slovenije, obč. organizaciji ZZZB NOV Novo mesto, krajevni organizaciji ZZZB NOV Dolenjske Toplice in Žužemberk, krajevni organizaciji SZDL Podhosta in pionirskemu odredu in učiteljskemu osnovne šole Žužemberk. Zahvaljujem se tudi govornikom za tople poslovilne besede, godbi delovnega kolektiva Novoles iz Straže, pevskemu zboru „Dušan Jereb“ iz Novega mesta za zapete žalostinke, ljubljanski garniziji JLA za častno spremstvo, GG Novo mesto, Maistrovim soborcem za iskreno sočustvovanje, njegovim partizanskim tovarišem za izkazano poslednjo pozornost, vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so z nami sočustvovali ter nam ustno in pismeno izrazili sožalje.

Zalujoči: žena Tina in sorodstvo

Podhosta, 16. oktobra 1974

maliglasni

SLUŽBO DOBI

DELAVKO v kemični čistilnici sprejme fakoj Anton Obrč, kemična čistilnica Novo mesto.

ISČEM žensko za dopoldansko varstvo 4-letnega otroka na domu. Po dogovoru nudimo tudi stanovanje. Oglasite se od 14. ure dalje. Nada Hrovatič, Mirana Jarca 33, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

MLAD KV mizar s stanovanjem v Novem mestu sprejme kakršnokoli honorarno zaposlitev po 14. uri. Naslov v upravi lista (2506/74).

STANOVANJA

ISČEM sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2520/74).
ODDAM sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (2524/74).
ISČEM opremljeno ogrevano sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2526/74).
ODDAM dve opremljeni sobi trem dijakom. Naslov v upravi lista (2527/74).
V NOVEM MESTU kupim enosobno stanovanje ali garsonjero v bloku, centralno ogrevano. Ponudbe pod „GOTOVINA TAKOJ“
V NOVEM MESTU iščem sobo in garažo. Naslov v upravi lista (2535/74).
MLAD ZAKONSKI PAR išče sobo s souporabno kopalnico ali stanovanje v Novem mestu. Ponudbe pod „28974“.
NUJNO iščem opremljeno in ogrevano sobo v Novem mestu. Ivica Janežič, pošta Novo mesto.
GARSONJERO vzajem in najem ali odkupim po dogovoru. Naslov v upravi lista.

Motorna vozila

PRODAM NSU 1000. Brudar, Gotna vas 2, Novo mesto.
UGODNO PRODAM avto Volkswagen. Ivan Grubar, Ivanje 7, 68311 Kostanjevica.
PRODAM ZASTAVO /50, letnik 1967, generalno popravljeno. Vinko Sanjkovič, Ragovo 7, Novo mesto.
ZASTAVO 101 prodam za 40.00 din, prevoženih 23.000 km, letnik 1973. Naslov v upravi lista.
OSNOVNA ŠOLA SEMIC prodaja kombi.
AUDI 80, četvero vrat, radio, 51.000 km, in Zaporožca, 1.200 ccm, 8.000 km, oba registrirana do septembra 1975, prodam. Anton Baškovec, 68270 Krško, CKZ 87, telefon (068) 71-252.

PRODAM

PRODAM švedsko peč na olje Huslyarna, peč Plamen, plinski štedilnik Ignis, ženski šivalni stroj Singer in nekaj sobnega in kuhinjskega pohištva. Adamičeva 2. Ogled od 9. do 12. in od 14. do 16. ure.

UGODNO prodam dobro ohranjen električni štedilnik. Oglasite se pri Vojdinu Siljanovskem, Zagrebška 18, 68000 Novo mesto.

KUPIM

KUPIM dobro ohranjeno enodružinsko hišo z napeljano elektriko in vodovodom, z nekaj zemlje ali večjim vrtom na relaciji Cerklje-Kriška vas – okolica Brežic. Ponudbe pošljite na naslov: A. H. J., Kubed 9, Slov. Gračiče, Koper.
KUPIM rabljen kamin 4 x 2 ali 3 x 2. Jože Bradač, Selišče 4, Dol. Toplice.

POSEST

V RADEČAH pri Zidanem mostu prodam obnovljeno, takoj vseljivo manjšo hišo. Informacije: Golobič, Novo mesto, Trdinova 5, ali v nedeljo 27. oktobra dopoldne v Radečah štev. 28.
V NOVEM MESTU prodajamo dvostanovanjsko vseljivo hišo (lahko tudi po polovicah), odlična gradnja, kleti, podstrešje. Idealna lega in dostop, delavnica. Ogled in dogovor na Cesti herojev 41 26. in 27. oktobra in 2. in 3. novembra
PRODAJAM štineto nedograjeno hišo. Voda in elektrika v hiši. Kvočič, Volčičeva ulica 39.
STAREJŠO ZIDANICO pri Prečni s 6 ari cepljenega mladega vinograda in 6 ari pušče prodam najboljšemu ponudniku. Dostopno z avtomobilom. Naslov v upravi lista.
PRODAM 40 arov vinograda v Črnekem vrhu in hišo s hramom. Voda je poleg, dostopno z vsemi vozili. Primerno za vikend. Vprašajte pri Ivanu Kuharju, Črneča vas, Kostanjevica.

RAZNO

18. 10. 1974 popoldne sem na pokopališču v Ločni našla rjavo žensko denarnico z večjo vsoto denarja. Dobite jo na naslovu: Marija Radović, Prisojna pot 20, Novo mesto v popoldanskem času.
MIREN VDOVEC z imetjem in avtom želi spoznati Dolenjko od 45 do 60 let, dobro gospodinjico. Draga žena, oglasi se pismeno na naslov: R. Sinkovec, Visoko 1, 64220 Skofja Loka.
POROČNI PRSTANI! – Darilo po največji modi Vam izdela zlatar

ZAHVALA

Ob izgubi naše zlate mame, stare mame, babice in sestere

ANTONIJE JANKOVIČ
iz Hinjc

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, poklonili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Zahvala vaščanom za nesebično pomoč, dr. Levstiku za zdravniško nego. Za izkazano pozornost se zahvaljujem delovnemu kolektivu in sindikalni podružnici Metalne Krmelj, Zahvala društvu upokojencev Sentjanž, župniku za obred in Borisu Debelaku za poslovilne besede.

Zalujoči: otroci Egidij z ženo, Franci, Lado, Lojze, Johan, Karli, Marica, Tončka z družinami, sestra Neža in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega ljubelega moža

IGNACIJA PERŠETA

se srčno zahvaljujem vsem zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin med težko boleznijo, sotovarišem upokojencem iz Novega mesta, ZB in KS Bircna vas za spremstvo in podarjene vence ter duhovniku za lepi obred. Vsem skupaj še enkrat srčna hvala.

Zalujoča žena Vera in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše zlate mame, stare mame in sestere

ROZALIJE BARBO
roj. ZORAN
iz Šmarjških Toplic

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nam pomagali, nam stali ob strani v težkih trenutkih. Hvala za izrečena sožalja, podarjene vence in cvetje. Hvala podjetju Inles iz Ribnice, Sloga iz Ljubljane, tovarni zdravil Krka iz Novega mesta in SVS Dolenjske za podarjene vence, župniku za opravljeni obred in ganljive besede ter sosedom za nesebično pomoč. Posebno se zahvaljujem moškemu pevskemu zboru Nova Stifita za ganljive pesmi.

Zalujoči: hčerki Marija z otroki, Rozi z družino, sinovi Franci, Viktor, Lojze in Stane z družinami ter sestri in bratje

Šmarške Toplice, Družinska vas, Lešnica, Ljubljana, Žlebč dne 15. oktobra 1974

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi najinega dragega sina in brataca

JOŽKA LUKŠIČA
iz Koroške vasi pri Stopičah,

ki je tragično umrl 13. oktobra 1974, se iskreno zahvaljujem vsem darovalcem cvetja, vaščanom Koroške vasi, sorodnikom, prijateljem in kirurškemu oddelku splošne bolnice Novo mesto 22 pomoč, 5. raz. osnovne šole Stopiče, župniku za poslovilne besede in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Prav posebno pa se zahvaljujem osebju ginekološko-porodniškega oddelka za vsoto pozornost in pomoč ter za izrečena sožalja.

Neutolažljiva mamica, očka in bratec Andrejček

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnjak, Jože Jeke, Vlado Silvester, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Janez Pezelj, Branko Podobnik, Jože Primec, Jože Splichal (urednik priloge P), Jozica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zelnik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 3 din – Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59.50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu 45 din, 1 cm na določeni strani 68 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 90 din. Vsak mali oglas do 10 besed 17 din, vsaka nadaljnja beseda 1,50 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 6 do 1.1. 1974 – Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, ož. pošt. predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelomi: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

(Lj) - 18.45 Mladi za mlade - oddaja TV Sarajevo (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 Film tedna: Na lovu - barvni film (Lj) - 21.45 Propagandna oddaja (Lj) - 21.50 Miniature: Dunajski komorni orkester (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj)

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 16.00, 18.00, 19.30 in ob 20.00.

ČETRTEK, 24. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Kaj je pripoved. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Ivan Štuhar: Nekaj nasvetov za zreje telic. 12.40 S pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 „Vrtljak“. 18.35 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansablom Silva Stingla. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturmo.

PETEK, 25. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Kaj je pripoved. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Zelnir: Sadni škodljivci in njih zatiranje. 12.40 Popevke brez besed. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 18.15 „Signal“. 19.40 Minute z ansablom Fantje treh dolin. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Top-pops 15.23 Literarni nokturmo.

SOBOTA, 26. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Andrej Orešnik: Krmiljenje krav po otelitvi in drugi. 12.40 Ob bistrem potoku. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmi in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 17.20 Gremo v kino. 19.40 Minute z ansablom Francija Puharja. 21.30 Oddaja za naše izseljenke.

NEDELJA, 27. OKTOBRA: 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Še pomnite tovariši. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 - 18.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 23.05 Literarni nokturmo.

PONEDELJEK, 28. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Sparing: Prijava sort za uradno poskušnjo v prihodnjem letu. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 19.40 Minute z Veselimi planšari. 19.50 Lahko noč, otroci! 22.20 Popevke z jugoslovanskih studijev.

TOREK, 29. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Glas, fonem, fonemi slovenskega jezika. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Dušan Modic: Sibirko rastoče jable in sadnih vrtovih. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtljak“. 19.40 Minute z ansablom Boruta Lesjaka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja in pesmi in besedi. 23.05 Literarni nokturmo.

SREDA, 30. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Pogacar: Vplivi dednih osnov in okolja na mlečnost ter gospodarnost reje krav. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.20 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 31. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Podjetje „Premetejo“. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jenko Zigon: Seminar iz gojenja in izkoriščanja gozdov - z godznimi posestniki. 13.30 Priporočajo vam... 15.45 „Vrtljak“. 19.40 Minute z ljubljanskim jazz ansablom. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 23.05 Literarni večer.

ČETRTEK, 24. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 Francoščina (do 10.10) (Bz) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Francoščina - ponovitev (do 16.10) (Bz) - 16.30 Svetovno prvenstvo v gimnastiki - barvni posnetek iz Varne (Lj) - 17.30 T. Seliskar: Bratovščina Sinjega galeba - I. del barvne TV nadaljevanke (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 Svet v vojni - serijski film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 F. Hečku: Rdeče vino - barvna TV nadaljevanke (Lj) - 21.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.30 Četrtekovi razgledi: Prosti čas na tujem (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj) - 22.15 Svetovno prvenstvo v gimnastiki - barvni posnetek iz Varne (Lj).

PETEK, 25. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.50 Angleščina (do 11.25) (Bz) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.00 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.20) (Bz) - 17.10 Obzornik (Lj) - 17.30 Varina: Svetovno prvenstvo v gimnastiki - barvni prenos IV - (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski notranjpolitični komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 Dobri sosed Sam - barvni film (Lj) - 22.10 Propagandna oddaja (Lj) - 22.15 TV kačipot (Lj) - 22.35 TV dnevnik (Lj).

SOBOTA, 26. OKTOBRA: 9.30 TV v šoli (Bz) - 10.35 TV v šoli (Zg) - 12.00 TV v šoli (do 12.30) (Sa) - 13.55 Nogomet Sloboda: Hajduk - (do 15.45) (Sa) - v odmoru Rezerviran čas (Lj) - 16.25 Dinseyev svet (Lj) - 17.10 Mozaik (Lj) - 17.15 TV obzornik (Lj) - 17.30 Svetovno prvenstvo v gimnastiki - barvni posnetek iz Varne (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanepolitični komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 Skrita kamera (Zg) - 20.30 Propagandna oddaja (Lj) - 20.40 Burt Bacharach - barvna zabavna glasbena oddaja (Lj) - 21.30 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.35 Obešenec - barvni film (Lj) - 23.05 TV dnevnik (Lj).

NEDELJA, 27. OKTOBRA: 9.25 Svet v vojni - serijski film (Lj) - 10.25 Otroška matineja: Zgodba o deklici Margareti, življenje v gibanju, barvna filma (Lj) - 11.10 Poročila (Lj) - 11.15 Kmetijska oddaja (Zg) - Nedeljsko popoldne: Mladi za mlade, oddaja TV Skopje Moški komorni zbor iz Celja, barvna

oddaja Za konec tedna Svetovno prvenstvo v gimnastiki Moda za vas; 18.55 Prepad - barvni kratki film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 Mirko Božič: Clovek in pol (Zg) - 21.00 Karavana: Glasinac, dokumentarna oddaja (Lj) - 21.35 Športni pregled (Bz) - 22.10 TV dnevnik (Lj) - 22.25 Košarka Bosna: Borac - posnetek (Lj).

PONEDELJEK, 28. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.30 TV v šoli (do 10.35) (Bz) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.30 TV v šoli - ponovitev (Bz) - 16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.50) (Bz) - 17.35 S. Jeličić: Fant in očala - IV. del otroške oddaje (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Naši zbori: Moški pevski zbor Ivan Cankar (Tabor) barvna oddaja (Lj) - 18.35 Narodni in pisava - II. del (Lj) - 19.05 Oddaja za skupščinske delegate (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 A. Hieng: Lažna Ivana - predstava SNG Maribor (Lj) - 21.40 Sodobna oprema: barvna oddaja (Lj) - 21.50 Mozaik kratkega filma: Madžarska kavalkada - barvni film (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj).

TOREK, 29. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 TV v šoli (Sa) - 10.05 TV v šoli (do 11.20) (Bz) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 TV v šoli - ponovitev (Sa) - 16.05 TV v šoli - ponovitev (Bz) - 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bz) - 17.30 M. Golar: Okroglo o Veržencih - IV. del otroške oddaje (Lj) - 17.45 Risanka (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Življenje v gibanju - barvni film (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Ne prezrite! Mladinski gledališče (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.35 3-2-1 (Lj) - 20.05 Aktualna oddaja (Lj) - 20.55 Propagandna oddaja (Lj) - 21.05 Thomas Hardy: Mračni jude - barvna TV nadaljevanke (Lj) - 21.55 TV dnevnik (Lj).

SREDA, 30. OKTOBRA: 2.45 Kinshasa: Boksarski dvojni Clay: Foreman - barvni posn. (EVR) - 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.50 TV v šoli (do 11.25) (Bz) - 15.25 TV v šoli (Bz) - 16.25 Posnetek boksar: srečanja Clay: Foreman iz Kinshasa (Lj) - 17.25 Zgodba o deklici Margareti - barvni film (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Po sledih napredka (Lj) - 18.40 Mozaik

ČETRTEK, 31. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 Francoščina (do 10.10) (Bz) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Francoščina (do 16.10) (Bz) - 16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.50) (Bz) - 17.30 T. Seliskar: Bratovščina Sinjega galeba, barvna TV nadaljevanke (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 Svet v vojni - serijski film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 F. Heško: Rdeče vino - TV nadaljevanke (Lj) - 21.20 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.30 Četrtekovi razgledi: Ljubez sprausje (Lj) - 22.00 Kontrastna slika - baletna oddaja TV Zagreb (Lj) - 22.40 TV dnevnik (Lj)

RADIO BREŽICE
ČETRTEK - 24. oktobra: 16.00 - 16.30 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. Nove plošče RTB - 16.30 - 17.00 - Aktualnost tedna, obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA - 26. oktobra: 16.00 - 16.30 - Malo za vas - nekaj za vse - 16.30 - 17.00 - Radijska univerza, Jugoton vam predstavlja - 17.00 - 17.30 - Kronika, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, Za naše najmlajše - 17.30 - 18.00 - Domače zabavne na val 192 m

NEDELJA - 27. oktobra: 10.30 - Domače zanimivosti - Priprave na ustanovitve samoupravnih interesnih skupnosti - Za naše kmetovalce: Kaj smo v brežiški občini dosegli pri izboljšanju pasemnega in kvalitetnega izbora krav - Poročila s seje skupščine občine Brežice - obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 - 14.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo

PONEDELJEK - 28. oktobra: 11.00 - 13.00 - Delovni kolektivi čestitajo ob prazniku občine Brežice, vmes reportaža s svečane seje skupščine občine Brežice v Piščah
TOREK - 29. oktobra: 16.00 - 16.30 - Napoved programa in srečanje z ansablom Alpski kvintet, Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici - 16.30 - 17.00 - Tedenski športni komentar, obvestila, reklame in filmski pregled - 17.00 - 18.00 - Mladi za mlade

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Siegfried Boepel, Dieter Hans Hettler, Charlotte Joerg, Crista Treib in Siegmund Knuettel iz Nemčije, Danilo Kovačić, Bojan Florjančič, Valentin Levstik, Marija Furman, Jože Novak, Anton Klemenčič, Josip Dobričin, Bojan Pureber, Dobrivoj Radojčin, Franc Rajer, Martin Peterlin, Marjeta Jožef, Alojz Hočvar, Franc Kristof, Milka Smolič, Pepca Šetina, Jožica Kocjan, Jelka Zajc, Alojz Sepaher, Jovan Petrič, Alenka Zorko, Majda Arko, Anica Gregorčič, Anton Tramate, Franc Šterk, Anton Mrgole, Anton Klobučar, Franc Gruden, Karel Zagorc, Jože Zagorc, Janez Šteblaj, Slavka Tramate, Alojz Keglovič, Lado Martinčič, Emil Parkelj, Ivan Krašovec in Albin Jordan, člani Novoteksa Novo mesto; Albin Hrovat in Stanislav Celesnik, člana Pionirja Novo mesto; Milan Fir, Anton Petje, Boža Kajič, Ivan Kastelic, Marjan Godler, Jože Mežnar, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; dr. Leopold Morela in dr. Ludvika Baraga, člana Splošne bolnice Novo mesto; Milan Preber, član UJV Novo mesto; Franci Kristan, član Intereurope Koper; Nikola Padevski, član Dominvesta Novo mesto; Olga Vidrih, Anica Kozelj, Marija Kajič, članice Laboda Novo mesto; Alojz Muhič, Franc Kralj, Ivan Bobič, Polde Božič, Franc Andrejčić, Ivan Mlakar, Vinko Kapler, Jože Kolenc, Antonija Oberč, Fani Redek in Milan Rodič, člani IMV Novo mesto; Janez Turk, Ivanka Petan, Ivanka Eriah, Ivan Pirh, Matija Bradac, Stanko Tramate, Jožica Springer, Angelca Kulovec, Janez Turnšek in Jože Senica, člani Novolesa Straža; Jože Bregar, kmet iz Dobrave; Janez Tomc, Alojz Bučar in Jože Smrekar, člani Novomontaže Novo mesto; Ivan Šašek, član Pionirja Novo mesto; Ludvik Pražnik, kmet iz Grmovlje; Franc Šinkovec, kmet iz Zaloga; Jože Rupar in Ivan Kunstelj, kmeta iz Klenovika; Ivica Vitezl, dijakinja iz Mirne; Jožefa Smrekar, gospodinja iz Zaloga; Roman Celesnik, član Osnovne šole Škocjan; Matija Kocjan, članica Industrije obute Novo mesto; Julka Rupar in Anton Barborič, člana Iskre Novo mesto; Jože Rešetič, kmet iz Tomažje vasi; Franc Goli, član Mercatorja Novo mesto; Slavka Mlakar, članica KZ Krke Novo mesto; Branka Gorenc, gospodinja iz Segonji Anica Zupet, gospodinja iz Škocjana; Nada Jene, gospodinja iz Zavalne; Anton Jene, član PTT Škocjan; Jože Ferkolj, kmet iz Hrastulji; Alojz Gruden, član Varnosti Novo mesto; Tončka Zupan, gospodinja iz Poljan; Marta Zorc in Marija Šašek, gospodinja iz Dolža; Anica Lamovšek, Milica Brodar, Stefka Campa, Slavka Vidmar, Majda Mrgole, Majda Rebernik, Danijela Gasperšič, Zvonka Volf, Irena Rom, Renata Šali, Anica Šimec, Tatjana Kirn, Ljuba Sukovič, Jelka Lužar, Franci Starc, Sonja Redek, Lidija Gornik, Jožica Kristof, Darinka Pavlin, Sonja Forčezin, Zmaga Miklavčič in Srečo Stangelj, dijaki Ekonomske srednje šole Novo mesto; Anica Repše, dijakinja iz Gotne vasi; Marija Murn, dijakinja iz Dvora; Slavica Kastelic, dijakinja iz Velike Bučne vasi; Marija Može, dijakinja iz Dolža; Dušan Jovič, dijak Kmetijske šole Grm.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Ivo Pirkovič: O svobodni republiki pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšetu

Od Litje so se legisti maskirali s partizanskimi kapami, da bi jih ljudje ne spoznali. Prebili so se nazaj čez Krko in se pri samotni Sv. Ani blizu Smolenje vasi vkopali. Neke partizanka z Gorjancev se je pri Pavličevih, po domače Pavčevih v Orehoviči, preoblekla v kmetico in z jerbasm hrušk, kakor da jih prodaja, odšla v njihova taborišča, da bi si ogledala položaje.

Na Kiri si je petnajst partizanov opasalo triglavke z rdečimi trakovi, da bi v boju ločili belogardiste, ki bodo gotovo zopet poskusili z zvižaco. Pri vaškem zaščitniku Bakšetu so pustili nahrbtnike in odhiti za Tomšičovo brigado v napad, do katerega je prišlo pri Sv. Ani zgodaj zjutraj 14. avgusta.

Prestrašeni legisti so z raketami klical pomoč iz Novoga mesta. Italijani so jih rešili s topniškim ognjem z Marofa in z oddelkom italijanskega 24. polka, ki je poskušal priti partizanom za hrbet. V boj so pripeljali tudi oddelke osemindesetih jetnikov, ki so jih bili pred dobrim tednom z grožnjami, da jih bodo sicer internirali, zbrali v novomeški ječi in jih s silo uvrstili v belo gardo.

Boj pri Sv. Ani je tako bele prisilil, da so pred ljudmi dokončno sneli svoje lažne krinke, češ da se zbirajo za boj proti Italijanom. Sedaj so morali odkrito nastopiti v okupatorjeve vrste. Prenehali so biti „Štajerski bataljon“ in se odtlej imenujejo „Legija smrti“.

Tomšičeva brigada je v tej krvavi bitki zgubila tudi pogumnega študenta Viktorja Majzlja, Šentjernejčana, ki ni hotel med bojem zapustiti ogro-

orožjem. Italijani niso zanič in njihovo orožje prav tako.

Tako ni mogel govoriti med dvema italijanskima oficirjema in pod kraljevo sliko belogardistični oficir, ampak lahko samo italijanski agent. Kapetan Janko Debeljak je bil, kot bomo še slišali, res v italijanski obveščevalni službi že od leta 1935. Klerikalci ga niso marali in so pripravili celo atentat nanj, da bi se ga iznebili, odločili pa so seveda Italijani.

Po svojem znamenitem govoru jetnikom je kapetan Debeljak zapretel, da bodo vsi, ki se ne pridružijo belim, poslani v internacijska taborišča. Dovolil jim je pet minut za premislek. Zavladala je grobna tišina.

Prvi se je odločil in stopil na desno stran zločinec Alojz Zidarič-Kramarjev z Grb v Šentjerneju. Ze pred leti je strahoval svoje kraje s požiganjem hiš in staj, da so morali prestrašeni kmetje cele noči oboroženi stražiti svoje domove. Njegovo ime najdemo pozneje v najtemnejših poglavjih zgodovine belogardizma.

Drugi je bil Jernej Rajer, rudar v Nemčiji, kjer se je moral z njim nekaj zgoditi. Ob vdoru Nemcev se je na dopustu v Šentjerneju našemil z neko čudno uniformo in po cestah oznanjal prihod nacizma. Legisti so se pozneje hvalili, da so ga v novembrskem napadu 1942 na Mihovo sami likvidirali, vendar je danes dokazano, da je bila tista krogla partizanska.

„Kaj naj storim?“ je v vznemirjeni gruči jetnikov jadikoval tretji, branjevec Avgust Cvelbar iz Šentjerneja, „župnik mi je bil že prej sovražan, če pa sedaj ne pristopim še k njim, mi bodo uničili trgovino.“ Omahovaje je stopil za požigalcem in smuljivim rudarjem na desno.

Ni se obotavljal sin šentjernejskega krojaškega mojstra Stanko Švalj, ki ga je bil župnik že v jeseni z bratancem Karlom Švaljem iz Ostroga in Janezom Guštinom z Mokrega polja poslal v skrivno šolo Katoliške akcije v ljubljanskih Križankah, kjer so jih vzgajali za bodoče oficirje, politične voditelje in ovaduše belogardistične zarte. Za Stanka Švalja so razširili glasove, da so ga poslali v orglarsko šolo. (Karel Švalj je že prve dni po povratku iz šole spomladi 1942 več rojakov spravil v ječo, kjer je eden od mučenja oglasel, drugemu se je omračil razum, ovaduha pa je komaj ušel gnevu domačinov in ni nikoli več videl rodnega doma.)

Med legističnimi novinci bi kazalo omeniti morda še Marjana Wolbanga, železničarja, ki je s Planine nad Logatcem pribležal na Dolenjsko. Tu je bil spočetka v partizanih. Šmihelski kaplan, njegov rodni brat Karel, je poskrbel, da so mu sedaj nemudoma našli oficirske znake in je bil dodeljen poveljstvu. Iskrenost svoje spreobrnitve je hotel izpričati tako, da je na Dolenji Brezovici že v jeseni ukazal skopati grob petnajstletnemu otroku Mihi Rolihu iz Gorjanskega bataljona, pa je doživel, da je razjarjeni vaščan Kegljevič vdri v postojanko, podrl nasilneža s poveljnškega stola in ga med ogorčenimi krici: „Ti nam boš otroke streljal!“ mlatil, valjal in brcal, dokler ga ni intendantka Irena z obupnimi prošnjami rešila iz rok maščevalca.

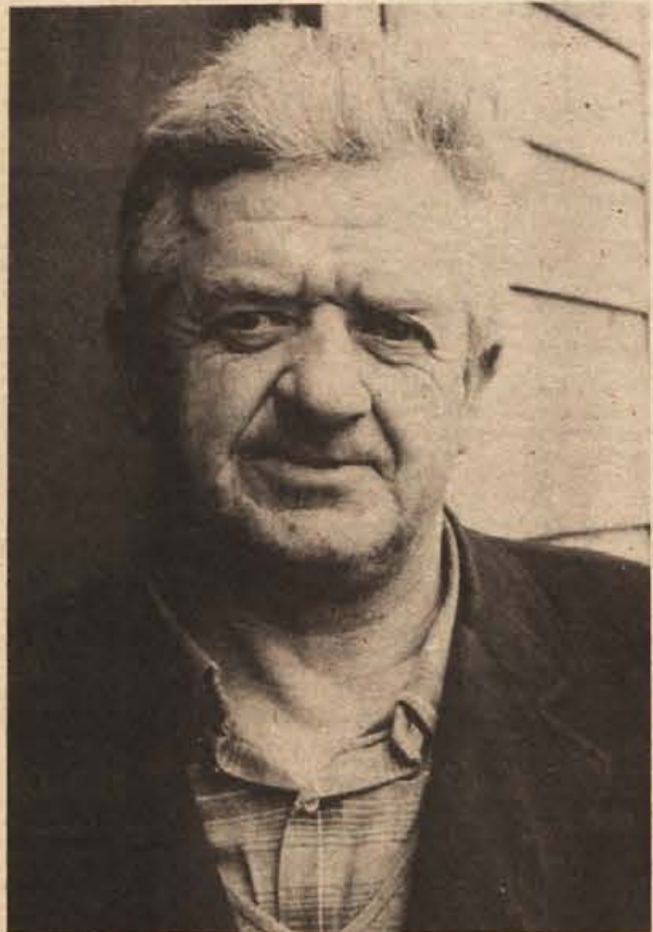
Poučne so številke prvega Debeljakovega nabora za bele med jetniki: Od 280 zaprtih Šentjernejčanov se jih je, po izjavi neke priče, komaj 33, po ohranjenem spisku pa le 31, odločilo, da se bodo iz ječe rešili k belim; vsi drugi, 249 jetnikov, pa so si izbrali rajši preganjanje in trpljenje kot sramoto. Svobodna republika pod Gorjanci je ohranila svojo čast in ponos.

Tu in tam so koga po naboru izpustili. Med njimi je bil tudi kleparski mojster Anton Grubar iz Šentjerneja. Pozneje je povedal, da so jim za pretleli, da bodo vsakega ubili, ki bi si drznil kaj črhniti o tem, kako so v zaporih nabirali za legijo.

Cesar pa si niso upali povedati izpuščeni jetniki, si je mesec dni pozneje, 6. septembra (1942), zapisal v svoj skromni dnevnik stari svetokriški župnik Andrej Zupanc: „Legija smrti je italijanska tvorba iz bivših kaznjencev kozjancev in deportirancev.“

PLAŠČ IN KRUH ZA MRTVEGA TESARJA
Neki dan v juliju 1942 je v smolenjevaškem zaselku Blatniku potrkal na okno revne bajte tujec. V koči je živel tesar Anton Mihalič z družino. Obiskovalec mu je izročil šest parov čevljev in mu velel, naj jih odnese partizanom v Trško goro.

Tujca z imenom Skala je bajtar po videzu poznal, saj je moral po njegovem ukazu že nekajkrat v Smolenjo vas po hrano za partizane. Tesarju se ni bilo ničesar bati, saj je Skalo videval v družbi krojača Ludvika Sladeka, ki je bil znan zaščitnik Osvobodilne fronte v Smolenjavi vasi.

Človeku se podrejam

Pet odlikovanj ima Janez Hrovatič, rabski internirane, partizan, aktivist Osvo-bodilne fronte in Socialistič-ne zveze, dolgoletni pred-stavniki krajevne skupnosti Birčna vas, ta enainšestde-setletni upokojeni strojevod-ja iz Stranske vasi, čigar ime je vtakano v napredek več kot desetih vasi in ki dan-danes z osebnim zgledom nenehno dokazuje, da je tudi v nerazvitem območju možno napredovati. Zadnje odličje mu je pred kratkim stisnil v roke predsednik rep-ubliške konference SZDL Mitja Ribičič na slovesnosti v Ljubljani. Mitja Ribičič je tedaj izročil Titova odliko-vanja trinajstim možem, zaslužnim za razvoj krajevne samouprave, Hrovatič pa ga je prejel kot edini iz ožje Dolenjske.

kovnicah veliko lačnih ust, so mu rekli, naj si služi kruh. Ko je prišel v novomeško kurilnico za kurjača, je skromnost oplemenitil z disciplino, marljivostjo. Le tako je lahko kasneje ob pičli šolski izobrazbi (štirih razredih osnovne šole) končal strojevodsko šolo in štiri-najst let vozil tovar in potni-ke. „Ta poklic me je naučil vestnosti in skrbi. Kot takrat pa imam tudi zdaj vselej pred očmi človeka, katere-mu podarjam vse svoje zna-nje, izkušnje in sposobno-sti.“

Krajevna skupnost Birčna vas je, pod več kot sedemlet-nim predsednikovanjem Ja-neza Hrovatiča zgladno na-predovala. Električno omre-žje so obnovili v dvanajstih vaseh, zgradili trinajst kilo-metrov novih cest, od tega tri kilometre ceste, ki pove-zuje birčensko krajevno skupnost s Podgradom, ure-dili so vodnjake, studence in nenehno popravljali poti. Pravkar gradijo prizidek pri podružnični šoli. Janez Hrovatič pravi, da bo to ko-ristilo predvsem otrokom, ki jim po odhodu iz šole ne bo treba več iz toplih copat v zmrznjene čevlje. Sam je že večkrat prijel za zidarstvo žli-co ali mešal malto za železo-beton. Kadar na sestanku reče: „Dajmo, fantje!“, po-meni to, da bo on sam med prvimi. „Morda imam zato uspeh pri ljudeh, morda mi ljudje zato zaupajo in morda prav zato vztrajam.“

IVAN ZORAN

Bližnje hiše okrog novomeške tovarne avtomobilov so 16. oktobra spet do-živele razdejanje ob preslabo zavarovanem miniranju terena

16. oktobra okrog 15.25 so pri pripravi zemljišča za novo halo IMV v Zabji vasi minirali teren, zemlja in kamenje pa je letelo daleč naokrog in je poškodovalo 15 hiš. Večina teh je novih v Naselju Ivana Roba. Škoda je velika, na kraj nesreče pa so prišli preiskovalni sodnik, javni tožilec in kriminalist UJV.

Razstreljevanje terena se pri širi-tvi tovarne IMV ponavlja vsa leta. Do poškodb na tujih hišah tokrat ni prišlo prvič, zato je povsem razum-ljivo, da so stanovalci v okolici raz-burjeni, pa tudi prestrašeni. Tokrat so na hišah poškodovane strehe, fa-sade, stavbe so obrizgane z blatom, ponekod so popokale tudi betonske plošče, počili so prezidi, poškodova-ni so leseni obodi sten, polomljene so antene, lomilo je špirovec, dimni-ke itd. Skratka: gre za pravo razde-

janje, in to na novih hišah, ki so jih ljudje zgradili s pritrjevanjem in tru-dom. Nekatere sploh še niso povsem dograjene.

Na prvi pogled kaže, da je tokrat-ne škode za najmanj 150.000 din, vendar bodo dejansko škode ocenili strokovnjaki. Ker je takrat deževalo, je bilo zelo žalostno posebno v hi-šah, ki jim je kamenje potoklo opeko in strešno ogrodje. Geološki zavod, izvajalec del za IMV, je po-tem poskrbel, da so delavci začeli popravljati poškodovane strehe.

Se huje kot nove stavbe v Naselju Ivana Roba je večkratno miniranje, posebno pa zadnje, prizadelo staro hišo na Karlovski cesti 2, kjer stanu-jejo Remsovi. Albinca, upokojena frizerka, je povedala:

„Sestindvajset let smo v tej hiši. Zdaj je bivanje v njej postalo nevar-no. Velike, tudi 3 cm široke razpoke so v spalnici, v moji sobi, v kuhinji in v kleti. Zdi se mi, da so poškodbe take, kot smo jih doživljali med vojno po bombardiranju. Ker je hiša vsa razmajana, razpokana, mimo pa gre po cesti dan na dan promet s težkimi vozili, se špranje polagoma povečujejo, ker se hiša kar naprej irese. V nevarnosti smo...“

Da tovarišica Albinca ni pretirava-la, sem se prepričala na lastne oči. Remsovi so zares pogumni, da si upajo bivali v taki stavbi, saj jim je inženir statik že pred leti rekel: „Nevarno je. Lahko, da greste zve-čer spat, zjutraj pa vas ne bo več...“

Prizadeti ljudje zahtevajo, da bo IMV povrnil prizadeto škodo, pred-vestem pa, da bodo pri nadaljnjih delih poskrbeli za večjo varnost. Mora-li bi tudi najti krivca.

R. BACER

VLOMILEC JE NA DELU

Vse kaže, da se nekdo aktivno ukvarja z vlomilsko obrtjo, kajti zadnje čase je bilo na novomeškem območju več vlovov, po dva v eni noči, in to 19. in 20. oktobra. To noč je neznan vlomilec obiskal samopostrežno trgovino v Bršlinu. Najprej je razbil steklo v bifeju in se splazil v lokal, od tam pa še v trgovino. Založil se je v tekstilnem oddel-ku, iz predala pa je vzel za 200 din drobiža. Ropot stekla je slišal vratar v samskem domu PIONIR, ki je šel do ceste pogle-dat, kaj se dogaja. Vse kaže, da se ga je vlomilec ustrašil, kajti ukradeno blago je pustil med begom kar na njivi med trgovino in železniško postajo.

Vlom pa so imeli tudi v trgo-vini „Zmaga“ v Novem mestu. Tu so našli razbito izložbeno okno. Vlomilec si je izbral lepe čevlje, nato pa lokal po isti poti zapustil.

Ponoči 20. oktobra smo imeli spet dva vлома. Vlomilski obisk so imeli v Mercatorjevi samopo-strežbi na Zagrebški cesti v No-vem mestu in pa v restavracijo hotela Grad Otočec. Prav-verjet-no, da dolgoprstnež ne bo dolgo delal škodo.

AVTO NA STREHO

Zaradi prehitre vožnje se je 14. oktobra ob 19.45 zakotalil s ceste med Črnim potokom in Livlodom pri Kočevju oseben avto, ki ga je vo-zil Tomislav Ban iz Podgorške ulice v Kočevju. Do nesreče je prišlo na ovinku. Avto se je prevrnil na streho in nato spet na kolesa ter obstal 8 m izven ceste. Pri nesreči je bil lažje poškodovan Jože Malnar iz Kočevja, na avtu pa je za 5.000 din škoda.

ZAPUSTILA OTROKE IN SLUŽBO

Kočevski miličniki so dobili od ribniškega socialnega skrbstva obvestilo, da se V. I. iz Prijatelj-vega trga v Ribnici, stara 21 let, že dalj časa klati okoli, verjetno po Kočevju ali okoli. Seveda to klatenje ne bi bilo nič posebnega, če ne bi doma pustila treh mladoletnih otrok. Za nameček je mlada „mamica“ samovoljno zapustila tudi službo. Kočevski miličniki so jo našli 15. oktobra in jo predali socialni delavki občinske skupščine Ribnica.

ZA OBČINSKI PRAZNIK

Poleg delavskih športnih iger in tekmovalcev v motokrosu sodelujejo v počastitev praznika občine tudi druge športne ekipe. V Pišecah so tekmovali v streljanju na glinaste golobe lovcem, številne ekipe šolskih športnih društev in mladinskih akti-voev so sodelovale v jenskem krosu, danes pa bo v Brežicah še rokometni turnir SSD.

Narasli potok v Kop-rivnici prekinil igro

Sobota, 5. oktobra, je bila ta-ka, kot so vsi ti zadnji dnevi: si-va, mokra, deževna. Koprivniški potok je visoko narasel, kar pa življenja v Koprivnici še ni zmoti-lo.

Tega dne se je komaj petletni Bojan Kužner igral na razsežnem dvorišču in pogosto zašel tudi na cesto, ki je v neposredni bližini. Njegovi starši so budno pazili, da bi se mu kaj ne zgodilo, toda ni-šo računali na narasle vode bližnjega potoka.

Bojanček je prišel do potoka in občudoval naraslo vodo, ki je v valovih nosila najrazličnejšo ropotijo in vejevje. Zaradi rado-vednosti se je preveč približal strugi. Podivjano vodovje ga je potegnilo vase in odneslo. Skoraj 400 metrov daleč ga je narasli potok nesel v svojem kalnem območju, dokler se ni trupelec ustavilo v obpočetnem grmovju. Vsa soseska je z Bojanovimi starši veliko ur iskala pogreša-rega fantiča. Niso pomislili, da ga bo voda odnesla tako daleč. Pri iskanju so se vsi vsestransko trudili, žal pa mladega življenja ni bilo mogoče rešiti.

Minuli oktobrski sobotni dan bo za Koprivnico ostal nepozab-ten, mrk in tujen.

JOŽE MOŠKON

RUDAR - KRKA

7627-6889

Kegljači Krke so se vrnili iz Trbo-velj, kjer so se v prijateljskem sreča-nju pomerili z vrsto Rudarja in te-ko v 8 x 200 lučajev tesno izgubi-li. Pri gostih je bil najboljši Hren, ki je podrl 929 kegljev.

PET RANJENIH PRI MIRNI

Po hudi prometni nesreči, ki se je zgodila v ponedeljek, 21. oktobra v Trsteniku pri Mirni, so odpeljali v novomeško bolnišni-co 5 hudo poškodovanih ljudi, dva avtomobila pa sta precej raz-bita. V nepreglednem ovinku sta na mokri cesti pripeljala nasproti German Marolt iz Bistrice in Mirko Strk iz Zagreba. Vozili sta silovito trčili, nakar je Maroltov avto odbilo na njivo. Strk pa je pristal ob živi meji. Poškodovana sta oba voznika, Maroltov sopot-nik Milan Prijatelj iz Rakovnika in sopotnici v Zagrebčanovem avtu. Ena je Pavla Kranjč z Mirne, za drugo ne vedo imena.

Take grozljive luknje so kazale hiše na Naselju Ivana Roba nekaj minut po miniranju v IMV, kot bi jih prizadejal potres ali bombni napad. Gospodinja Marija Radaković s solzami v očeh nemočno opazuje razdejanje in dež, potem ko se je perilo ponovno pralo v stroju. (Foto: Mikulan)

Vrnjena lepota pretekle dobe

Na dvorišču brežiškega gradu obnovljeni sončni uri - Arkade razkrite

Čas je neusmiljen, celo mogočne gradove načne. Noben kultur-nozgodovinski spomenik ne uide propadu, če pravočasno ne poskr-bimo zanj, če ga ne vzdržujemo. Take posege zahteva tudi brežiški grad.

Lani so obnovili zunanjsčino treh grajskih stolpov, prenovili so sever-no in vzhodno fasado ter temeljito zakrpal streho. Sredi oktobra letos je bila obnovljena notranja dvoriš-čna fasada, ki je vrnila gradu nek-danjo lepoto.

Obiskovalcu se ob vstopu na dvo-rišče odpre popolnoma nov pogled. Zahodna stran grajskega poslopja med severnim in južnim obrambnim stolpom je vsa spremenjena. Pusta kasarniška zunanost se je umaknila elegantnim stebrom in lokom v

obeh nadstropjih. Arkadna hodnika so namreč naknadno zazidali, ko so v grad presele urade.

„Človek zares preseneti razkrita arhitektura - lepota, tembolj ker je to prva v čja prezentacija arkad v Sloveniji in obenem dejanje zares vredno pohvale“ ves navdušen izjav-lja prof. France Kokalj.

Prof. Kokalj predava konservator-stvo in restavracijstvo na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Je star znanec Posavskega muzeja. Vrsto let je delal zanj, ko je bil za-posten še na Zavodu za spomeniško varstvo, s katerim sodeluje še sedaj.

Za Posavski muzej meni prof. Kokalj, da je eden redkih, ki se je znal takoj po ustanovitvi pravilno vklopiti v spomeniško varstvo. Pre-pričan je, da imajo Brežice najbolje urejen grad in muzej v Sloveniji. Takole pravi:

„Vseskozi ga je vodila dobra roka, od profesorjev Franja Stiplov-ška do Stanka Skaljerja in inž. Fran-ca Filipčiča, ki sedaj kot vršilec dol-žnosti ravnatelja s tenkim poslušam

nadaljuje začetno delo.“

Prof. Kokalj je na dveh dvoriš-čnih stenah na novo poslikal sončni uri, ki sta v preteklih časih izmeno-ma merili čas, ena dopolodne, druga popoldne. „Oba sta sestavni del ba-ročne notranjsčine,“ pojasnjuje. „Za uro na dvoranski steni ne vem drugega kot to, da je po ohranjenem stilu podobna iluzionistični poslikav-i na stopnišču. Zato sem vanjo vkomponiral kompozicijo, podobno tem alegorijam. Tudi Attemssov grb sem obnovil. Uro na severni strani sem restavriral tako, da sem ohranil čim več originalnega. Nekateri stvar-ri sem na novo naslikal in jih osvježil z umetnimi snovmi. Ta ura je bila sorazmerno dobro ohranjena. Pri svojem delu sem težil za tem, da ne bi bila preveč nova, zato sem upo-števal stare oblike in materiale. Upam, da sem se približal poslikavi, ki ne izstopa iz koncepta gradu niti po tehnološki niti po stilni plati.“

Svojo misel zaključuje prof. Kokalj z besedami: „Vsa ta obnova zahteva na notranjem dvorišču po-novno ureditve parka iz 18. stoletja. Treba bo poklicati še strokovnjaka, ki bo poskrbel, da se bo nasad zel-jenja ujel z grajsko arhitekturo.“

JOŽICA TEPPEY

Obnovljena ura na dvoranski steni.

Prof. France Kokalj

Kozerija

UTOPLJENO RAZOČARANJE

– Dober dan, gospod Re-pič. Izvolite, prisedite, bova kaj srknila.

– Dober dan. Slabo kaže. Vreme je kisto, primerno za samomoro. Vse bo vzel hudič: grozdje, sadje in – nas.

– No, ne tako črnogledo, gospod Repič, prosim vas, ne tako črnogledo. Nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha. Nobena.

– Le čemu naj se radujem, prosim vas? Svoji starosti, nemo-či, odvisnosti od drugih?

– Saj niste sami, gospod Repič. Imate hčerko, pa tudi sina. Dva vaš bosta preživela, ni hudič. Bosta.

– Na mladino se ne gre za-našati. Rečem vam. Huligani so to. Poglejte tistega z grivo. Ne, ne, tam na levi. Da, tiste-ga. Baraba! Žuli svojo coca colo in bulji predse kot narko-man. In na takšnih stoji svet.

– Da, dvakrat dva deci.

Čistega. Pa hitro. – Pa dekleta. Po cestah ho-dijo napol gole. Slabo mi prihaja. Pa plesi pa kino pa gledališče. Izvolite cigareto; naj-močneje, kar jih imajo. Boste še dva deci?

– Seveda. Letošnje mi prij-a zaradi obilice kisline. Veliko padavin – pa je kislejše, kaj-

ne, gospod Repič?

– Kislo je moje življenje, še bolj kisto bo. Saj pravim. Ne morem videti teh pokvarjen-cev. Nam ni bilo tako lepo. Vsega imajo preveč, zato so takšni... Le kje tiči nata-kar? Saj boste še, kajne?

– Naslednjo rundo plačam jaz, prav?

– No, no. Toliko še premo-rem, nisem na slabem, da bi ravno beračil. Ga vidite? Puha predse, da mi slabo prihaja. Kar izvolite, kar je na miži, je ponujeno. Dovolite, da vam prižgem? Stara šola, ki ve, kaj je olika. Ne pa današnja mladost. Na zdravje!

– Prijetno je tako sedeti in kramljati, kajne, gospod Re-pič?

– Odlično. Še bolj veselo bi bilo, ko bi človek vedel, da bodo ti, ki prihajajo za nami, skrbeli za bodočnost. Tudi za nas. Toda tega ni pričakovati. Od vola lahko dobiš le kos go-vedine... Dajva, naročiva litrček, da ne bova mučila na-takarja.

– Prav imate, gospod Re-pič. Litrček. Črna. Da utopi-va razočaranje nad pokvar-jeno mladino. Eks, da ne bom videl teh pokvarjenih pijan-dur!

TONI GAŠPERIČ

Pogled na tovarniške objekte v Novem mestu

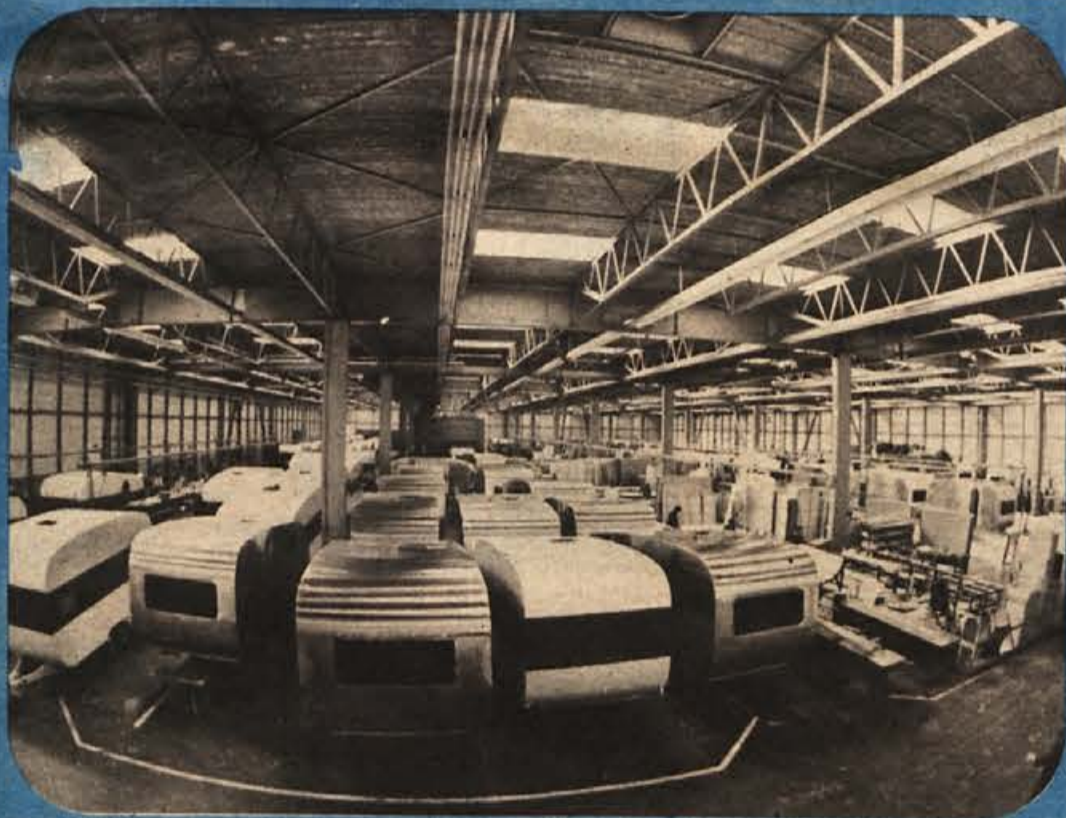
Izdelki IMV na Zagrebškem velesajmu

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

*Kolektiv OZD IMV, proizvajalec osebnih in dostavnih avtomobilov, stanovanjskih prikolic ter servisne opreme
čestita za praznik občin*

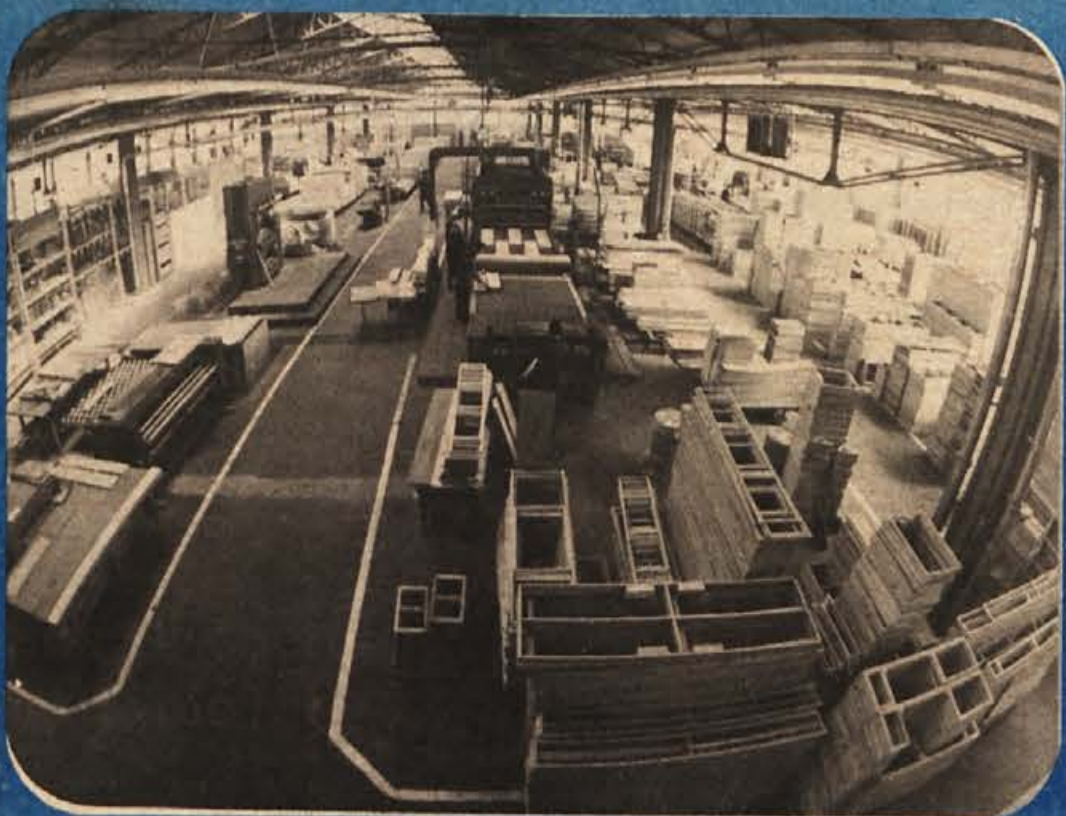
BREŽICE in NOVO MESTO

Tovarna prikolic v Brežicah

Proizvodnja osebnih avtomobilov R4, R12 in R16

Tovarna opreme v Sentjerneju

Nekaj vozil iz proizvodnega programa dostavnih vozil

NOVOTEKSOVIH ŠESTINDVAJSET LET...

V Sloveniji je danes tekstilna industrija pomemben gospodarski dejavnik, saj zaposluje od skupno 550.000 zaposlenih v gospodarstvu kar 42.000 delavcev. Tekstilni delavci pa predstavljajo 15 odstotkov zaposlenih od vseh zaposlenih v industriji, ali z drugimi besedami — tekstilci ustvarijo kar 12 odstotkov družbenega proizvoda!

Novomeška tekstilna tovarna NOVOTEKS je imela med obema vojnoma le skromno tekstilno tradicijo, danes pa jo moramo uvrstiti med gospodarske organizacije, ki so na naših tleh zrastle po osvoboditvi in se razvile v dobrih dveh desetletjih in pol do zavidljivih razsežnosti.

Na samem začetku je proizvodni NOVOTEKSOV program zajemal proizvodnjo več vrst preje in tkanin. Ko je stekla proizvodnja še v metliški predilnici, se je pričel skokovit razvoj podjetja. V nekaj naslednjih letih so tovarno postopoma renovirali, leta 1963 pa so pričeli proizvajati DIOLEN, ki je, pomešan z volno, hitro izpodrinil nylon, perlon, enkalon in druga umetna vlakna. 1966. leta je bilo narejenih 1.375.000 kvadrat-

nih metrov tkanin in 717 ton preje. Poprečni osebni dohodek je znašal 72.852 Sdin, podjetje pa je prispevalo več kot 130 milijonov Sdin za stanovanja svojih zaposlenih.

Leta 1970 so vnesli v NOVOTEKSOVO proizvodnjo dve novosti: tovarna je pričela konfekcijsko proizvodnjo hlač, uvedena pa je bila tudi nova tehnologija — blaga iz pletenin, ki se ne mečkajo in so 100-odstotno pralna.

Pred tremi leti je pričel NOVOTEKS postopno širiti trgovsko mrežo po vsej Jugoslaviji. Zgrajeno je bilo 11 trgovin, ki so še z dvema novomeškima lani ustvarile za okoli 25 milijonov dinarjev prometa. 1972. leta se je pričel NOVOTEKS širiti in tako so nastajali novi obrati izven novomeških meja: tako konfekcija hlač in kril v Vinici in hercegovski Trebinju ter tovarna peščeno-cementnih strešnikov v Dobruški vasi pri Novem mestu.

V Vinico, najbolj nerazvito območje Bele krajine, je NOVOTEKS vložil več kot 22 milijonov dinarjev; s to investicijo bo odprtih okoli 250 novih de-

lovnih mest. Ko bo tovarna delala s polno zmogljivostjo, bodo v Vinici izdelali 300.000 parov hlač in 250.000 ženskih kril na leto.

V konfekcijo hlač v Trebinju je NOVOTEKS vložil 10 milijonov dinarjev. Že čez čas bo v tej tovarni zaposlenih okoli 400 ljudi, ki bodo izdelali na leto 400.000 parov hlač.

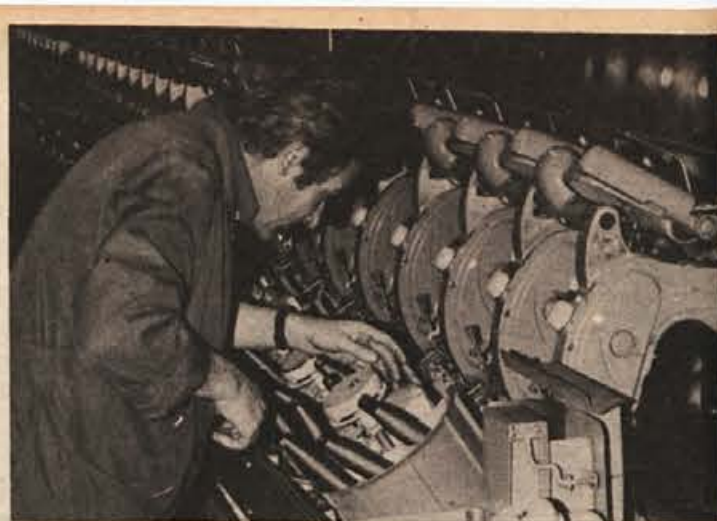
9. februarja lani je bila narejena prva opeka v obratu „Strešnik“, tovarna pa je uradno stekla 7. aprila 1973. V njej je zaposlenih 85 delavcev, ki so lansko leto naredili za okoli 15 milijonov izdelkov, ali z drugimi besedami: z njihovimi izdelki bi lahko prekrili 2.000 streh!

Lani je bilo v NOVOTEKSU in v vseh njegovih obratih 2300 zaposlenih, njihov poprečni osebni dohodek pa je bil 2.242 dinarjev. Pri vseh teh uspehih, povečani proizvodnji in velikih investicijah pa ni bil zapostavljen tudi neposredni proizvajalec. Pred letom 1965 je NOVOTEKS gradil predvsem družbena stanovanja (okoli 60), potem pa so začeli delavci organizirano graditi v Bučni vasi. Do lani so si zgradili 75 stanovanjskih

hiš, razen tega pa je tovarna pomagala zgraditi tudi 20 družbenih in približno 40 stanovanj oziroma zasebnih hiš na leto izven tega področja. Podjetje ima v vseh svojih obratih menze, kjer delavci lahko malicajo in kosijo po dokaj ugodnih cenah. V okviru tovarne sta v Novem mestu organizirani še otroško varstvo — v času, ko starši delajo, je v varnem zavetju okrog 60 otrok — ter splošna ambulanta.

Vsako leto preživi dopust ob morju približno 350 članov delovne skupnosti s svojci v Selcah, Novem gradu, Sabunikah ali pa v dveh prikolih „Adria“, ki sta vsako leto v drugem kraju. Dopust lahko prežive delavci tudi na Veliki planini ali pa na Gorjancih, kjer je NOVOTEKS za 20 let najel planinski Dom Vinka Paderšiča. Ena izmed pomembnejših investicij so tudi sredstva, ki jih je tekstilna tovarna NOVOTEKS vložila v gradnjo osemletke v Bršlinu.

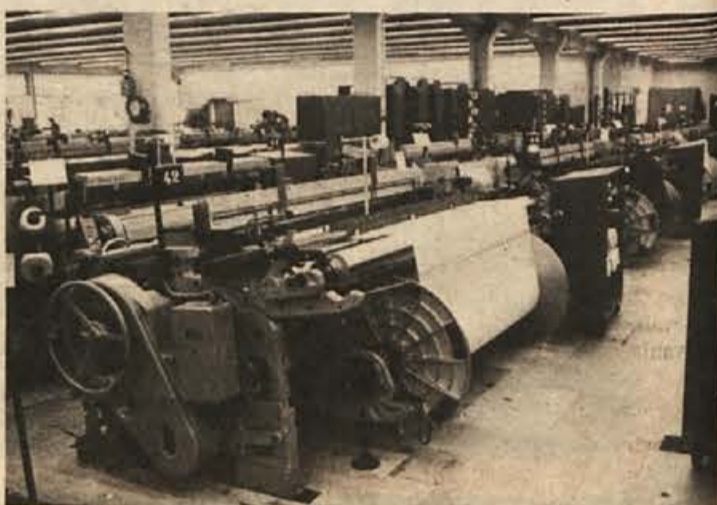
Z drugimi besedami: tekstilna tovarna NOVOTEKS iz Novega mesta si je v dobrih 26 letih in pol pridobila ugled enega najboljših jugoslovanskih volnarskih podjetij, NOVOTEKSOVA konfekcija pa je prvi in najkvalitetnejši proizvajalec hlač v naši državi. S postopno modernizacijo in specializacijo proizvodnje so NOVOTEKSOVI tekstilci v vseh svojih obratih dosegli na področju izdelave česanih, volnenih in sintetičnih tkanin ter konfekcije tako visoko produktivnost in kvaliteto, da se lahko primerjajo s sorodnimi tovarnami tudi zunaj naših meja.

Pri stroju

Hlače za vsakogar

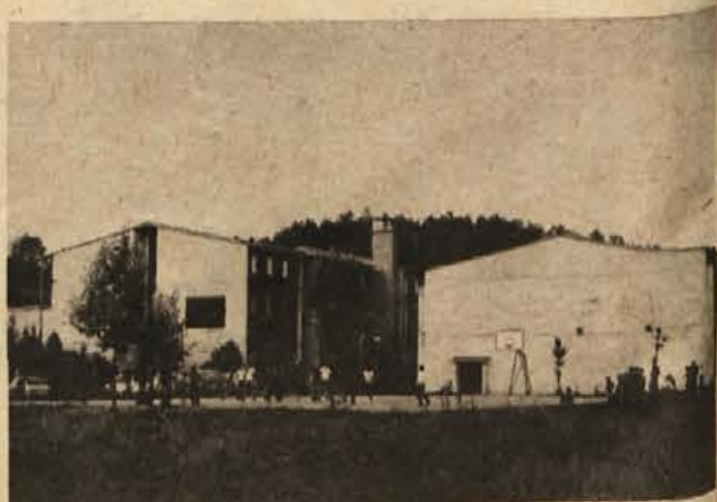
Moderni stroji

Dom „Pri gospodični“

Otroško varstvo

Šola v Bršlinu

Konfekcija na Vinici

Predilnica v Metliki

Naselje v Novem mestu

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK OBČINE
NOVO MESTO!

OBČINA NOVO MESTO:

iz leta v leto krepimo materialno osnovo, svoj splošni in osebni standard

Predsednik Jakob Berič (desno) je delegacijo skupščine SRS – vodil jo je predsednik dr. Marijan Breclj – seznanil z aktualnimi gospodarskimi in družbenimi vprašanji novomeške občine.

S POMOČJO SOLIDARNOSTNEGA SKLADA 175 STANOVANJ

Vrsta kulturno-zabavnih in športnih prireditev ter otvorenih gospodarskih in komunalnih objektov bo prispevala, da bomo letošnji občinski praznik še posebno slavnostno praznovali. Prav gotovo bodo k temu precej prispevala tudi stanovanja iz solidarnostnega sklada, ki so jih nekaj že podelili, nekaj pa jih bodo ob občinskem prazniku.

Zgodovina Novega mesta se uradno začne s 7. aprilom 1365, ko je Rudolf IV. takratni mali kraj povzdignil v vrsto mest. Od takrat naprej se je Novo mesto razvijalo in postajalo pravo mesto. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da se je podoba našega mesta šele v nekaj letih bistveno spremenila. K temu je prav gotovo prispevala izgradnja stanovanjskih objektov. Takšno usmeritev je narekoval vsestranski razvoj v naši občini. Vemo pa, da številne socialno ogrožene in mlade družine še vedno stanujejo v človeka ne vrednih stanovanjih. Največkrat životarijo kot podnajemniki, najemnika v takih stanovanjih pa je zelo visoka. Ob številnih pritožbah in prošnjah so v občini začeli pospešeno graditi družbena stanovanja. Po nekaterih slovenskih občinah so začele delovati samoupravne stanovanjske skupnosti. Čeprav ta še ni ustanovljena, deluje tudi v Novem mestu, in sicer s tremi enotami: samoupravno enoto za gospodarjenje s stanovanjskim skladom, samoupravna enota za družbeno pomoč, (solidarnostni stanovanjski sklad) in samoupravna enota za izgradnjo. Solidarnostni sklad, ki so ga ustanovili 1972, zbira sredstva. Vse delovne organizacije skrbijo, da pride v sklad 6 odstotkov od bruto osebnega dohodka. Ti odstotki se razdelijo na tri dele: 30 odstotkov od

zbranega denarja gre za solidarnostni sklad, 30 združujejo pri poslovni banki, 40 odstotkov pa ostane delovni organizaciji. Iz solidarnostnega sklada nato gradijo solidarnostna stanovanja, obenem pa dajejo potrebni tudi družbeno pomoč za plačilo stanarine.

V 1973. letu se je v solidarnostnem skladu nabralo 13 milijonov in 215 tisoč dinarjev, v letošnjem letu pa 12 milijonov in 500 tisoč dinarjev. Iz tega denarja so zgradili že 62 stanovanj, ki so jih podelili 1. oktobra, zgradili pa bodo še 46 stanovanj, ki jih bodo podelili ob novomeškem občinskem prazniku.

Tako so v letošnjem letu iz solidarnostnega sklada zgradili kar 108 stanovanj (3 bloke), kar predstavlja za občino velik uspeh, obenem pa tudi obveznost, da bo podobno gradnjo nadaljevala. S pomočjo solidarnostnega sklada so tako zgradili kar 33 dvoipol-sobnih stanovanj, 3 dvosobna, 45 enoipol-sobnih in 27 garsonjer.

V polovico solidarnostnih stanovanj se bodo vselile družine z nižjimi osebnimi dohodki, v drugo polovico pa mlade družine, ki pa se bodo morale najkasneje v petih letih izseliti.

Razveseljivo je, da s pomočjo solidarnostnega sklada gradijo na Drski še blok za upokojeince, v katerem bo kar 47 stanovanj,

vseljiv pa bo te dni. Ta stanovanja, ki so jih upokojeinci že razdelili, so bila zgrajena deloma iz sklada, deloma iz najetega kredita. Tako je s pomočjo solidarnostnega sklada novomeška občina letos pridobila kar okoli 175 stanovanj. Tu so namreč še šteta stanovanja upokojeincev in tista, iz katerih so se izselile družine, ki so našle nov dom v Ragovski ulici.

Prav gotovo zanima številne družine, kako se bo gradilo v naslednjem letu. Razen tega, da bodo gradili s pomočjo solidarnostnega sklada še naprej v Novem mestu, bodo prihodnje leto dobili stanovanja tega sklada tudi občani v Žužemberku, Strazi in v Šentjerneju, tako da bomo ob prihodnjem prazniku novomeške občine zabeležili še eno veliko delovno zmago.

Že v torek, 1. oktobra, so se začele srečne družine vseljevati v nove bloke na Ragovski cesti. Po prvih tednih bivanja v novih stanovanjih so vse družine srečne. Mnoge med njimi, kot pravijo, kar ne verjamejo, da so res v lastnih stanovanjih. Na sliki: trenutek ob podeljevanju ključev prvih 62 stanovanj, zgrajenih iz stanovanjskega solidarnostnega sklada. (Foto: J. Pezelj)

OB NAŠEM OBČINSKEM PRAZNIKU

Živimo in delamo v samoupravni socialistični družbi, ki je s prizadevanjem delovnih ljudi v novih družbenih odnosih hitro napredovala. Občani novomeške občine smo lahko posebej zadovoljni, saj iz leta v leto krepimo materialno osnovo, svoj splošni in individualni standard.

Večkrat prehitro pozabljamo, kaj smo imeli in kako smo živeli včeraj. Mnogokrat postanemo ponosni na svoje uspehe in rezultate dela šele takrat, ko nas na to spomni delegacije ali drugi gostje, ki prihajajo v našo občino in občudujejo naše uspehe.

Prav je, da ob občinskem prazniku v vsaki TOZD, krajevni skupnosti ali v drugih subjektih našega samoupravnega sistema v občini ocenimo dosežene delovne rezultate in nakažemo ustrezno pot, kako hitreje k še boljšim rezultatom. Splošno je že znano, da je novomeško gospodarstvo, posebno industrija, v zadnjih letih hitro napredovalo, da je zdravo in sposobno razvijati se tudi v prihodnosti. Toda zaradi vedno večjih obremenitev gospodarstva, inflacije, v nekaterih TOZD pa tudi zaradi neustrezne kadrovske strukture, neracionalne organizacije dela in neurejenih samoupravnih odnosov bo v prihodnje potrebno več naporov in več znanja.

Vsako od nas na delovnih mestih TOZD; na zaupani samoupravni, javni ali na drugi družbeni funkciji v krajevnih skupnostih in v občini bo moral po svojih močeh in znanju opravljati svoje naloge. Položaj vsakega občana, delovnega človeka pa se bo odražal v rezultatih dela in v njegovem odnosu do odgovornosti pri izvrševanju zaupanih nalog v TOZD, krajevnih skupnostih ali drugod.

Iz delegatskih vprašanj v občinski skupščini je razvidno, da moramo v prihodnjem letu hitreje razvijati infrastrukturo. V skladu z že

sklenjenimi sporazumi je treba predvsem urediti promet in most v Novem mestu, ki je ozko prometno grlo za novomeško občino in za širšo družbeno skupnost. Zavedamo se, da zaradi tega na cesti zgublamo preveč dragocenega časa. Do prihodnjega občinskega praznika bomo morali vložiti mnogo več truda, pa tudi denarja za hitrejšo gradnjo srednjih sol, vrtcev, dijaških domov, stanovanj in objektov za zdravstveno varstvo. Prepričani smo, da bodo delovni ljudje v novomeški občini v skladu z že sprejetimi samoupravnimi sporazumi podprli realizacijo samoupravnih dogovorov.

Pri nadaljnjem razvoju novomeškega gospodarstva in družbenih služb bomo morali v prihodnje plansko usmerjati razvoj in ga v večji meri povezovati s ciljem, da gospodarstvo postane akumulativnejše, družbene službe pa racionalnejše. To velja posebno za novomeške komunalne organizacije, ki doslej niso razvijale svojih kapacitet niti niso krepile kadrov v skladu s potrebami celotnega gospodarstva in družbenih služb v občini. Občinske meje pomenijo vedno manj, sodobne komunikacije zmanjšujejo razdalje, zato bomo regionalno in medregionalno sodelovanje nadalje krepili.

Naš samoupravni delegatski sistem v občinski skupščini, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugod bo v prihodnje gotovo v še večji meri sprostil umske in fizične sposobnosti vseh samoupravljalcev, zato lahko optimistično gledamo na prihodnji razvoj v občini, kakor tudi v širši družbeni skupnosti.

Vsem občanom čestitam za praznik z željo, da bi s krepitvijo samoupravnih odnosov v občini čimprej in čim boljše uresničili zastavljene naloge.

JAKOB BERIČ
predsednik ObS
Novo mesto

V NOVIH STANOVANJJIH JE ČUDOVITO

V ponedeljek, 30. septembra letos, so predstavniki solidarnostnega stanovanjskega sklada novomeške občine v dvorani sindikalnega doma podelili ključne dvainšestdesetim imetnikom stanovanjske pravice. Prav gotovo so njihovim besedam v uvodu prisluhnili vsi, zlasti tisti občani, ki so si prišli srečne družine ogledat in upanju, da bodo kmalu tudi oni dobili ključne novih stanovanj.

62. stanovanj, zgrajenih iz sredstev solidarnostnega sklada v Novem mestu, so dobile tiste družine, ki so stanovanja res najbolj potrebovale. Ze naslednji dan, 1. oktobra, so novi bloki na Ragovski cesti sprejemali nove lastnike. Kako so s stanovanji zadovoljne nekatere družine po prvih dneh prebivanja v

njih, pa smo v pogovorih z njimi zvedeli naslednje:

MARJETA DAJČMAN, knjižničarka v študijski knjižnici: „Sem mati samohranilka s tremi otroki. Prej smo stanovali v Volčičevi 15, in sicer v zgornjih prostorih stavbe, kjer je bilo vedno zelo hladno. Razen tega nisimo imeli napeljane elektrike,

Marjeta Dajčman

tako da je bilo prebivanje v tej hiši zame in za otroke zelo neprijetno. Stanovanje, v katerem smo sedaj, sem si šla ogledat, še preden sem dobila ključce. Zdelo se mi je čudovito. Verjetno že zato, ker je bilo toplo, prostorno, s prekrasnim pogledom na Novo mesto. Edino, kar nas moti, je to, da smo tako visoko. Prve dneve, ko smo se vselili, sem se pošteno utrudila po stopnicah. Toda v primerjavi s prejšnjim je sedanje stanovanje edinstveno. Mislim, da je stanovanjski solidarnostni sklad močno koristen. Koliko družin bo

še z njegovo pomočjo prišlo do „človeških“ stanovanj! Zdi pa se mi, da smo pri nas prepozno odkrili, v kakšnih nemogočih stanovanjih prebivajo naše družine, medtem ko so nekatere druge v preveč razkošnih.“

BRANKO VOLAJ, učenec 8. razreda OŠ Katja Rupena, je bil v času našega obiska sam doma. V kratkem pogovoru pa je povedal: „Prej smo stanovali v Kettejevem drevoredu 31, to je na vrhu Marofa. Kar tri leta smo se stiskali v vlažnem stanovanju. Oče je večkrat rekel, da bi mo-

Branko Volaj

rali za številne družine – naša je šestčlanska – bolje poskrbeti. Sedaj stanovanj kar ne morem primerjati. V prvem smo imeli vedno preglavice s streho. Ob najmanjšem deževju je streha (nadaljevanje na str. 28)

(nadaljevanje s str. 27)

puščala, pod pa je postal vlažen. Zgodilo se je celo, da je iz poda udarila voda. Razen tega je bilo vedno mrzlo. Najhuje je bilo pozimi, ko smo morali hoditi po snegu 160 metrov daleč po vodo. Pipa, iz katere smo dobili vodo, je večkrat zamrznila. Sedaj je čisto drugače: samo odpreš, pa imaš vodo, kakršni koli hočeš: mrzlo, mlačno, toplo, vročo. Nikoli si nisem mislil, da bom stanoval v tako prijetnem stanovanju."

Marija Gazvoda

MARIJA GAZVODA, kuharica v UU Partizan v Bršlinu: „Kakšno da se mi zdi stanovanje? Raj je, več kot raj! Čudovito je. Kako rada pridem domov in kako rada sedaj delam. Prijetno toplo je, svetlo, suho. Prej sva s punčko stanovali v Gotni vasi. Imeli sva kletno sobo, mračno, vlažno. Kadar koli sem se vračala vanjo, sem bila nerazpoložena, mrka, takšna, kot je bila soba. Razen tega je bila tudi gospodinja neprijazna, vedno se je jezila. Po njenem sem porabila preveč vode. Tu je popolnoma drugače. Kar ne verjamem, da je res! Ta stanovanjski solidarnostni sklad je bil res potreben. Mislim, da bi morali sredstva v skladu še povečati, kajti veliko družin še čaka na tako prijeten domek, kot je najin.“

Slavko in Marinko Zrilič

SLAVKO ZRILIČ, delavec v Novomontaži: „Stanovanja nisem dobil jaz, pač pa starši. Prej smo stanovali v eni sami sobi, ki ni imela niti 20 kvadratnih metrov. Brez stranišča, brez posebnega vhoda, temno, vlažno... enajst let smo prebivali v tisti luknji, sedaj pa... Nimam besed. Stanovanje je zares čudovito: centralna kurjava, voda... Razen tega se lahko brat Mirko, ki hodi v 5. razred osnovne šole na Grmu, precej lažje uči kot prej. Vsi smo močno zadovoljni.“

ANTON ZAGORC, monter centralne kurjave: „Soba, v kateri smo tako nestrpno čakali na novo stanovanje, je imela komaj 16 kvadratnih metrov. Neverjetno, koliko človek lahko potrpi! Midva z ženo Antonijo

Anton Zagorc z dvomesečnim sinom

sva morala. Delala sva in upala in dočakala. Prejšnje stanovanje je bilo vlažno, temno, človek se še obrniti ni mogel v njem. Obiskov se nisva veselila, kajti soba, za katero sva plačevala 500 din, je bila obupna. Sedaj je popolnoma drugače: sobe so zračne, suhe, prostorne, tako da se oba otroka lahko naigrata po mili volji. Razen tega se nama ni treba bati, da bi se komaj dvomesečni fantek prehladil, kajti v stanovanju je vedno prijetno toplo. Kaj si želiva sedaj? Da bi čimprej lepo opremila stanovanje. Srčno pa bi privoščila, da bi čimprej prišle do stanovanj tudi tiste družine, ki se še sedaj stiskajo po neustreznih in človeka nevednih luknjah.“

MILENA KUMER, delavka v Novoteksu: „Kar šest nas je v novem stanovanju. Prej smo se stiskali v zidani baraki na Marofu. Kakšno slabo stanovanje smo imeli! Vedno sem se bala, da mi bo punčka zbolela, kajti prostor, v katerem smo živitarili, je bil strašen. Zlasti pozimi je bilo nemogoče. Po vodo sem morala hoditi daleč iz hiše. Sedaj je popolnoma drugače. Kako srčno sem si želela, da bi bili tudi mi med tistimi družinami, ki bodo dobile nova stanovanja!“

Milena Kumer

In kaj si želim sedaj? Da bi se zidali kar največ takih blokov, v katerih bodo našle nov dom mlade družine, ki sedaj tako, kot sem nekoč jaz, sanjarijo o lepem, zračnem stanovanju, v katerem bo kuhinja, soba, spalnica, kopalnica s toplo vodo in še kaj. Prav vsem, ki so količkaj prispevali, da je naš solidarnostni sklad tako lepo zaživel, se v imenu vseh srečnih družin iskreno zahvaljujem v upanju, da bodo osrečili še veliko družin.“

ŠTIPENDIRANJE PO NOvem

Vsako jesen, ko vstopajo naši šolarji v šolske klopi, nas statistični podatki znova in znova opozarjajo na kritično in neprimerno socialno strukturo na srednjih in višjih ter visokih šolah.

Letošnje ugotovitve, da gre v uk ali na poklicno šolo kar 45 % vseh kmečkih otrok, da 50 % otrok staršev, ki imajo kvalifikacijo, nadaljuje šolanje na srednjih strokovnih šolah, da se je vpisalo v srednje šole 80 % otrok staršev s srednjo izobrazbo ter 95 % otrok staršev z višjo ali visoko izobrazbo, nas ponovno opozarjajo, da se bodo te razmere še nadaljevale, če s hitro in uspešno akcijo široke družbene pomoči ne bomo rešili tega vprašanja.

Želja, da bi nadaljeval šolanje, se rodi v slehernem mlademu človeku, če ima potrebne sposobnosti, dejstvo pa je, da te želje marsikdo ne more uresničiti, ker je socialni položaj družine, v kateri živi, tak, da se mora sam čimprej zaposliti. Želimo doseči smotno izbiro mladih po sposobnostih in nagnjenjih, zato jim moramo že ob prehodu iz osnovne v srednjo šolo zagotoviti, da bodo začeli poklicno šolanje v čimbolj izenačenih materialnih pogojih. Znova in znova ugotavljamo, da so kadrovske potrebe v organizacijah združenega dela že nekaj let večje od števila mladih, ki končujejo posamezne stopnje šol.

Občinska skupščina Novo mesto se je v želji, da bi izločili vse negativne vplive socialnih razlik, 18. julija 1974 pridružila z družbenim dogovorom o štipendiranju učencev in študentov vsem tistim, ki želijo s solidarnostnimi sredstvi vseh delavcev in delovnih ljudi izenačiti socialne razmere med mladimi. Na podlagi podpisanih in veljavnih sporazumov o štipendiranju naj bi se v občini Novo mesto nabralo v letu 1974 1.800.000,00 dinarjev, v letu 1975 pa 3.600.000,00 dinarjev, namenjenih za štipendiranje nadarjenih in socialno šibke mladine. Na prvi razpis je prispelo 230 prošenj dijakov in študentov, ki še ne prejemo štipendije in v večini primerov obiskujejo 1. letnike srednjih ali višjih in visokih šol. Ti dijaki in študentje večinoma še niso zaposlili za štipendiranje pri organizacijah združenega dela, ker le-te ne kaz-

žejo posebnega zanimanja zanje ali pa niso razpisale štipendij za posamezne vrste šol.

Za štipendije se je prijavilo tudi 130 takih prosilcev, ki štipendijo sicer že prejemo pri organizacijah združenega dela, pa je socialni položaj družine, v kateri živijo, tak, da bi jim pripadala večja štipendija.

Zbrana sredstva bodo zadoščala za štipendiranje novomeške mladine, sredstva, ki pa bi bila presežena, se bodo prelivala v solidarnostna sredstva na nivoju republike, od koder bodo razdeljena po posebnem ključu vsem občinam, kjer zbrana sredstva za štipendiranje

mladine ne zadoščajo. Ta združena sredstva pomenijo, da bo vsak občan v naši republici z gotovostjo lahko računal na štipendijo za svoje otroke, če živi v takem položaju, da stroškov za šolanje ne more kriti.

Enotni kriteriji za štipendiranje v Sloveniji so postali nujnost, ki so jo tudi novomeške

organizacije združenega dela toplo pozdravile. Z njimi po eni strani zmanjšujemo odliv kadrov iz manj razvitih območij, po drugi strani pa preprečujemo, da bi se mladi ljudje kljub drugačnim poklicnim željam odločali za poklice, za katere so bili doslej že v času šolanja bolj nagrajevani.

Najdba iz rimskih grobov

Denar, namenjen za štipendiranje in šolanje strokovnjakov, je smotno naložen, saj si brez sposobnih kadrov ni mogoče zamisliti moderne družbe.

STOPICLJAMO, A POTREBEN JE KORAK

Ko bo za letošnji občinski praznik svečano odprt šentjernejski vrtec za 120 otrok, bomo govorili o velikem napredku na področju otroškega varstva. Res je, velik napredek za šentjernejo, toda na območju celotne občine otroško varstvo močno zaostaja za potrebami.

V novomeških vrtcih je še nekaj vzgojiteljic, ki se spominjajo časov pred več kot dvajsetimi leti, ko so starše na vse mogoče načine nagovarjali, naj otroka dajo v DID. Tako se je tedaj imenovala edina vzgojno-varstvena ustanova v Novem mestu. Bila je tudi edina v občini, če ne sploh na Dolenjskem.

Industrijski napredek in vse večje zaposlovanje žena sta z leti prinesla spremembo. Zdaj ima Novo mesto na pet krajih vrtce, razen tega so vzgojno-varstveni zavodi ali oddelki še v Škocjumu, Žužemberku, šentjerneju in v Straži. V zunanjih vrtcih imamo 157 predšolskih otrok, v mestu pa je zajetih v organizirano varstvo 569 malčkov in dojenčkov. Velik je skok v številu otrok - varovancev, pa tudi v rasti ustanov in prostorov v ta namen, če primerjamo današnje stanje s tistim pred leti.

Povsem drugačna in celo žalostna pa je slika otroškega varstva, če vemo, da je ta hip samo v mestu 400 otrok brez varstva. Vrtci so prenapolnjeni in pri nedavnem septembrskem vpisu so s težavo tolažili obupane starše,

katerih otrok niso mogli sprejeti. Prednost dajejo otrokom iz socialno šibkih družin. Ker je teh precej, so zasedli večino razpoložljivih mest. Tako se je socialni sestav otrok v mestnih vrtcih naenkrat spremenil. Danes prevladujejo otroci iz delavskih družin.

Napovedujejo pa, da bo stiska za prostor v novomeških vrtcih še hujša, kajti zaposlovanje raste veliko hitreje kot pa zmogljivosti otroškega varstva. Najhitreje bi nekaj vrtcev lahko zraslo, če bi se občani v organizaciji združenega dela zgreli za predlog sveta za otroško varstvo: naj bi vsaj večji kolektivni „kupili“ nekaj mest v vrtcih, ki se gradijo. Morda kupili ni dober izraz, gre pa za obliko dodatne pomoči, kajti sklad otroškega varstva z rednimi sredstvi ne more v korak s potrebami. Kolektiv, ki bi prispeval, denimo, za deset mest v novem vrtcu, bi imel najbrž pravico sam določiti, katere otroke svojih zaposlenih bodo poslali v ustanovo.

Nujno je dograditi vrtec na Ragovski cesti in po dolgoletnih prerokanjih končno poskrbeti za otroke v naselju Nad mlino in na Znančevih njivah. Na desetine jih je, ki jih s tega konca starši prevažajo v mestne vzgojno-varstvene ustanove, ker je bližnji vrtec v Kristanovi ulici mnogo premajhen za vse interese. Ob tem pa starši s prevajanjem otrok z enega konca mesta na drugega delajo pro-

metno gnečo in se hkrati izpostavljajo nevarnosti.

Tudi kar zadeva igrišča za otroke, smo v novomeški občini med najslabšimi. Dva mestna vrta imata igrišče za svoje otroke, medtem ko nikjer ni urejenega prostora, kamor bi popoldne lahko zahajali starši s svojimi malčki. Na Mestnih njivah, kjer je dvanajst stanovanjskih blokov z več sto družinami in še naselje novih zasebnih hiš, se otroci potikajo okrog posod za smeti. Vsaj deset let se vleče vojna zaradi velikega travnika, na katerem raste osat. Podobno je v Naselju Majde Šile, na Ragovski cesti, Nad mlino. Za gara-

že smo še našli prostor, za otroke pa ne! Poudarjamo pa, da na otrocih sloni naša bodočnost.

Na področju otroškega varstva imamo še več bolečih točk: nimamo enega oddelka za predšolske otroke, motene v duševnem in telesnem razvoju. Ravno pri teh bi bilo strokovno varstvo in vzgoja v zgodnji otroški dobi velikega pomena za vse življenje. Premalo je tudi mest v podaljšanem bivanju za učence osnovnih šol. Veliko otrok bi lahko povsem drugače razvijalo svojo osebnost in zmožnosti za učenje, če bi imeli strokovno pomoč.

Kdo naj torej odpravi kopico

Vseh še ni v vrsti!

Franci Cvelbar: »Podobno kot SZDL bi se morali v Novem mestu organizirati tudi drugi.«

Družbenopolitičnih organizacij v novomeški krajevni skupnosti ni malo, delujejo pa dokaj nepovezano, vsaka zase. Tako osnovane organizacije Zveze komunistov, Združenja borcev NOV, Združenja rezervnih vojaških starešin, aktivni Zveze socialistične mladine, krajevne organizacije Rdečega križa in druge. Tudi v Socialistični zvezi je bilo dolgo tako, dokler niso lani utrdili 11 krajevnih organizacij in po delegatskem načelu ustanovili mestne konference Socialistične zveze.

„Vsa sreča je bila, da smo imeli Socialistično zvezo organizirano na ravni krajevne skupnosti že pred volitvami, sicer ne vem, kako bi lahko obvladali to območje v tako pomembni akciji, kot so bile minule volitve delegatov,“ pravi predsednik mestne konference Socialistične zveze v Novem mestu Franci Cvelbar.

Res je slišati, kot da brenka na eno in isto struno, kdor poziva k organiziranosti na višji ravni, kdor deluje nenehno za to, da bi na poslednji prišli do politične enotnosti tudi na „malem“ krajevnem vrhu. Toda naj to pozivanje tega ali onega še tako moti, eno je neizpodbitno: dokler levi breg ne bo vedel, kaj počne desni, in obratno, vse dotlej bo na nitki sleherna dobra pobuda, sleherna dobra rešitev in kajpak enotnost. Nemara je v času, ko ustavna dopolnila, sklepi partijskih kongresov, resolucije te ali one organizacije in stališča tega ali onega organa delujejo že z vso močjo, že kar odveč pogre-

vati tolikokrat izgovorjeni in napisani pozivi k enotnosti misli in volje do dela, izvajanju skupnih nalog. Slednjic je od enotnosti družbenopolitičnih organizacij odvisno, kakšen program bo imela krajevna skupnost, kdo in kako se bo zanj bil, in, seveda, kako bo izveden.

Franci Cvelbar: „Doseči politično enotnost v krajevni skupnosti!“

„Organiziranost družbenopolitičnih organizacij je naloga tega obdobja, ko moramo izdelati in sprejeti nov statut krajevne skupnosti. To je tudi čas, ko se bodo morale družbenopolitične organizacije izreči tudi o bodoči organiziranosti krajevne skupnosti. Ne verjamem, da bo pri tem uspeh kaj prida, če ne bodo nastopile enotno. Mislim, da ni odveč poudariti, da je sleherna uspeh krajevne skupnosti hkrati uspeh organizacije, ki v njej delujejo, kar pa velja – tudi o tem si moramo biti na jasnem – tudi za neuspeh,“ ugotavlja predsednik mestne konference SZDL Franci Cvelbar.

Pljuča in srce občine

Štefan Seničar: »Ko bodo odprti vsi zakoniti viri financiranja, bo novomeška krajevna skupnost dihala s še lažjim srcem«

Novomeška krajevna skupnost šteje po zadnjih podatkih 15 tisoč prebivalcev. S takim številom ljudi je v novomeški občini prva, v Sloveniji pa se uvršča med tri največje. Prebivalstvo živi v Novem mestu (13.000) in devetih vaseh: Cegelnici, Ločni, Gotni vasi, Regerči vasi, Skrjančah, Boričevem, Ragovem, Srebrničah in Jedinščici.

V tej krajevni skupnosti je upravno, gospodarsko, politično in kulturno središče občine. V njej je skoncentrirana večina industrije, samo Novo mesto je preskrbovalni center najmanj 30.000 prebivalcev, tu so vse pomembne zdravstvene in socialne ustanove, srednje šole, muzej z galerijo, študijska knjižnica in podobno. Računajo, da živi dobra tretjina

vsega zaposlenega prebivalstva, občine v novomeški krajevni skupnosti.

„Ker je ta krajevna skupnost po številu prebivalstva tako velika, smo jo razdelili na devet sosesk: pet jih je na desnem bregu Krke inštrirani na levem bregu. Občani uveljavljajo svoje interese prek svetov sosesk oziroma posredno prek svojih delegatov v skupščini krajevne skupnosti,“ pravi predsednik te skupščine Štefan Seničar. „Skupščina ima kot izvršni organ svet, poleg tega pa še vrsto komisij za najrazličnejša delovna področja. Svoje interese v višjih predstavniških oziroma samoupravnih telesih in skupnostih uveljavlja novomeška krajevna skupnost prek 33-članske delegacije, izvoljene letos aprila na splošnih volitvah.“

Krajevna skupnost mora seveda živeti. Ustava in občinski statut sta novomeški krajevni skupnosti „predpisala“ naslednje vire financiranja: krajevni samoprisevek, del davkov od taks in drugih davščin, ki jih odstopa občina, dotacija iz občinskega proračuna, del dohodka TOZD.

Štefan Seničar: „Odločanje v novomeški krajevni skupnosti je občanom omogočeno prek devetih sosesk.“

Seničar pravi: „Imamo krajevni samoprisevek, ki pa je v celoti namenjen izgradnji osnovnošolskega prostora do leta 1979. Statu-

tarno določilo o odstopu davka krajevni skupnosti letos še ni uresničeno, zato na ta vir nekaj časa še ne bomo mogli računati. Dotacije proračuna pridejo dvakrat: enkrat v prvem in enkrat v drugem polletju, vendar je ta denar namenjen le za redno dejavnost krajevne skupnosti in SLO. Namenska sredstva za vzdrževanje lokalnih cest daje občinski komunalni sklad. Za posamezne akcije (asfaltiranje, kanalizacijo, javno razsvetljavo) prispevajo temeljne organizacije združenega dela. (Drugi dohodki od TOZD za zdaj še ni, ker bo potrebno z njimi prej podpisati sporazum.) Potrebno se mi zdi pripomniti, da komunalni sklad občine usmerja sredstva iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča nazaj v krajevno skupnost, kajpak v skladu z njenim programom.

Na koncu bi dodal, da prispevajo občani za posamezne akcije še dodatna sredstva – poleg samoprisevka. Samo letos so tako za javna dela skupne koristi (asfaltiranje ulic, kanalizacijo) dali iz svojega žepa 496.000 din.“

Takole raste stanovanjska soseska med Ragovsko cesto in Ulico Majde Šilc: bloku sledi blok in že so tu tudi temelji za večnadstropno stavbo. Prebivalci ob Ragovski cesti so se letos dokončno otresli prahu. Asfaltnih del je bilo v tem delu Novega mesta še več. Žal, povsod „zmanjkuje“ prostora za otroška igrišča, to tembolj, ker je za pločevinaste „družinske člane“ poskrbljeno.

DOBER NAČRT ODPRE VSAK ŽEP

Pri organiziranju cestnih, kanalizacijskih in drugih del javnega pomena v novomeški krajevni skupnosti je to bogata izkušnja in neobhodno napotilo - Dobronamerne in koristne akcije krajevne skupnosti se včasih po nepotrebnem zavlečejo zaradi »višje sile«

Letošnja dejavnost novomeške krajevne skupnosti določata dve pomembni listini: srednjeročni program razvoja do konca leta 1978 in na podlagi tega sestavljen delovni načrt za leto 1974. Podobno kot vsi prejšnji je tudi letošnji delovni načrt obsežen in zahteven, tak pa je tudi zategadelj, ker „predpisuje“ napredek na vseh področjih, pred katerimi krajevna skupnost ne sme zapirati oči: v zdravstvu, socialnem skrbstvu, šolstvu, družbeni zaščiti, požarni varnosti, javni higieni, trgovini in seveda v komunalni. Načrt so napravili na podlagi želja in potreb vseh devetih stanovanjskih sosesk ter na pobudo družbenopolitičnih organizacij, TOZD posebnega družbenega pomena in drugih.

Ker so občani najbolj zainteresirani za razvoj komunalne dejavnosti, je razumljivo, da so tudi rezultati na tem področju najboljši, hkrati pa so od vsega, kar je bilo narejeno v krajevni skupnosti po njenem letošnjem načrtu, tudi najbolj otipljivi. Zastavljenega in kajpak tudi dokončanega je bilo veliko. Ne bo odveč, če nekaj tega naštejemo.

Asfalt so dobile tele novomeške ulice: Na Loko, Ulica Ilke Vaštetove in del Ulice Majde Šilc, ki so ju prej tudi nekoliko razširili, Slančeva ulica, Ulica Marjana Kozine, del Ragovske ceste, Paderšičeva in Lebanova ulica.

V pripravi je gradnja kanalizacije v Koštialovi ulici. Z lastniki hiš so že sklenili pogodbe za prispevke po 5.000 din. Za ureditev kanalizacije v Volčičevi ulici, Ulici Milke Šobar-Nataše in na Valantičevem je izdelana tehnična dokumentacija.

Na asfaltiranje čakajo še Lobetova ulica (Kodeljev hrib), za

kar je načrt že pripravljen, ulica V brezov log in Kettejev drevorod (v sodelovanju z občani in Novoteksom).

Javno razsvetljavo naj bi dobilo več ulic v Novem mestu, Ulica Milke Šobar-Nataše, ulice Ob Težki vodi, Na lazu, Drejčeto pot in Partizanska cesta (do konca Broda).

Poleg tega je krajevna skupnost tudi letos vzdrževala več kilometrov krajevnih oziroma lokalnih cest ter nekatere ulice v Novem mestu.

Letos se je začela gradnja otroškega vrta za sosesko Irča vas – Brod. V letih 1975-1976 nameravajo zgraditi vrtec Nad mlino, kjer je trenutno tudi največja potreba po organiziranem otroškem varstvu. Svet za otroško varstvo pri občinski skupščini in krajevna skupnost, ki se zlasti zavzemata za ta objekt, nenehno zadevata na problem lokacije. Precej glavobola je že do zdaj povzročilo iskanje lokacije za vrtec v Kristanovi ulici, ki je tudi v načrtu.

Na pobudo tovarne zdravil Krke in Laboda bo v Ločni zrasla zdravstvena postaja z ambulanto za zaposlene iz teh delovnih organizacij in druge občane, ki živijo v tem delu no-

Križi in težave z novomeškim mostom se nadaljujejo in so taki prizori, kot jih kaže posnetek, malone že vsakdanji. A čimbolj si delavci cestnega podjetja prizadevajo zamašiti luknje, tem več je novih, ki jih „izvrtajo“ prometne reke.

vomeške krajevne skupnosti. Samoupravni sporazum o gradnji je podpisal tudi predstavnik krajevne skupnosti.

Skupščina krajevne skupnosti in svet za otroško varstvo sta večkrat razpravljala tudi o tem, kje in kako v Novem mestu urediti otroška igrišča. Ugotovila sta, da ni lokacij, saj so na otroško očitno vsi pozabili – od urbanistov do graditeljev. Otroških igrišč ni niti v na novo nastalih naseljih, kar je dokaz več, da na naše najmlajše odločujočih res nihče ne misli. Sklicevanje na pomanjkanje zemljišč za gradnje ne more biti izključni razlog za to.

Ob tem krajevna skupnost lahko pozdravi pobudo Dominvesta, da je poskrbel za vrsto novih lokacij, kjer naj bi zrasle trgovine za dnevno preskrbo občanov. Obžalovanja je ob tem vredno le silno slabo zanimanje trgovskih hiš za gradnjo v Novem mestu, čeprav so šle ponudbe širom po Sloveniji in tudi prek republiške meje. Zanimivo je pri tem tudi to, da niso niti domača trgovska podjetja in druga, ki imajo na območju novomeške krajevne skupnosti svoje poslovalnice, pokazala prevelikega navdušenja ob ponudbi, ki bi jim dala možnost za nadaljnje širjenje njihove trgovske mreže v tem območju.

Krajevna skupnost Novo mesto slavi

Osrednja proslava ob letošnjem prazniku novomeške krajevne skupnosti bo 26. oktobra. Po ogledu soseske ob Ragovski cesti z moderniziranimi ulicami (ob 8.30) bo ob 10. uri v bršlinski osnovni šoli skupna slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti, delegacije KS in mestne konference SZDL. Po seji bo kulturni program, ki ga bodo pripravili učenci bršlinske šole.

KRKA med včeraj in jutri

Leto se je zavrtilo za cel obrat in zopet je pred nami občinski praznik Novega mesta. Kot večkrat doslej bomo tudi letos ob prazniku za hip zastali, obudili v spominu burne dogodke iz naše bližnje zgodovine, v mislih preleteli delovne dosežke zadnjih let in se zavedli, kaj vse nas še čaka.

Krka je v preteklih letih dajala slovesnostim ob občinskih praznikih svojstven pečat. V svojem nezadržnem in naglem razvoju je združila občinska slava s svojimi dosežki. Tako je oktobra predlanskim slovesno odprla nov, moderen in sodobno opremljen obrat za farmacevtsko proizvodnjo. Lanskega oktobra je ob prisotnosti mnogih uglednih gostov odprla novozgrajena in obnovljene obrate bažične kemijske proizvodnje. Oba dogodka sta med gosti in občani vzbudila občudovanje mlade kolektiva in pogosto vprašanje: S čim nas bodo presenetili naslednje leto?!

No, letošnjega občinskega praznika v Krki ne bodo slavili tako burno, s kakšno otvoritvijo. Vendar pa to ne pomeni, da so dosežki delavcev v preteklem letu kaj manjši od prejšnjih let. Mnogo je drobnih in večjih uspehov posameznikov, delovnih skupin in vsega kolektiva, ki pomenijo nove dosežke samoupravne socialistične družbe.

Preteklo leto bo zapisano v zgodovini Krke kot obdobje, v katerem so popolnoma zaživele temeljne organizacije združenega dela. Delavci so združili svoje delo v osem TOZD. Uspeh vsake izmed TOZD in vseh skupaj je dokaz, da je bila upravičena in potrebna nova organizacija združenega dela, v kateri pride do izraza vsak delavec

– samoupravljalec. Vzporedno z organizacijo TOZD so v Krki prilagodili tudi delo in oblikovanje družbeno-političnih organizacij. V novih pogojih se je zlasti uspešno izkazala organizacija Zveze komunistov. Močno je okrepla svoje delovanje in vključila v svoje vrste mnoge nove člane, ki so pri svojem delu in življenju pokazali potrebne lastnosti pravega komunista.

Zelo aktivna je postala v preteklem letu organizacija zveze mladine. Kdo še ni slišal za nesebične in zares humane akcije, ki so jih z enkratnim zanosom mladi ljudi izvedli Krkini mladinci? Pomagali so ostarelim in onemoglim občanom, organizirali so delovne akcije, na svojstven način so pomagali pridirati kulturi med delavce itd.

Delo sindikalne organizacije v Krki že nekaj časa ni omejeno le na nabavo ozimnice in morda kakšne sindikalne veselice. Zavedajo se, da je le v sindikalni solidarnosti možno krepiti delavčev standard. Sindikat Krke letos že drugič izvaja ob vsestranski podpori družbeno-političnih organizacij akcijo „24 ur za povečanje stanovanjskega sklada“. V tej akciji bodo, nekateri pa so že, vsi delavci prostovoljno delali 24 ur izven svojega rednega delovnega časa. Za služku se bodo odpovedali v korist sklada za stanovanja. Tako povečani del sklada bodo izkoristili delavci z nižjimi osebnimi dohodki.

Tudi skrb za prehrano delavcev je pokazatelj za uspešnost sindikata in strokovnih služb. Poleg rednih obrokov med delovnim časom, ki so v Krki organizirani še nekaj let, uvajajo v tem mesecu tudi redna kosila za zaposlene.

Mnogi bodo tako uspešno in poceni rešili problem svoje prehrane.

Kulturo delavcem – to v Krki ni več le fraza. Če nekaj let uspešno deluje kulturno umetniško društvo „Krka“, ki omogoča delavcem aktivno vključevanje v kulturne dejavnosti, po drugi strani pa približuje kulturne predvzete vsem zaposlenim. Ob finančni podpori delovne organizacije so pripravili letošnji program raznih kulturnih prireditev od gledaliških predstav do koncertov.

Jasno pa je, da je ob vsej skrbi za delavce in njihovo boljše življenje še vedno prva naloga delovne organizacije Krke dobro in solidno delo. Stalno se trudijo, da bi bili uspešni v proizvodnji in uveljavljanju svojih izdelkov. Eden izmed večjih uspehov pri tem je registracija Krkine fermentacijske proizvodnje pri ameriškem ministrstvu za živila in zdravila FDA. To pomeni nove možnosti za prodor na tuja tržišča pod ugodnejšimi pogoji in z večjim zaslužkom. Registracija pri FDA je posebno priznanje, ki ga v svetu zelo ceni. Predpisi, ki omogočajo registracijo pri FDA, so izredno strogi. Tako je sama registracija pomeni jamstvo za kvaliteto in priznanje delavcem za zelo uspešno delo.

Se bi lahko naštevali uspehe. Očitno je, da v Krki niso nikdar zadovoljni s tistim, ki ga v svetu želijo več in še boljše. Že željo, da bi bilo leto do naslednjega občinskega praznika še uspešnejše, se delovni ljudje Krke pridružujejo praznovanju letošnjega 29. oktobra.

K. B.

KENYATA: 30. aprila 1974 je predstavniki KRKE v Nairobi sprejeli legendarni voditelj kenjskega ljudstva Jomo Kenyata. Izrazil je zadovoljstvo ob tesnem sodelovanju med Kenjo in Jugoslavijo. Ob tej priložnosti mu je glavni direktor KRKE mr. ph. Boris Adrijanič izročil ček za dobrodelne namene, simbolično darilo kolektiva KRKE pri izgradnji bolniških objektov v tej mladi afriški republiki. — Na sliki: sprejem pri narodnem junaku Kenije Jomu Kenyati (drugi z leve proti desni).

Zakaj je Kenija izbrala novomeško Krko?

Konec preteklega meseca je obiskala KRKO v Novem mestu 13-članska uradna delegacija republike Kenije. Vodil jo je pomočnik ministra za industrijo in trgovino g. Kabetu, v njej pa so bili tudi ugledni člani raznih kenjskih ministrstev. Delegacija se je seznanila z novomeškimi proizvodnimi dejavnostmi, njeni člani pa so hkrati nadaljevali razgovore o tem, kako napredovati delo na projektu DAWA — prvi tovarni farmacevtski izdelkov v tej afriški republiki, ki bo zgrajena s pomočjo KRKE.

Do kod segajo začetki zamisli o izgradnji tovarne zdravil sredi Afrike, odkod pogum in pobude za načrte, glede katerih si pred dobrom desetletjem prav gotovo na Dolenjskem nihče ni delal utvar, da bi jih kdaj uresničevali? Na zanimiva vprašanja se nam ponujajo odgovori v tekle dejstvih: — Že leta 1971 so stekli prvi pogovori KRKE z odgovornimi predstavniki republike Kenije o možnosti za udeležbo pri izgradnji prve sodobne tovarne zdravil, ki naj bi Kenija postala domaćo tovarno zdravilo, je področje pripravljenosti delavcev KRKE za uresničevanje take naše odprte politike.

KRKA pa je šla v tako nalogo, ki pomeni veliko odgovornost, tudi s poslovnimi interesi: v to silijo med drugim nameni dolgoročnega in tehnološkega razvoja v stikih s temi državami.

Pogovori so tekli v času, ko je bil veleposlanik Jugoslavije v Keniji tovariš Ivo Pelicon; njemu gre velik del zasluga za prve stike s kenjskimi funkcionarji.

Vlada v Nairobiu je leta 1971 razpisala mednarodni natečaj za zgraditev prve kenjske farmacevtske industrije. Nanj je povabila nekatere svetovno znane proizvajalce zdravil, kot so n. pr. tvrdke Pfizer, Hoechst, Organon, Roche, May in Baker, Upjohn, Steril in še nekatere. Šlo je za prestiž, kdo bo dobil naročilo za prvo tovarno te vrste v Keniji. V močni mednarodni konkurenci je mlada afriška republika zaupala to delo novomeški KRKI. Njena ponudba je bila ugodna, pomoč političnih in gospodarskih krogov v Jugoslavije pa pri tem tudi ni izostala.

KRKA pa je šla v tako nalogo, ki pomeni veliko odgovornost, tudi s poslovnimi interesi: v to silijo med drugim nameni dolgoročnega in tehnološkega razvoja v stikih s temi državami.

SLOVESEN PODPIS POGODBE O USTANOVITVI MESA NEGA PODJETJA

Po sprejemu naročila so se Krkini delavci takoj lotili številnih priprav. 29. aprila letos je glavni direktor KRKE, magister farmacije Boris Adrijanič po pooblastitvi delavskega sveta podpisal v Nairobiu, glavnem mestu Kenije, pogodbo o ustanovitvi mešanega podjetja DAWA Pharmaceutical Ltd. Kenjska vlada je za to skupno delo določila tudi svojega partner-

ja: državno družbo ICDC, ki jo je ustanovila že leta 1955 za sklepanje pogodb s tujimi sodelavci. Tretji sodelavec so trije vplivni zasebni kenjski gospodarstveniki. Skupno podjetje posluje z omejenim jamstvom, vsak partner pa je zanj prispeval tretjino potrebnega začetnega kapitala — vsak po 190.000 ZDA dolarjev. Novo podjetje je hkrati prevzelo vlogo investitorja. Nova tovarna bo stala v industrijskem predelu Nairobi; zagotovljeno ima 6 hektarov zemljišča, kar dovoljuje tudi kasnejše razširitve.

Kaj bodo zgradili najprej? Proizvodno halo, laboratorije, upravne zgradbe in potrebne energetske objekte. Začeli bodo z enozmenskimi proizvodnjami, v naslednjih letih pa bo tovarna brez večjih dodatnih vlaganj lahko podvojila proizvodnjo. Njeni izdelki: tablete, dražeje, kapsule, sirupi, antibiotiki, solucije, ampule, aerosoli in razna mazila.

KRKA je seveda že pred ustanovitvijo vnaprej sporazumno rešila številna vprašanja o poslovanju in vodenju podjetja. Brez njene privolitve ne bo moč speljati v novi tovarni nove bistvene odločitve, saj bo KRKA zajemčila kompletno tehnično-tehnološko in poslovno-komercialno vodenje mladega podjetja. Posebna pogodba določa, da bo v podjetju delalo 15 do 20 Krkinih strokovnjakov, dokler jih ne bodo zamenjali domačini. DAWA bo od Krke obvezno kupovala vse surovine, če jih ne bo mogla ceneje nabaviti drugje.

IDEJNI PROJEKT: ČEZ TEN DNI

Do 1. novembra 1974 mora biti končan idejni projekt nove

Da bi se iz dimnika spet kadilo...

Načrti za obnovljeni INIS, delo češkoslovaških in Krkinih strokovnjakov: ponovna, a znatno sodobnejša proizvodnja ravnega stekla, predelava lastnega stekla v termoizolacijsko steklo in proizvodnja visoko kakovostnih zrcal

Tovarna ravnega stekla INIS v Novem mestu je začela z redno proizvodnjo v jeseni 1965, zaradi nedogajenosti, slabe tehnologije, neustrezne strokovne opreme, nepriemernih tržnih pogojev in premajhne strokovne usposobljenosti kadrov pa je prila leta 1968 v stečaj. KRKA, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, jo je leta 1969 prevzela po posebnem dogovoru z Ljubljansko banko.

Odtlej do danes je bilo okoli INISA in ponovne proizvodnje stekla v njem že toliko ugibanj in dvomov, da na kraju nismo več verjeli niti nekaterim letošnjim poročilom o tem v dnevnem tisku, saj tudi ta niso bila dovolj stvarna niti ne v celoti točna. In vendar je KRKA, ko je postala lastnik steklarne z mrlazni pečmi, začela vesstransko in intenzivno preučevati možnosti, da steklaro oživi — bodisi spet za čisto steklarstvo proizvodnjo ali pa da postopja preuredi za proizvodnjo iz lastnih programov. Položaj na trgu, tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji, govori o njegovih potrebah po okenskem steklu. Tako proizvodnja bi bila danes upravičena le tedaj, če bi steklo hkrati tudi oplemenitili. Trg potrebuje vedno več termoizolacijskega stekla, donosna pa je tudi proizvodnja visoko kvaliteta stekla.

Na kratko naj strmno večletna prizadevanja, da se reši vprašanje slovenske steklarne v Novem mestu (ki nikakor ni le problem naše občine!), v tele ugotovitve: — ko je KRKA v stečajnem postopku kupila steklaro INIS, je res prevzela tudi moralne obveznosti za njeno obnovo, vendar brez družbene pomoči SRS tega vprašanja ni mogoče rešiti.

Mar nismo lahko ob vsem tem spriču sposobnosti domačih strokovnjakov ponosni na KRKO, njene ljudi in njen skokovit razvoj v zadnjih razgibanih letih? O tem so marsikaj pohvalnega povedali tudi člani kenjske gospodarske in vladne delegacije 19. in 20. septembra letos, ko so presenečeni ogledovali proizvodnjo v Ločni in se čudili prostornosti Krkinih delavcev, urejenosti podjetja in v veseljem znova in znova postajali pred izdelano maketo DAWE — svoje bodoče prve tovarne farmacevtskih izdelkov v Nairobiu.

Do 1. novembra 1974 mora biti končan idejni projekt nove

Mar nismo lahko ob vsem tem spriču sposobnosti domačih strokovnjakov ponosni na KRKO, njene ljudi in njen skokovit razvoj v zadnjih razgibanih letih? O tem so marsikaj pohvalnega povedali tudi člani kenjske gospodarske in vladne delegacije 19. in 20. septembra letos, ko so presenečeni ogledovali proizvodnjo v Ločni in se čudili prostornosti Krkinih delavcev, urejenosti podjetja in v veseljem znova in znova postajali pred izdelano maketo DAWE — svoje bodoče prve tovarne farmacevtskih izdelkov v Nairobiu.

Iz sedanjega skladišča zdravilnih zelišč in farmacevtskih surovin, kar danes posloplja INISA v Brlsinu so, naj bi se obsejni objekti spet prevleli v to, za kar so bili zgrajeni: za sodobno organizirano tovarno stekla

vili visoko strokovno raven za tehnično vodstvo tovarne. Razvojni oddelk obnovljene tovarne bo tesno sodeloval z razvojnimi inštitutom SKLOUNIONA, kar bo spet jamstvo za nadaljnji razvoj novomeške steklarne.

Zdaj gre samo še za odprto vprašanje skupnega vlaganja obeh partnerjev. Tudi sami bomo morali zagotoviti znatna sredstva za obnovo tovarne. Ponoviti je treba, da ne gre le za vprašanje, ki zuli novomeško občino: stekla potrebujemo v Sloveniji in Jugoslaviji vedno več, saj je pred nami, n.p.r., izredno zahtevna stanovanjska gradnja. Načrt govori o potrebnih milijonih, pri čemer računa tudi s češkim vlaganjem glede skupnih paktov, s češkimi uvoznimi krediti in z angažiranjem domačih bančnih sredstev. Slovesni gospodarski prostor pa se mora odločiti, ali je ali ni za obnovo steklarne v Novem mestu. Če vemo, da je kremenčevnega beska prav na Dolenjskem največ v Sloveniji, potem lahko upravičeno upamo na potrebno družbeno pomoč pri obnovitvi podjetja, na katerega izdelka čaka širsi slovenski kot jugoslovanski trg.

KRKA dodaja: češki proizvajalci stekla so svetovno znani kot najboljši strokovnjaki tega področja. Tudi v tem — in v skupnem vlaganju, ki pozna seveda tudi skupno tveganje obeh partnerjev — je eno izmed jamstev, da računajo s kvaliteto, sodobno proizvodnjo stekla v Novem mestu.

Obveščanje in samoupravljanje

Razen klasičnih oblik obveščanja, kot so sestanki delovnih ljudi, oglasne deske, razna obvestila in pod. imajo v KRKI že tretje leto svoje tovarniško glasilo — mesečnik „Krka“. Letos je izšlo že 9 števkil, vsaka v nakladi 2600 izvodov. Glasilo grafično pripravi za tisk ČZP Dolenjski list v Novem mestu, tiskajo pa ga ob vsaki rotaciji pri Ljudskih pravic v Ljubljani. Številka ima običajno v sredini ter na prvi in zadnji strani tudi več slik v barvah.

TOZD Institut v delovni organizaciji KRKA izdaja vsake tri mesece svoje glasilo „Filter“. Prilagoja ga kot prilogo v „Kriko“, s čimer dopolnjujejo dosedanje oblike obveščanja med delavci podjetja. Razen teh oblik pa so na sejah uredniškega odbora ponovno tudi že razpravljali, če ne bi kazalo sedanjega mesečnika spremeniti v glasilo, ki bi izhajalo vsakih 14 dni. Za njuna, kratka in zgodbena dnevna obvestila pa bi v podjetju radi vpeljali še neke vrste dnevni „bilten“, ki bi ga delavci po končanem delu jemali pri vrtarju in odnesli s seboj domov. Tako bi na najhitrejši način lahko že popoldne zvedeli za glavne sklepe organov samoupravljanja v podjetju, za obvestila in razna druga kratka sporočila, glede katerih naj bi bili vsi kar najhitreje in sodobno obveščeni. Takemu načinu obveščanja bodo morali najprej prilagoditi nekatere notranje službe in tehnične priprave za razmnoževanje ciklostirane ali morda celo tiskane, „dnevne obveščevalca“.

Tak način obveščanja že imajo v nekaterih večjih, pa tudi manjših delovnih organizacijah; povsod se je dobro izkazal in uživa zaupanje delavcev.

»Zdaj sem srečen«

Med 62 delavci, ki so pred kratkim dobili ključ k novemu stanovanju, zgrajenim iz sredstev solidarnostnega sklada občine Novo mesto, je bilo tudi 6 delavcev iz KRKE. Med njimi jih je nekaj, ki so se lahko vselili v nova stanovanja ob Ragsovski cesti zaradi socialnih meril, nekaj pa je tudi mladih družin. Tudi pri prihodnjih delitvah bodo delavci iz KRKE spet med tistimi, ki so na prednosti listi.

Družina Kitanović v kuhinji novega stanovanja ob Ragsovski cesti: Cedo, sinček Marjan, hčerkica Tanja in žena Anica (Foto: S. Mikulan)

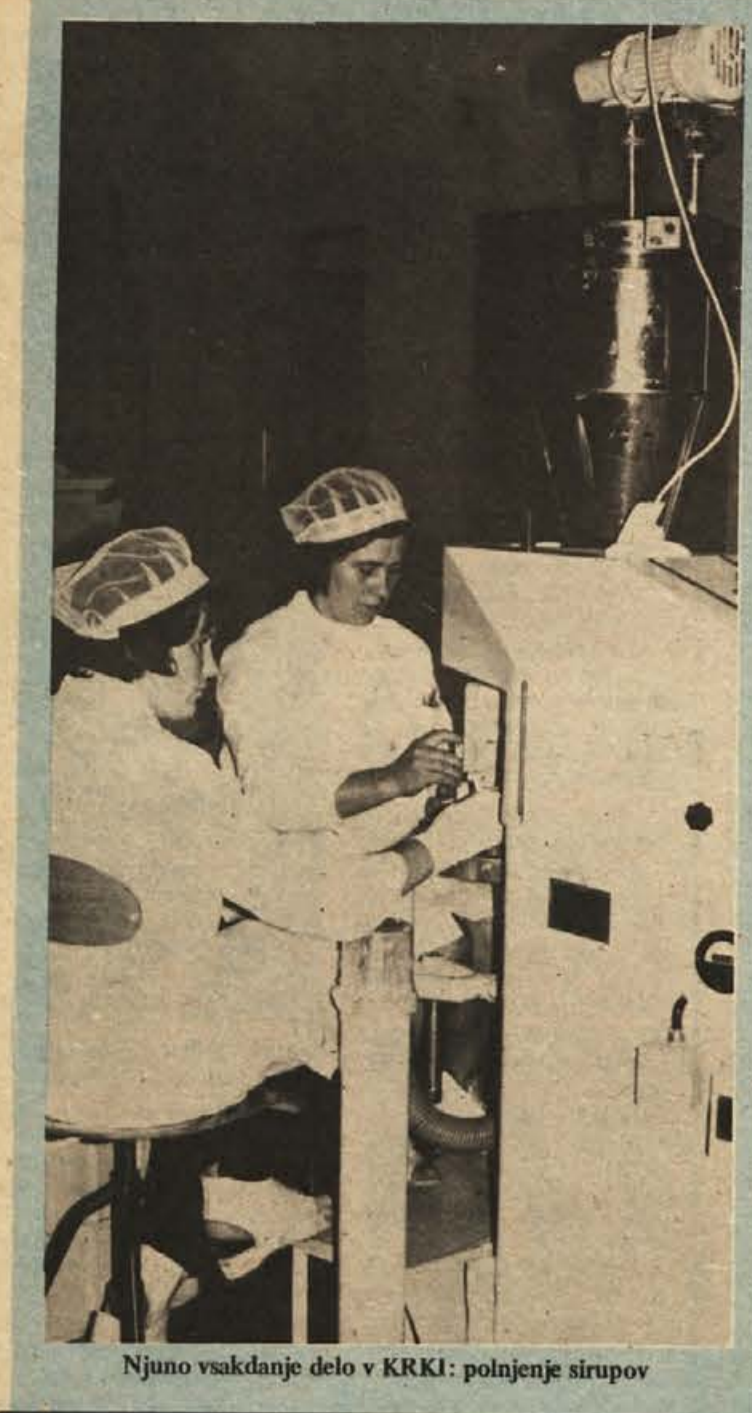
»Zdaj sem srečen.« — Zelo sem zadovoljen: kurjava v bloku je v redu, mislim na toplem, pri delu nimam več skrbi, ko vem, da sta otroka na suhem... — je odgovoril Kitanović, ko smo posledili okoli mize v dovolj veliki kuhinji.

»Seliti smo se začeli pol ure po tem, ko sem dobil ključ novega stanovanja!« je vesel povedal Cedo. Drugi večer so že spali v novem stanovanju. Ni treba posebej praviti, kako vesela sta bila otroka novih prostorov! Marjan je na bredu zbolel za astmo; trikrat je že bil na morju, pa se ho moral še zdraviti. Čedo bo zdaj več počival tudi svojo težko mladost; rodil se je na Koceni stratiščem.

»Zelo sem zadovoljen: kurjava v bloku je v redu, mislim na toplem, pri delu nimam več skrbi, ko vem, da sta otroka na suhem...« — je odgovoril Kitanović, ko smo posledili okoli mize v dovolj veliki kuhinji.

»Seliti smo se začeli pol ure po tem, ko sem dobil ključ novega stanovanja!« je vesel povedal Cedo. Drugi večer so že spali v novem stanovanju. Ni treba posebej praviti, kako vesela sta bila otroka novih prostorov! Marjan je na bredu zbolel za astmo; trikrat je že bil na morju, pa se ho moral še zdraviti. Čedo bo zdaj več počival tudi svojo težko mladost; rodil se je na Koceni stratiščem.

VESELJE V UČILNICAH — po zaslugi delavcev KRKE! Z osnovno šolo „Katja Rupena“ v Novem mestu vzdržuje delovna organizacija KRKA tesne stike, nudi pa ji tudi materialno pomoč. Z 200.000 Ndin, ki jih je KRKA prispevala tej osnovni šoli, so v 10 učilnicah kupili nove mizice in klopi, razredne omare in stenke obloge. S kakšnim veseljem so otroci teh 10 razredov to jesen začeli novo šolsko leto! Predstavniki podjetja so 27. septembra obiskali pionirsko odrednjo konferenco na šoli in si med drugim ogledali prizadeno delo učencev pri treh predmetih. Na sliki: zadovoljni učenci v enem izmed obnovljenih razredov. (Foto: Metka Urbanič, foto krožek na šoli „Katja Rupena“)

Njuno vsakdanje delo v KRKI: polnjenje sirupov

Nenehna skrb za stanovanja

Naj za uvod spregovore številke: v 24-urni solidarnostni akciji za povečanje stanovanjskega dela sklada skupne porabe za 1973 so delavci KRKE lani opravili 43.290 delovnih ur in s tem uresničili predvideni plan s 96 odst. Akcija je povečala stanovanjski del sklada skupne porabe za 75 milijonov Sdin. Namenjeni so bili predvsem za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev z osebnimi dohodki pod 200.000 Sdin. Vendar pa je 76 delavcev s takimi dohodki dobilo lani 235 milijonov Sdin posojil, kar je trikratni znesek solidarnostne akcije.

Na pobudo organizacije ZK in sindikata v delovni organizaciji KRKA letos v podjetju nadaljujejo akcijo „24 ur za stanovanjski sklad“. Delali bodo izven rednega delovnega časa: vsi na dan ene proste sobote (verjetno v novembru); 16 ur bodo delali po potrebi in podrobnejšem načrtu posameznih TOZD, vse pa do 31. decembra letos. Na ta način hočejo ustvariti 120 milijonov Sdin novih sredstev za stanovanjsko izgradnjo, ki jih bodo vodili v posebnem pregledu. Od tega bodo 75 odst. namenili za stanovanjska posojila, drugo pa za nakup enega družbenega stanovanja. Tudi pri tej delitvi bodo upoštevali pravilnik o dodeljevanju stanovanjskih posojil, denar pa bo namenjen predvsem socialno ogroženim delavcem in delavcem z nižjimi dohodki na družinskega člana.

In še podatek, kaj so v KRKI vložili do letošnjega februarja za stanovanjsko izgradnjo: skupno je 763 delavcev dobilo milijardo in 997 milijonov Sdin posojil. Največ posojil so dobili delavci z nižjimi osebnimi prejemki: 319 delavcev z interno kvalifikacijo, polkvalificiranih in nekvificiranih delavcev je dobilo 813 milijonov Sdin posojil, 286 visoko in srednje kvalificiranih delavcev ter takih s srednjo šolo 686 milijonov, 158 delavcev z visokošolsko in visješolsko izobrazbo pa 497 milijonov Sdin.

KRKA je razen tega v zadnjih 3 letih prispevala pol milijarde Sdin v solidarnostni stanovanjski sklad, dobre pol milijarde Sdin svojih sredstev pa je vezala za stanovanjsko izgradnjo v občini.

14. oktobra je obiskal Novo mesto predsednik slovenske skupščine dr. Marjan Brečelj, z njim pa so bili tudi Mara Zlebnik, Bogdan Osolin, Stane Markič, Jože Pavec in drugi. Na občinski skupščini se je dr. Brečelj podrobno seznanil s številnimi vprašanji dosedanjega in načrtovanega razvoja občine kot z uresničevanjem nove ustave, potem pa si je ogledal tudi proizvodnjo v KRKI in IMV. — Na sliki: predsednik dr. Marjan Brečelj z vodilnimi delavci KRKE in predstavniki občinske skupščine (Foto: S. Mikulan)

Sprejeli smo novo ustavo in krenili na nove poti — od revolucionarnih vrednot proteklosti, kakršna je tudi naš 28. oktober 1941, preko uspehov povojnega razvoja do sedanje stvarnosti, ki terja vedno več zavesti ljudi pri odločanju. Čeprav dobro trasirane, še niso dovolj izhrojene poti, ki vodijo človeka samoupravljavca na vsa mesta, kjer se sprejemajo odločitve tudi o njegovem deležu ustvarjenega. Pravimo, da so sedaj odprte vse možnosti za večji vpliv delovnih množic na tokove prihodnjega razvoja. Toliko stvarnejši je zato optimizem, na katerega smo ob lanskem prazniku oprli svoja pričakovanja, in toliko večja naša odgovornost, da ga sleherno leto upravičimo, povečamo, ker smo dobro delali in ker smo ob tem tudi sami postali vsaj nekoliko drugačni.

BREŽICE: NOVE POTI K NAPREDKU

Sprejeli smo novo ustavo in odgovornost za to, da njena določila dosledno in čimprej uvedemo v življenje. Z delegatskim sistemom smo še bolj povezali ljudi na različnih področjih dela z osnovnim namenom, da bi postal človek v tej družbi celovit, prisoten povsod, da bi postal soodgovoren tudi pri reševanju tistih družbenih vprašanj,

ki niso v neposredni zvezi z njegovim osnovnim poklicnim delom. Druženopolitične organizacije z Zvezo komunistov na čelu so sprejele odgovornost za uresničitev ustavnih načel. Novosti prihajajo hitreje kot odmi- ra staro, preživelo. Zato so del sedanje stvarnosti tudi odpori zoper nove samoupravne odno-

se. Da bi priborili novo, potrebujemo argumente zoper staro. Moramo se navaditi na zdravo borbo mnenj, na usklajevanje interesov, na kritično presojanje lastnih in tujih hotenj. SZDL mora zajeti preko svojega članstva ves splet želja, hotenj, možnosti in nasprotij in iz tega luščiti odločitve, ki jih bo zlahka prepoznati kot na-

predne, socialistično usmerjene. Izvolili smo delegatsko skupščino z zavirljivim uspehom. Vendar ni še povsem odpravljena brezbriznost pri sprejemanju predlogobžogov in odločitev. Skrb delegatov skupščine je, da dobro odločajo. Izvršilni organ skupščine bo le tako lahko trajno opravljal vlogo, ki mu gre po ustavi, v pomoč delegatom in

za uresničevanje odlokov. Subjektivne sile vplivajo na skupščinsko politiko odslej izključno preko svoje baze, svojih članov, ki so delegati. Zahtevnejši način vplivanja je to, a gotovo učinkovitejši. Zakaj so načrtovalci razvoja posavske regije vključili nove ustavne spremembe med bistvene pogoje za uresničitev razvoj-

nih ciljev? Regija se bo morala opreti v prvi vrsti na lastne sile. Sleherni posameznik, spodbujen h kakršnikoli koristni družbeni aktivnosti, zaradi novih odnosov postane uresničevalec razvojnega načrta. Zato vidimo v ustavnih spremembah tudi možnost za hitreje reševanje tistih problemov, ki so še posebno v našem interesu.

Besede delegatov

Franc Hedl, Velika Dolina: — V krajevnih skupnostih želimo, da bi čimprej dobili vse tiste virov dohodkov, ki jih lahko uveljavljamo po ustavi.

Stanko Molan, Cerklje: — V delovnih organizacijah moramo najprej okrepiti sindikat, da bomo lahko uveljavili vsebinske spremembe v našem delu.

Marjana Ogorevc, Pišce: — Šele cesta bo prinesla resničen napredek v naše kraje. Pravico imamo, da pričakujemo odziv Salonita Anhovo, ko se bomo dogovarjali o asfaltiranju.

Vlado Podgoršek, Brežice: — V delu skupščine že opazamo razveseljivo spremembo. Mnenja in predlogi iz delegacij vedno bolj odražajo interese krajevnih skupnosti in delavcev iz organizacij združenega dela.

Marija Zajc, Beti Dobova: — Na sestankih delegacije ne moremo predelati vsega, kar nam pošljejo pred skupščinsko sejo. Menim, da bi morali dobiti zgoščene povzetke in nam z njimi prihraniti dragoceni čas.

Jože Vovk, Agraria Brežice: — Ni dovolj samo ugotoviti, da je novi skupščinski sistem boljši. So težave, ker imajo delegacije premalo časa za temeljit pretres gradiva in vprašanj, ki nas zanimajo . . .

Ko bo povsod obveljala pretehtana beseda občanov

Krajevne skupnosti se vsak dan bolj uveljavljajo kot žarišča skupnih interesov in načrtov - Ustava jim ponuja več, kot so že dosegle

Izobraževanje lovi korak

Za premagovanje začetnih težav pri uveljavljanju delegatskih odnosov so družbenopolitične organizacije v občini Brežice izdelale v sodelovanju z DU Brežice program izobraževalnih oblik za delegate. Pri tem so skupno ugotovili težave, ki nastopajo pri realizaciji zaradi pomanjkljive materialne osnove tem oblikam, ki so izredno drage.

Pri uresničevanju izobraževalne funkcije obremenjuje delavsko univerzo tudi pomanjkanje splošnega dogovora med obstoječimi izobraževalnimi institucijami o racionalnem izkoriščanju razpoložljivih šolskih objektov. Izobraževanje, ki ob današnjih zahtevah mora sleherni obliko opreti na kalkulacijo, ki naj bi dala po možnosti še kaj ostanka dohodka, ne more v korak z aktualnimi družbenimi potrebami. Zato bo v najkrajšem času potrebno najti način za zagotovitev ustrezne materialne podlage te izobraževalne ustanove.

Jutranjka bo gradila novo halo, v kateri bo zaposlila še 200 delavk

Čas je, da pride na vrsto človek

Delavci v tovarni prikolic IMV združujejo denar za stanovanja

V tovarni avtomobilskih prikolic IMV v Brežicah dela 366 ljudi. Poskusno obdobje je mimo, zdaj niso več vajenci. S pridnostjo in vestnostjo odpirajo izdelkom svojih rok vrata v širni svet. Njihova dolžnost je proizvodnja, s prodajo se ukvarjajo malo.

Ta tovarna zaposluje 186 nekvalificiranih delavcev, 32 polkvalificiranih, 99 kvalificiranih in 15 mojstrov z visoko kvalifikacijo. Sedem zaposlenih ima končano nižjo, osem srednjo in eden višjo šolo. Veliko število nekvalificiranih delavcev nam jasno pove, da je njihov osebni standard nizek. Precej zaposlenih se vozi na delo iz oddaljenih krajev. Prevozi na delo niso organizirani, zato gre del bolezenskih izostankov prav gotovo na račun prehladov.

In še nekaj je, kar bode v oči. Podjetje s toliko zaposlenimi nima nič stanovanj. Lani so razdelili trinajstim prosilcem individualne kredite za dograditev in adaptacijo stanovanjskih hiš. Vsota ni bila velika, komaj 269 tisoč dinarjev za trinajst delavcev, pri čemer so upoštevali predvsem proužne tistih, ki so že dlje časa v podjetju.

Letos in prihodnje leto te vrste posojil ne bodo dajali. Sklenili so, da bodo vsa sredstva

združili za nakup stanovanj. Marsikaksen problem bi lahko rešili že, če bi imeli za zimo na voljo nekaj sob za tiste, ki v motorjem težko pridejo ali z lo.

Kolektiv se zavzeto obrača k človeku, toda na voljo ima zelo skromne vsote v primerjavi s številom zaposlenih. Osebni dohodki nekvalificiranih delavcev se gibljejo od 1650 din naprej, medtem ko zaslužijo kvalificirani povprečno po 2.200 dinarjev.

Tak kvalifikacijski sestav bo prav gotovo še precej časa povzročal težave in zahteval

učinkovitejše reševanje stanovanjskih in drugih problemov v kolektivu.

Tovarna je samostojna organizacija združenega dela, vendar

zaposleni zelo malo vedo o tem, kako gospodarijo, ker nimajo svojega žiro računa in ker jim vse izračunavajo v Novem mestu.

Složnost jih spodbuja

Asfalt si želijo prav v vsaki krajevni skupnosti in to je zadnje čase sprožilo vrsto zbiralnih in delovnih akcij. Na Veliki Dolini so se odločili za petletni krajevni samoprisepek in si tako s pomočjo občine že letos zagotovili asfalt do Nove vasi. Tu imamo še zgleden artiški

primer delovne zagnanosti v letošnjem poletju. Veliko požrtvovalnost za ureditev kraja dokazujejo skozi vse leto prebivalci pišečke krajevne skupnosti. Ta bo zbrala od občanov in delovnih kolektivov 170 tisoč dinarjev za asfaltiranje naselja. Razliko do 500 tisoč din, kolikor velja poldrugi kilometer asfalta, bo poravnala občinska skupščina.

Občani iz Pišec in okoliških vasi so letos opravili ogromno prostovoljnega dela. Sodelovali so v akcijah za obnovo vodovoda in kanalizacije, pri preurejanju gasilskega doma, pri planiranju gramoza na cesti proti Silovcu. Urejali so izvir Gabernice, obnovili mlin ob njej in jo v slapovih izpeljali po strmih do središča vasi. Delali so na cesti do Pleteršnikove rojstne hiše in Marofa ter se zbirali povsod, kjer so potrebovali prostovoljce za delo. Več mesecev delajo vsako soboto, zadnje čase pa, kadar kdo utegne. Za plačilo bi jih težko dobili toliko skupaj.

Složni so, zato toliko zmorejo. Dosegli so sodelovanje delovnih organizacij. Slovin je zgradil v Pišecah novo trgovino, prispeval za zunanjo ureditev in je pripravljen še pomagati, če bodo v zadregi.

Uspeh pri skupnih akcijah imajo tudi Dobovčani, kjer je to utečeno več let. Dobovska krajevna skupnost je ena redkih, ki s statutom uzakonja petletno prakso odnosov z delovnimi kolektivi, družbenopolitičnimi organizacijami in društvi.

Most v Cerkljah odpoveduje, potreben bo nov

KORENITE SPREMEMBE

Z veseljem spoznavamo, da se je v krajevnih skupnostih marsikaj premaknilo, da postajajo občani, ki tam prebivajo, sami svoje sreče kovači. Ta čas povsod zavzeto pretresajo statute, da bodo v njih uzakonili pravice in dolžnosti, ki jim jih daje ustava.

Seveda pa ni vse odvisno samo od ljudi v krajevni skupnosti, od njihove zagnanosti pri reševanju komunalnih, socialnih, šolskih in drugih problemov, s katerimi se prebivalci srečujejo v vsakdanjem življenju. Tu so potrebne korenite spremembe pri oblikovanju družbeno-ekonomskih odnosov. V ustavi je lepo zapisano, da morajo občine prepustiti krajevnim skupnostim del davkov, taks in drugih dajatev, ki se zberejo na njihovem območju, medtem ko naj bi bile dotacije iz občinskega proračuna le dodatni vir. Tak način financiranja še ni izpeljan, uveljavljajo pa se že novi odnosi med krajevnimi skupnostmi in delovnimi odnosi med krajevnimi skupnostmi in delovnimi organizacijami.

Pri urejanju komunalnih problemov, pri napeljavi vodovodov pri vzdrževanju in modernizaciji cest ter krajevnih poti postaja samoprisepek občanov pomemben finančni vir. To velja predvsem za podeželje, kjer se prebivalci zavedajo, da morajo sami najprej pokazati pripravljenost za sodelovanje v sleherni akciji, ki jo sprejmejo v svoj program. Šele potem lahko računajo na pomoč skupnosti, na pomoč občine.

Vsebinska usmeritev delovanja krajevnih skupnosti bo poslej mnoga širša, kot so je bili občani vajeni v preteklosti. V odbore in komisije bodo morale te pritegniti čimveč dela voljnih in zainteresiranih občanov začasne ali za stalne naloge. V naših družbenih razmerah so krajevne skupnosti hkrati interesne in samoupravne skupnosti; interesne zato, ker se oblikujejo v žarišča interesov občanov, samoupravne pa zaradi tega, ker se delovni ljudje v njih sami odločajo, kako bodo porabili denar, s katerim razpolagajo.

TEHNIKA IN ČLOVEK ZA VEČJO UČINKOVITOST DELA

V tovarni pohištva v Brežicah si že od leta 1970 prizadevajo izboljšati tehnologijo. Letos je s pogonom sodobne nove lakirnice zaključena ta faza razvoja, katere osnovni cilj je poenostavitev in s tem pocenitev proizvodnega procesa kot učinkovita protiutež porastu cen. Dejstvo, da je v tem obdobju obdržala nižje cene, pomeni ugoden učinek na zaloge. Spalnice brežiške tovarne pohištva se prodajajo doma in v tujini, ker so sorazmerno poceni.

Z izpolnjevanjem letošnjega proizvodnega plana so v tovarni zadovoljni. Dosegli so 90 milijonov bruto proizvoda od planiranih 100, upoštevajoč pri tem ovire v zvezi z rekonstrukcijo. Stabilne razmere pozitivno vplivajo tudi na osebne dohodke. To jesen so že nekoliko presegli minimalne zahteve sindikalne liste.

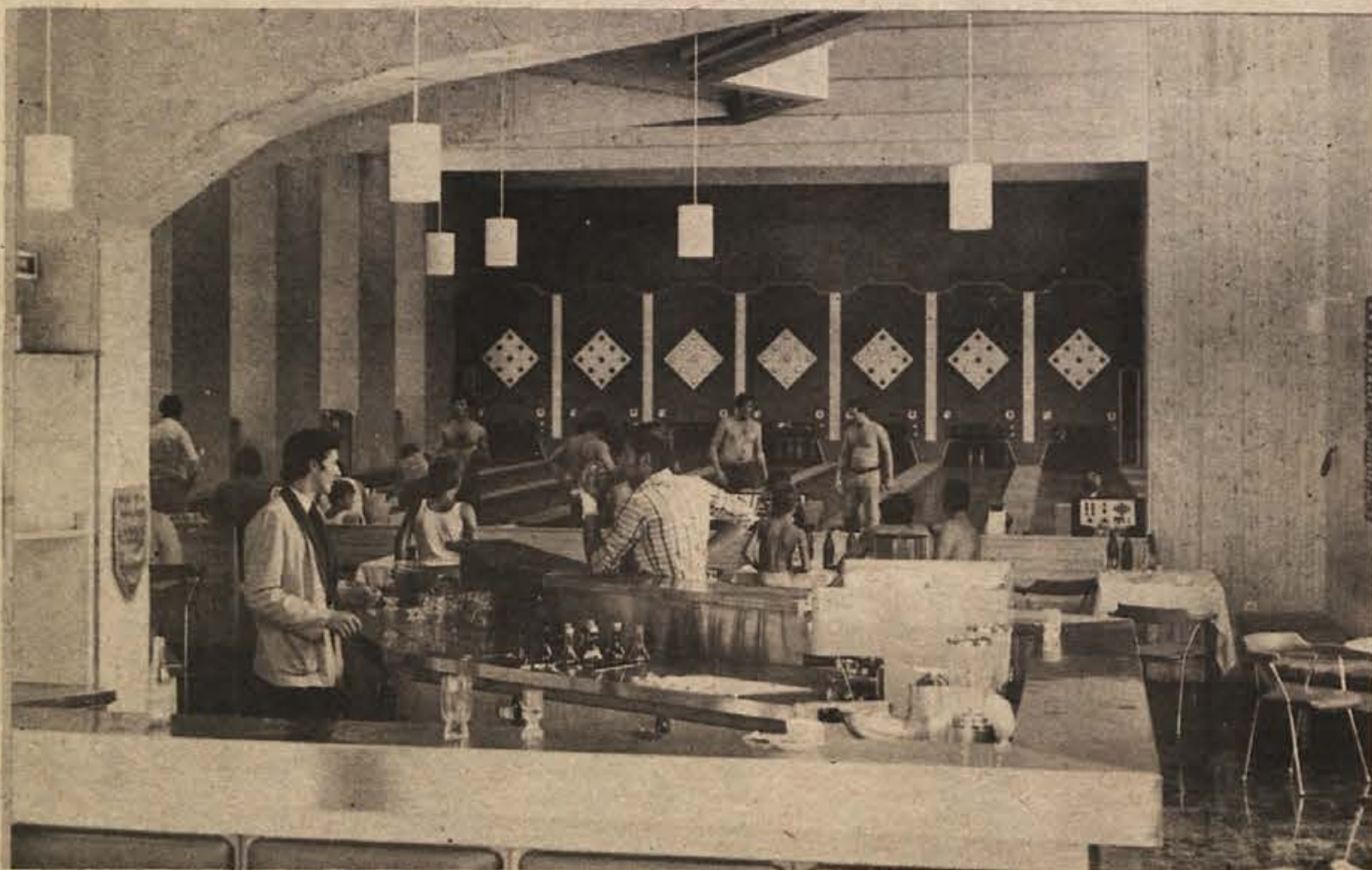
Doslej vložena sredstva bodo predvidoma povzročila veliko ekspanzijo v letu-1975, ko pričakujejo okrog 150 milijonov bruto produkta. S tem bi dosegli stopnjo razvoja, ki bi jih postavila na čelo jugoslovanskih proizvajalcev spalnic. Obenem pa bo od tu naprej potrebno poiskati nova razvojna pota.

Fizična rast organizacije ima svoje meje. V tovarni pohištva menijo, da je nastopilo obdobje, ko bo potreben napor v smeri večje intenzivnosti. Tehnologija naredi svoje, človek svoje. Včasih se zatakne pri ljudeh. In ni nujno, da bi bili problemi, ki izhajajo iz ljudi, vedno subjektivni. Naša industrija priteguje delovno silo iz kmetijstva. Kvalifikacijska struktura je slaba. Dobra polovica zaposlenih ni končala

osemetke, sodobna industrijska proizvodnja pa terja tudi načrtno premagovanje stare miselnosti.

Spremeniti ljudi je težje kot spremeniti tehnologijo. Človeku se odpirajo novi vidiki v tesni povezanosti s položajem v organizaciji. Skrb za razvoj samoupravnih odnosov in povečanje človekovega vpliva na odločanje o vprašanjih, ki ga življenjsko prizadevajo, sta velika naloga vseh subjektivnih sil v tovarni in vodstva podjetja. Čeprav počasi, se vendarle spreminja vsebina vprašanj, o katerih razpravljajo zaposleni. Vznikne tudi želja in volja, da se izpopolni znanje. Letos v večerino šolo 12 ljudi, prihodnje leto več! Skrb za stanovanja, za rekreacijo, prehrano itn.

Rezultati dosedanjega dela so brez dvoma dobri. Ob iskanju novih razvojnih možnosti primanjkuje visoko usposobljenega kadra. Imajo 9 študentov v rednih šolah, šest ljudi se izobražuje ob delu, 85.000 dinarjev prispeva tovarna v solidarnostni sklad za štipendije novih kadrov v občini. Pridružujemo se pričakovanjem, da kadri bodo.

Kegljišče v Čateških Toplicah (projekt Region Brežice)

Tovarna bo, čeprav z zamudo

Zagotavljajo, da izdelovanje silikatne opeke ne bo zastrupljalo okolja

Priloge na novo tovarno silikatne opeke v Brežicah so se zavlekle in tako lahko pričakujemo začetek poskusnega obratovanja v prvih mesecih 1976 namesto marca prihodnje leto.

Kolektiv obstoječe Opekarnice, zdaj temeljne organizacije Salonita Anhovo, se je sprijaznil z zamudo, saj sam na razloge zanjo zunaj podjetja tudi ne more bistveno vplivati.

Prvi koraki so vendarle napravljeni. Lokacija je izbrana in usklajena z lokacijo bodočih objektov, predvsem z objektom, ki ga načrtujejo za separacijo kremenčevih peskov.

8. oktobra je potekel trimesečni razpisni rok za zbiranje ponudb za dobavo investicijske opreme. Prispelo so ponudbe iz Jugoslavije, iz Zahodne Nemčije in Poljske. V novembru jih bodo ocenili, do konca leta pa podpisali pogodbo.

V podjetju se zavedajo, da

prinaša ta investicija s seboj številne težave, ki jih bodo morali premagovati. Inflacija je že ena tistih, na katere morajo računati. Tudi druge stvari ne potekajo gladko.

Po besedah direktorja Opekarnice inž. Škrabla ovira izdelovanje lokacijske dokumentacije strah pred onesnaževanjem okolja, zlasti pred morebitnimi odplakami, ki bi lahko ogrozile črpališče pitne vode v bližini. V Opekarni zagotavljajo, da sodi bodoča tovarna v zvrst tako

imenovane čiste industrije, ki ne onesnažuje zraka in ne vode, pa tudi hrupa ne povzroča.

Investicija za novo tovarno bo veljala 70 milijonov in 400 tisočakov. To bo prva tovarna silikatne opeke v Sloveniji. Poskusna proizvodnja bo stekla prej kot v poldrugem letu.

Še več hrušk in breskev

Agraria Brežice investira v sadjarstvo - s koperacijo usmerja kmete v mlekarnstvo, pitanje živine in pridelovanje sadja

Na izkrčenih gozdnih površinah v Artičah, ki jih je pripravljala Agraria za sadne plantaže več let, so spomladi zasadili deset hektarov hrušk. Izbrali so tri komercialne sorte, primerne za zimsko shranjevanje. Hruške gojijo tudi v Piršembregu, kjer meri nasad šest hektarov. Ta rodi že več let. Kupce za sadje si podjetje vnaprej zagotavlja s pogodbami.

Ob 15-hektarskem nasadu breskev na Čatezu je Agraria letos zasadila še pet hektarov breskev, kjer goji jagode kot vmesno kulturo. Prvi rod jagod pričakujejo prihodnje leto, prvi rod breskev v letu 1977. Prihodnje pomlad bodo povečali breskove nasade še za 6 ha. Na novo zasajajo predvsem sorte za vlaganje.

Površin za cvetje letos ne povečujejo. To jih čaka v obdobju 1975-1980. Sedaj preurejajo trgovino z reprodukcijskim materialom v Brežicah v specializirano trgovino s kmetijskimi stroji. Adaptirajo še trgovino v Krški vasi, prihodnji mesec pa nameravajo odpreti cvetličarno

v Trbovljah.

Med pomembne dejavnosti podjetja sodi razvijanje kooperacije. Ta obsega prodajo mleka, pitanje živine ter sadjarstvo. Najbolj je razširjena oddaja mleka, pri kateri sodeluje okrog tisoč kmetov. Do konca leta bodo oddali več kot 3 milijone litrov mleka.

Petdeset kooperantov zredi na leto po 700 telet do 200 kg ter 200 telet do 450 kg. Približno 60 kooperantov goji jable in hruške na 4 ha, črni ribez na 17 ha in jagode na 4 ha.

V okviru kooperacije sodi še hranilno-kreditna služba, ki je letos razdelila za 2,5 milijona posojil. Večino kreditov so dodelili osmim strojnimi in štirim sadjarskim skupnostim. Denar združujejo kooperanti in hranilnica, k temu pa prispeva svoj delež še banka.

Iz hmeljevega nasada Agrarie Brežice

Drevesnica Gozdnega gospodarstva Brežice

Denar za nove tovornjake

S tem si zagotavljajo kruh za jutrišnji dan

Pri „Prevozu“ v Brežicah so se letos zagrizli v investicije, ki jih večinoma usmerjajo v nakup novih kamionov. Zanje so odšteli 5.550.000 dinarjev, za delavnice pa 1.850 tisoč. Skupna nosilnost novega voznega parka je 335 ton.

Do konca leta bodo kupili še deset vozil TAM 110 s skupno nosilnostjo 50 ton. Ta nakup jih bo veljal 1.600.000 dinarjev. Vsota v prej omenjeni investiciji ni bila upoštevana. Letošnje naložbe za vozila in opremo delavnic bodo dosegle 7,4 milijona dinarjev, od tega 4,77 milijona dinarjev lastne udeležbe. Za preostalo vsoto so najeli kredit in to je tudi edino posojilo, ki ga ima podjetje.

Transportno podjetje „Prevoz“ zaposluje 188 delavcev ali

za 10 odstotkov več kot lani. Letos računa na 38 milijonov dinarjev realizacije. S to vrednostjo bo presegle letni plan za 15 odstotkov, deloma na račun povečanih cen za opravljene storitve, delno pa zaradi večje nosilnosti voznega parka.

„Prevoz“ je podjetje, ki zaradi sorazmerno visokih osebnih prejemkov zaposlenih nima socialnih problemov. Za gradnjo stanovanj jim že vrsto let daje individualne kredite. Zanimiv je na primer podatek, da jih ima od 188 zaposlenih kar 70 nove družinske hiše. Vsem so pomagali s posojili, razen tega pa so več kot 25 dodelili manjše kredite za adaptacijo in dograditev že obstoječih hiš. Merila so enaka za vse, izjemo pa napravijo, če je kdo v stiski in zato potrebuje izdatnejšo pomoč.

Ocena letošnjega gospodarjenja v brežiški občini se naslanja na polletne podatke, zato ne more biti popolnoma realna. Toda vseeno jo kaže upoštevati, saj opozarja na to, da so časi resni in da resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letu 1974 ne bi smeli odvreci med staro šaro.

Porast celotnega dohodka za okoli 30 odstotkov bi bil v normalnih razmerah zadovoljiv, vendar ne smemo pozabiti, da se v njem skriva naraščanje cen. Upoštevati moramo 23,3-odstotno inflacijo in za 5,4 odstotka povečano zaposlenost. To zmanjšuje navidezno uspešne rezultate, občini pa grozi, da bo po ustvarjenem dohodku zdrsnila v republiko še za nekaj mest navzdol.

Z učinkovitejšo organizirano delovno disciplino, smotnejšo porabo človekovega dela in sredstev, z večjo skrbjo za strokovne kadre in z omejevanjem skokovitega naraščanja cen lahko delovni kolektivi izboljšajo še marsikak rezultat. Čim prej, tem bolje. Praznik občine je za tako odločitev primeren mejnik.

Region Brežice

Ko bi šlo samo za propagandni učinek, bi lahko zapisali: „Širom po domovini projekti Regiona Brežice!“ Ker pa ne gre za to, naj povemo, da želimo brežiško projektno organizacijo Region predstaviti v okviru splošnih razvojnih težajev regije.

Kot strokovna organizacija sodeluje Region pri izdelavi najpomembnejšega dosedanjega dokumenta o gospodarskem, socialnem in regionalnem razvoju Posavja. Trenutno izdelujejo v podjetju prostorski plan Posavja, ki bo nakazal urbanistično rešitev regije. Med projekti

so mnogi že realizirani: turistično rekreativni center Čateške Toplice, družbeno-kulturni center Sevnica, trgovina v Pišecah, predelovalni obrat Slovina v Brežicah, trgovska hiša Elektrotehne v Brežicah. Tu so še industrijski objekti (sistem gradnje trimo): Zmaj Ljubljana, Iskra Semič, Avala Beograd in druge.

K delu posebnega družbenega pomena sodi letos izdelava lokacijske dokumentacije za stanovanjske objekte v vseh posavske občine. Pri tem glede na pričakovano pospešeno akcijo nemara izstopa problem premajhne zmogljivosti Regiona.

Beti Dobova

Kje so kadrovske štipendije?

Vprašanje kadrov in njihovega izobraževanja je eden tistih problemov, ki nam lahko kaj hitro izpodkoplje vse dobre in že sprejete odločitve o bodočem načrtnem družbenem razvoju. Že dosedanje izkušnje dovolj očitno povedo, da s tem problemom lahko prekrijemo vsa področja družbenega dela — od gospodarstva do raznih družbenih dejavnosti in politike.

V okviru družbene akcije za učinkovitejšo štipendijsko politiko v SRS, ki ima za osnovo solidarno združevanje sredstev za izobraževanje, smo videli možnost, da tudi kot nekoliko manj razvito območje lahko za svojo bodočo kadrovske baze postavimo odločno vso mlado generacijo ki se želi izobraževati, neglede na njeno socialno poreklo.

V občini je bil sprejet sporazum o ustanovitvi solidarnostnega sklada za štipendiranje učencev in študentov. Delovne organizacije prispevajo vanj 0,5% od bruto osebnih dohodkov, dvakrat toliko pa ohranjajo sredstev za izobraževanje kadrov, ki jih same potrebujejo v skladu s svojimi načrti.

Štipendija iz solidarnostnega sklada občine naj bi pomenila prvo zagotovilo, da bo domači kader po končanem šolanju sprejel delo doma (predvidevamo, da ga bomo potrebovali!). Dokončno odločitev pa bi morala pomeniti ustrezna kadrovska štipendija domače delovne organizacije. Sprejemanje tega sporazuma v naši občini ni potekalo brez odporov. Nekatere organizacije so razumele akcijo v prvi vrsti kot dodatno obremenitev, od katere nimajo kaj dosti pričakovati.

Dejstvo je, da se je doslej nabralo že 190 vlog za štipendije

iz solidarnostnega sklada. Pri poreklu učencev in študentov je opazen premik v korist otrok kmečkih in polkmečkih družin. To bi lahko sprejeli obenem kot ugoden odliv presežka delovne sile iz kmetijstva, ko bi lahko istočasno pri delovnih organizacijah ugotovili tudi ustrezen interes za štipendiranje.

Podatki o letošnjih razpisih štipendij še niso zbrani, kaže pa, da so nekatere organizacije precej kratkovidno prepustile vso skrb solidarnostnemu skladu, ker so sporočile, da razpisov za letos ne bo. Solidarnostni sklad bo potreboval bistven priliv, saj so višine štipendij, ki prevladujejo, blizu maksimalnim. Gre torej za otroke iz družin z nizkimi povprečnimi dohodki.

Pri prelivanju sredstev za izobraževanje v okviru Slovenije se bo gotovo upoštevala izkoriščenost virov, ki so na voljo v občinah. Če s pomočjo kadrovske štipendije iz domačih organizacij ne bomo razbremenili solidarnostnega sklada, ki bo do konca tega leta potreboval blizu 700.000 dinarjev, bo oteženo utemeljevanje potrebe po pomoči širše družbene skupnosti. S tem pa bi določenemu od-

stotku mladine nemara zaprli pot do šole.

Pa tudi če se to ne zgodi, se nam utegne premajhna povezanost vseh, ki imajo namenska sredstva za izobraževanje, krepko maščevati, saj bodo štipendisti domačega solidarnostnega sklada prevzemali po določenem času kadrovske štipendije v drugih občinah zaradi pomanjkanja interesa v domačih organizacijah. Vse možnosti za to imajo zlasti tisti, ki so nadpovprečno uspešni pri študiju in bodo gotovo želeli čimprej doseči tudi tisti del sredstev, ki pomeni pri kadrovske štipendije stimulacijo za kvaliteten študij. Razvite organizacije grade namreč svoje načrte ravno na takšnih kadrih in tako navsezadnje ne bomo imeli komu naprtiti nezadovoljstvo, ki nas je doslej večkrat tudi upravičeno mučilo, zaradi „prevzemanja najboljših, najsposobnejših itn...“

Gotovo vemo, kaj smo o kadrih zapisali in izglasovali v razvojnem konceptu Posavja, zato odgovornost ne bo niti majhna niti anonimna, če bomo morali ugotavljati, da smo solidarnostno akcijo za izobraževanje sami spremenili v organizirano izgubo denarja in ljudi.

Nov pogled na brežiški grad z dvoriščne strani

Pišce so dobile prostorno trgovino (projekt Region Brežice)

Čateške Toplice: saj gre

Zdravilišče Čateške Toplice, ena izmed 21 TOZD Emone, uspešno uresničuje svoje razvojne načrte. V letošnjem letu so v nove objekte investirali 12 milijonov dinarjev (dva otroška bazena in dva za odrasle, avtomatično sedemstezni kegljišče in snack bar), izpopolnili so sanitarije na kopaljšču. Sezona ni bila posebno dobra, vendar še

dovolj, da so lahko ugotavljali učinek novih naložb na zdraviliški turizem. Sezona, ki je trajala vsega mesec in pol, je dosegala v posameznih dneh viške, ko je bilo celo do 7000 kopalcev. Dobre rezultate so dale kljub ne preveč „turističnim“ pogojem v gospodarstvu nočitve.

In še pogled naprej. Do

1978. leta predvidevajo nov hotel (visoka B kategorija, 300 ležišč) 600 sedežev v restavraciji, dvorano za seminarje in prireditve s 400 sedeži in vse spremljajoče objekte, ki pomenijo standard na počitnicah.

In kako kaj kadri, problemi? Trenutno je še vedno možno reševati kadrovska vprašanja z iskanjem rezerv. Ob novih investicijah pa bodo pripravljene novi. So problemi s stanovanji; čakajo na stanovanjsko skupnost, sicer pa bodo ob novih vlaganjih sedanjo depandanso spremenili v samski dom.

Veliko pričakovanje

Ob svojem prazniku mislimo na tiste, ki pričakujejo, da bodo lahko s pomočjo vse družbe čimprej uresničili svojo ustavno pravico do stanovanja. 980 starih milijonov se je doslej nabralo v občinskem solidarnostnem skladu, 441 milijonov pri banki za individualno in družbeno gradnjo stanovanj. Dejstvo, da sredstva so, povečuje nestrpnost tistih, ki pričakujejo rešitve.

V letošnjem letu bo zgrajenih 25 stanovanj iz sredstev solidarnosti, za polovico sredstev sklada. Ostanek in priliv denarja v prihodnjem letu pa bo porabljen za novih 40 stanovanj, ki bodo zgrajena v letu 1975.

Počasi in s težavo se postavlja na noge nov sistem organizirane družbene skrbi za stanovanjsko izgradnjo. Samoupravna stanovanjska skupnost še ni ustanovljena. Razpoglanje s sredstvi za individualno gradnjo je zato omejeno, stanovanjsko in komunalno podjetje tiplje za primerno reorganizacijo. Če dodamo še probleme v zvezi z izdelovanjem lokacijsko tehnične dokumentacije za stanovanjsko gradnjo, vidimo, da je položaj nezavidljiv.

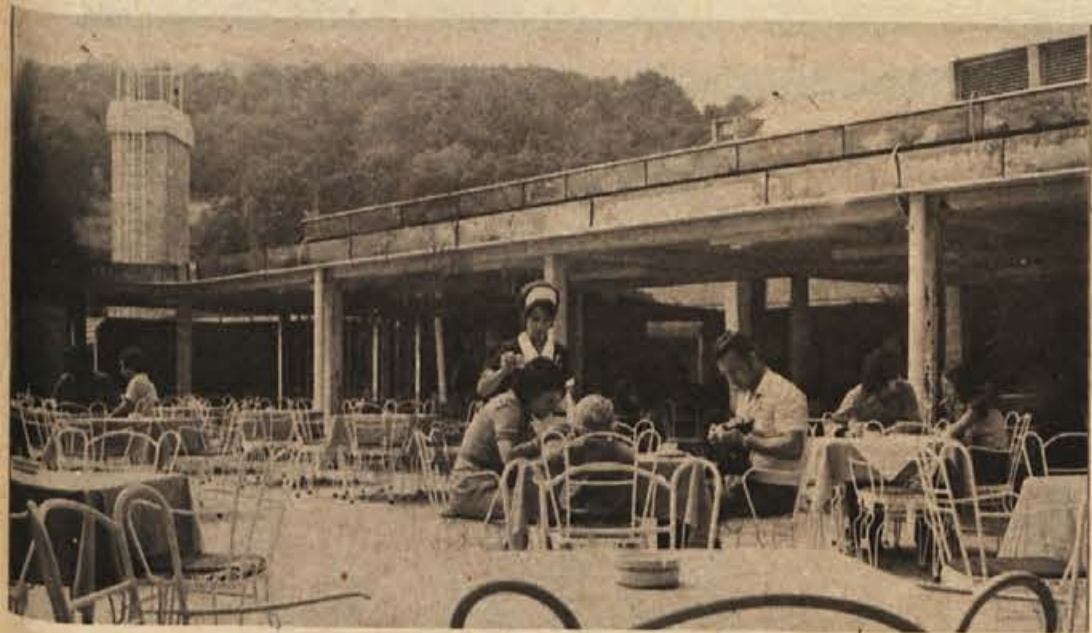
Vsaj 150 občanov čaka trenutno na dom. To je velik pritisk, velika moralna obveznost vseh, ki imajo problem že rešen,

da na vse možne načine prispevajo k hitrejšemu reševanju nakopičenih problemov.

Program proslav in prireditev za praznik brežiške občine

- ČETRTEK, 24. oktobra
ob 13.30 Položitev temeljnega kamna za novi proizvodni obrat Jutranjke-TOZD Orlica v Brežicah
ob 19. uri Rokometni turnir ŠSD osnovnih šol
- PETEK, 25. oktobra
ob 10. uri Otvoritev obnovljenih prostorov Ljubljanske banke—ekspozitura Brežice
ob 16. uri Odkritje spominskega obeležja ob 400-letnici hrvaško-slovenskega kmečkega punta in otvoritev razstave „Od baroka do impresionizma“ v Posavskem muzeju v Brežicah
- SOBOTA, 26. oktobra
ob 13. uri Otvoritev trgovine TOZD Slovin Brežice v Pišecah
ob 16. uri Srečanje moških pevskih zborov v Pišecah
ob 16. uri Otvoritev razstave ročnih del v domu JLA v Brežicah
ob 18. uri Prvenstvena rokometna tekma za ženske med RK Partizan Brežice in RK Slovan Ljubljana na igrišču TVD Partizan v Brežicah
ob 19. uri Prvenstvena rokometna tekma za moške med RK Partizan Brežice in RK Jesenice na igrišču TVD Partizan v Brežicah
ob 19. uri Prvenstvena rokometna tekma za moške med RK Dobova in RK Krize na igrišču v Dobovi
- NEDELJA, 27. oktobra
ob 10. uri Otvoritev obnovljenega starega mlina in vodovoda v Pišecah
ob 14. uri Državno prvenstvo v motokrosu na Prilipah
- PONEDELJEK, 28. oktobra
ob 10.30 Svečano zasedanje vseh zborov občinske skupščine Brežice s podelitvijo oktobrskih nagrad v Pišecah

Elektrotehna iz Ljubljane bo čez dober mesec odprla v Brežicah specializirano trgovino tehničnega blaga elektro stroke, vodnoinstalacijskega materiala, gospodinjstskih aparatov itd. V objekt, ki ga izvajalec gradi precej dlje, kot je bilo predvideno, so investirali 3.200.000 dinarjev. Gradnja objekta v Brežicah spada v okvir prizadevanj za čim boljše detalistično mrežo. Osem do deset ljudi, kolikor jih nameravajo zaposliti, naj bi v enem letu ustvarilo za približno storo milijardo bruto prometa, kar pomeni v okviru TOZD detalistične trgovine Elektrotehne 3-5 odst. od skupne realizacije. Posebej poudarjajo, da bodo cene blaga iste kot v ljubljanskih poslovalnicah. (Projekt: Region Brežice)

Motel Čatež — najboljši gostinski objekt v brežiški občini

Market POSAVJE je največja prodajalna v Brežicah

PIONIR
NOVO MESTO

kolektiv
SGP PIONIR
novo mesto

čestita za praznik
občin novo mesto in
brežice!

dolenjka

trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

Kupujte v naših prodajalnah!

Za praznik občine
čestitamo!

**TOVARNA NAPAJALNIH NAPRAV
NOVO MESTO**

TOZD USMERNIKI
TOZD ELEKTROSPOJNA VEZJA (ELA)
Izdelujemo in priporočamo:
– napajalne naprave
– sestavne dele in elemente
– pribor in pomožno opremo
– inženiring iz proizvodnega programa napajalnih naprav
– elektro konfekcijo
– spajkala

Kolektiv čestita za praznik občine Novo mesto!